NOLAN B. HARMON
— en af Metodistkirkens biskopper

METODIST KIRKENS LIV OG LÆRE

Oversat og bearbejdet af
POVL-ERIK BJERNO

K. ROSENDAHLS FORLAG
ESBJERG

K. ROSENDAHLS BOGTRYKKERI AKTS.
ESBJERG

TIL

enhver metodist

DER ØNSKER AT VIDE MERE
OM SIN EGEN KIRKE

Udgivet i 100-året for Metodismens komme til Danmark

INDHOLDSFORTEGNELSE

FØRSTE KAPITEL

Hvorledes begyndte det 11

De første metodister — deres åndelige formål — grundlæggeren John Wesley — den åndelige opvågnen i England — metodismen krydser Atlanten — den biskoppelige metodistkirke organiseres — vækst og fortsat liv — det begynder i Danmark

ANDET KAPITEL

Dogmer og trosforestillinger 20

Metodismen og den apostolske trosbekendelse — kirkens symbolske bøger — Religionsartiklerne — text og forklaring til hver enkelt

TREDIE KAPITEL

Vigtige læresætninger 47

Genfødelsen — Åndens vidnesbyrd — den universelle forsoning — faldet ud af nåden — kristelig fuldkommenhed — evangelisering og evangeliserende ånd

FJERDE KAPITEL

Kristenlivet 59

Metodistkirkens almindelige regler — deres oprindelse og formål — forklaring af deres nutidige betydning

FEMTE KAPITEL

Organisation 77

Metodismens konferencesystem — generalkonferencen — centralkonferencen — årskonferencen — kvartalskonferencen — menighedsrådet — det juridiske råd

SJETTE KAPITEL

Præsteskabet og de kirkeligt ansvarlige 86

Lægprædikanter — rejseprædikanter — ordination — diakoner og ældste — præster — distriktsforstandere — biskopper — medhjælpere — værger — det rejsende præsteskab

SYVENDE KAPITEL

Gudstjeneste og sakramenterne 98
Gudstjenesteordning — ritualer og sakramenter — nadver — dåb — dåb af børn — dåb af personer i moden alder

OTTENDE KAPITEL

Kirken i arbejde 106
Børne- og ungdomsarbejdet — kvindearbejdet — lægvirksomhed — lægledere

NIENDE KAPITEL

Metodistkirken og de andre kirker 113
Metodismens økumeniske ånd — den romersk katholske kirke — baptisterne — lutheranerne

TIENDE KAPITEL

Den verdensvide Metodisme 119
Et verdensfællesskab — metodismens medlemstal

Mål for en kristens stræben 121

Alfabetisk ordliste 122

FORORD

FOR AT FORSTÅ Metodistkirken må man vide noget om dens:

Historie, og hvordan den begyndte.
Dogmer, eller hvad den tror.
Disciplin, eller dens regler for livsførelse.
Organisation, eller hvordan den arbejder.
Gudstjenester og sakramenter.
Virksomheder og verdensvide program.
Forhold til andre kirker.

Dertil vil en moderne, metodistisk kristen vide, hvordan han bedst passer ind i hele kirkens liv og i det hurtigtskiftende samfundsliv, som vi i vore dage oplever, sådan at han kan få alle dage til at tælle for Gud og hans kirke. Denne bog er i alt væsentligt skrevet for lægmænd; den er et forsøg på at forklare Metodismen fra menighedssynspunktet.

En populær bog, der udkom for nogle år siden, *The Methodist Armor,* af H. T. Hudson, lagde planen op til dette bind; og mange sentenser og citater fra *The Methodist Armor* vil findes på disse sider.

Min fortolkning af religionsartiklerne, de almindelige regler og lignende må stå for min egen regning, skønt min behandling af dem går tilbage til ledende autoriteter i metodistisk teologi og etik. Megen hjælp med henvisninger til denne bog er ydet mig af disse autoriteter.

Metodistkirkens tro og liv gør ikke krav på at dække alle væsentlige sider af metodistkirkens livsformer og love, som er fremsat i *Disciplinen.* Den bog — kirkens officielle bog med dogmer, ordninger og love — burde findes i alle vort folks hjem, og der henvises til den i mange af de sager, der ikke har kunnet behandles i denne lille bog. Her er der gjort forsøg på at fortolke *Disciplinen* i dens vigtigste afdelinger, såvel som at forklare nutidens metodister mange af de forhold, som har at gøre med vor elskede kirkes praktiske arbejde og høje mål.

Metodistkirkens liv og lære udgives med håb om, at den bringer inspiration såvel som information, og at den må være årsag til, at folk ønsker at blive bedre metodister — hvilket er det samme som bedre kristne.

Nolan B. Harmon.

FORORD

til den danske udgave.

Da jeg for et årstid siden, foranlediget af biskop dr. Odd Hagen, havde læst denne bog, stod det mig klart, at her var netop den bog, vi havde trængt så forfærdelig hårdt til i de nordiske lande i mange år. Den er populært skrevet og alligevel dybtgående nok i teologiske emner og etiske behandlinger, så både læg og lærd kan få udbytte af at læse den.

Jeg har foretaget en del ændringer af det strengt amerikanske stof, idet jeg dog har forsøgt at bevare enheden i bogens struktur. Enkelte steder har jeg tilføjet og omarbejdet afsnit, så de passer til de forhold, der findes i nordiske landes Metodisme med dens ændrede opbygning. Jeg har tilføjet et statistisk afsnit for også på dette område at føre vore opgivelser à jour.

En hjertelig tak retter jeg til biskopperne Harmon og Hagen, samt udgiverne, der har muliggjort, at denne bog nu foreligger på dansk.

Den bøn ligger i mit hjerte ved udsendelsen: Måtte bogen fremme sand og levende gudsfrygt blandt os; måtte de enkelte medlemmers medansvar for verdens befolknings frelse vækkes, og måtte *metodistisk disciplin* fremme Guds rige her på jorden med kirken i sit verdenspastorat som middel. Det ske!

Povl-Erik Bjerno.

FØRSTE KAPITEL

Hvorledes begyndte det?

METODISMEN begyndte i året 1729. Den begyndte i England ved Oxford universitetet. Ved et af kollegierne dér bandt John Wesley, Charles Wesley, George Whitefield og nogle få andre unge mænd sig til i fællesskab at øve sig i intellektuel og åndelig fremgang for derved at blive bedre kristne. Så systematiske var disse unge mennesker i deres religiøse pligter og så regelmæssige i deres livsformer, at muntre studenter ironisk kaldte dem

metodister,

og navnet slog an.

På samme måde blev Kristi disciple først kaldt »kristne« i Antochia af en foragtende verden, og dog blev navnet antaget, og de kristne har altid æret dette navn. Metodismen har også fra sin første begyndelse haft en storslået historie, og ingen af dens efterfølgere har skammet sig over navnet. John Wesley refererede selv ofte til »det folk, som kaldes Metodister«.

Metodismen begyndte ikke med en idé om at starte et kirkesamfund eller om at reformere verden, men ved, at nogle få unge mænd besluttede sig til at leve et bedre liv. Det er alt, der er at sige om det. Disse unge Oxford-studenter kom sammen for at opmuntre hinanden, for at bede sammen, for at læse Guds ord og andre bøger sammen.

De havde ingen anelse om, at de var i færd med at starte den nu så store og verdensvide Metodistkirke. De længtes simpelt hen efter at vandre og leve nærmere Gud, og de vidste, at de kunne hjælpe og blive hjulpet af hinanden, hvis de mødtes regelmæssigt og bad om Guds velsignelse over dette. I datidens England var der mange andre sådanne små selskaber — så »Den hellige klub«, som disse unge mænd også kaldtes, — var ikke noget særsyn, kun at det var ved et koldt, klassisk universitet, dette skete.

De første egentlige metodistiske samfund

De første Metodist-samfund blev organiseret i London i 1739 af John Wesley med omkring ti medlemmer. Det steg meget hurtigt til nogle hundrede, og samtidig arrangeredes der adskillige nye i London og ude på landet. En stor religiøs vækkelse begyndte nu at spredes ud over landet, og denne skulle senere fortsætte ud over hele verden. Det var et værk, som gik i dybden og varer ved, og Gud var med i det. I dag, så mange år efter denne spæde begyndelse, fortsætter det stadig og vil fortsætte overalt, hvor der er alvorlige mennesker, der vil søge og finde Guds vej og vilje med dem.

Den metodistiske bevægelse kom, som en skribent har sagt det: *svøbende som vinde, som Gud lod udgå fra sine hænder, rev tilbedende sjæle med sig, knuste stivnakkede syndere, nedbrød håb, der var bygget på falske grundlag, men den slukkede ikke den rygende tande og sønderbrød ikke det knækkede rør. Det var himlens bundløse gave som svar på den stille bøn af verdens sorg og nød, som var fremkaldt af dens synd. (H. T. Hudson: The Methodist Armor).*

Metodismen lægger vægt på, hvad vi kalder for »erfaringskristendom« (eller experimentalreligion). Der skete noget, som mennesker *følte.* De vidste med sig selv, at der var en Gud, og at han tilgav synd, antog sig synderen og gjorde ham til sit barn. De vidste det, fordi det var sket for dem. De fandt, at frelse var ikke noget, man læste om i en bog, eller som blev præket fra en prækestol. Det var noget med et levende liv, noget, man vidste øjeblikkeligt, en førstehånds erfaring. De mente, hvad de sang:

O, hvor salig er hver,
som sin frelser har kær
og af hele sin sjæl på ham tror —
at udsige den fred,
sjælen føler derved,
ingen tunge formår det på jord. (Charles Wesley).

Det forventedes, at enhver metodist havde en eller anden kristen erfaring, noget han kunne være vis på, noget han kunne fortælle andre om.

Disse første metodister var ikke lykkelige, før eller medmindre de kunne fortælle andre om Gud, og hvad han havde gjort for dem. Derfor blev vidnesbyrdet noget af det karakteristiske ved deres første sammenkomster. Ved sådanne møder og overhovedet ellers blev disse,

der havde fundet noget i Gud, en appel til andre og disse igen for andre, og sådan rullede vækkelsen videre.

På grund af John Wesleys geniale ledelse og den systematiske måde, disse samfund arbejdede og tilbad på, begyndte den metodistiske vækkelse meget tidligt at give sig udtryk i meget karakteristiske aktivitetsformer. Klassemøder (el. grupper), kærlighedsfester og konferencer var der fra begyndelsen — således også medhjælpere, klasseledere og en rejsende prædikantskare — dvs. en, der kunne flyttes og stadig var på rejse. En godt opbygget organisation — og dog ikke en selvstændig kirke — begyndte at tage form, som hver ny opgave og nøden kaldte til handling og planmæssigt fremstød.

Den metodistiske kirkeorganisations-idé har været, at Helligåndens kraft altid vil finde udtryk og arbejde gennem de kanaler og organisationsformer, som er nødvendige for at sprede evangeliet, og at kirken selv må være plastisk nok i dens ritualer og arbejdsformer til at følge, hvor Ånden måtte lede. Enhver sand kirke må stadig gøre sig det klart — om den nye tidssituation og det fornyede kald, der dermed følger, — kan besvares på tilfredsstillende måde af kirkens beredskab, idet den stadig må have et solidt, sikkert, skriftmæssigt grundlag for det kristne liv.

I løbet af de første ti år af de forenede metodistiske samfunds virksomhed i England blev retningslinierne klare for den fremtidige kirke. Der var da ikke nogen plan om en fremtidig Metodistkirke, for alle var loyale medlemmer af den engelske statskirke, selv om samfundene på de forskellige steder var forbundet med hinanden, — i begyndelsen væsentligst i John Wesleys person. Hvert samfund havde sit kvartalsmøde, hvor deres forretningsmæssige forhold drøftedes, det, der senere blev til kirkens kvartals-konferencer. Prædikanternes årsmøde blev til præsternes årskonferencer, hvor også senere lægmænd fik sæde. Metodismen var på vej ud på kirkens strålende hovedvej.

Grundlæggeren John Wesley

var en af de mest bemærkelsesværdige mænd, der nogen sinde har levet. Han forbandt i sig megen energi og organisationstalent med en religiøs genialitet af fin karat.

Han blev født i Epworth præstegård i Lincolnshire i 1703. Hans fader, Samuel Wesley, var en af den engelske kirkes gejstlige; hans

moder, Susannah Wesley, var en af menneskehedens største mødre. Hellig, kultiveret og streng og samtidig kærlig opdrog hun sin store børneflok til hverdagslivets bestemte religiøse vaner. Præstegården i Epworth blev i egentlig mening: *Metodismens vugge.* En hel del af Metodismens regler for et alvorligt kristenliv kan føres tilbage til Epworth. Med denne hjemlivets baggrund havde Wesley sat sig som mål at blive en fremtrædende universitetsmand i Oxford. Mens han var her, besluttede han sig til at blive en af kirkens gejstlige og blev som sådan ordineret i 1725. Han var meget omfattende i den alvor for sit religiøse liv, som han sammen med andre medlemmer af den hellige klub lagde for dagen. Han besøgte de fængslede, tjente de fattige og deltog regelmæssigt i nadvergudstjenester.

Alt dette til trods var Wesley ikke en lykkelig mand — han følte, at kristendommen måtte kunne give en glæde og fred, som han ikke havde. Så bestemte han sig til at rejse til Amerika og omvende indianerne i den netop oprettede koloni Georgia. Hans broder Charles Wesley var blevet sekretær for koloniens leder, general Oglethorpe. Wesleyerne rejste altså til Georgia, hvor John Wesley tilbragte nogle måneder som sognepræst i Savannah. Men hans præstegerning var hverken lykkelig eller succesfuld, så han drog snart efter tilbage til England, hvor han under stadig søgen efter Gud d. 24. maj 1738 fik en erfaring af Guds virkelighed, der fuldstændigt forandrede hans liv.

Ved et bønnemøde i Aldersgate Street i London, som han modvilligt var gået til, følte han, under samværet med en håndfuld kristne, som han senere udtrykker det: sit hjerte så »underlig varmet«. »*Jeg følte, at jeg troede på Kristus, alene på Kristus til frelse; og der blev givet mig en vished om, at han havde taget mine synder bort, endogså mine, og frelst mig fra syndens og dødens lov.*«

Fra det minut var Wesley et forvandlet menneske. Før hans »evangeliske omvendelse«, som vi kalder det, vidste han teoretisk, hvad kristendom var, herefter vidste han det praktisk, eller som vi bør sige: af erfaring. Det var ikke længere, hvad bøgerne eller kirkelærerne havde sagt, men han *vidste* det selv. Og hvad Wesley fandt, at Gud kunne gøre for ham, det, vidste han, kunne Gud gøre for andre — og så begyndte han at prædike det med styrke og forstand.

Fra det øjeblik var John Wesley et menneske fyldt af kraft og Helligånden. Hans intellektuelle evner udvikledes yderligere, hans åndelige visdom øgedes, og hans energi kendte ingen grænser. Snart efter begyndte han at rejse og prædike og at organisere alle de omvendte i samfund eller grupper. En enorm åndelig bevægelse tog fart under hans ledelse. England var snart gennemsyret af den metodistiske vækkelse.

Der var to ting af det, Wesley gjorde, som særligt mangfoldiggjorde Metodismens styrke: 1. skabte han et fællesskab af lægprædikanter, som gav hele deres tid til tjeneste under hans ledelse; 2. optog han udendørs- eller friluftspræken i stor stil. Det betød simpelt hen, at enhver passende plads — en eng, en åbning i byen, en trappe på en offentlig eller privat bygning, et hvilket som helst sted — blev til en prækestol for ham. På denne måde bragte Wesley og hans prædikanter evangeliet til dem, der ellers aldrig ville have hørt det.

Metodistprædikanterne blev snart set overalt. De holdt deres møder overalt, hvor de kunne få folk til at lytte, medens mænd og kvinder, der var blevet omvendt, sluttede op om dem ved offentligt at fortælle om, hvordan Gud havde ændret deres liv. Skarerne flokkedes for at høre — op til 10.000 —, og der hørtes sang, som England aldrig havde kendt det før. Charles Wesley, Johns broder, begyndte at skrive salmer, og disse skarer af friluftsmødedeltagere vækkede England, Skotland, Wales og Nord-Irland med deres sang. Overalt fandt mennesker, der havde været døde i forhold til kristendommen, livets lykke, indhold og mening og fortalte det igen til andre.

Men det var ikke at sejle i smult vande altid. Den engelske kirkes almindelige præsteskab, og særlig biskopperne, rasede over dette usædvanlige, der her foregik. De kaldte det »entusiasme« og skulle ikke have noget af det. Biskoppen af Bristol fortalte Wesley, at han ikke var kaldet til at prædike i hans bispedømme, og at han ikke havde noget at gøre dér. Wesley svarede, at det var hans sag overalt på jorden at gøre det gode, han kunne, og »ve mig, om jeg ikke prædiker evangeliet, hvor end jeg er på den beboede jord«.

På andre gejstliges kritik af samme sag gav Wesley det historiske svar, som Metodismen siden har naglet til sit mærke: »Jeg betragter verden som mit sogn.«

I nogle år havde bevægelsen virkelig aktiv fjendskab og forfølgelse. På flere steder sprængte pøblen de metodistiske friluftsmøder med kæppe og sten. Wesley selv blev stenet og banket flere gange, mens en eller to af hans prædikanter blev dræbt. Men Gud var i vækkelsen,

og den spredtes stadig. Onde mænd blev gode, drankere blev ædru, kristendommen indskrev sig selv i forvandlede menneskers liv alle vegne og kunne ikke benægtes. Wesley levede så længe, at han fik set Metodismen grundet overalt i den engelsktalende del af verden; og da han højt til års og æret døde, udbrød han ærligt: »Det bedste af alt er, at Gud er med os.«

Amerikansk metodisme

skal vi kort gennemgå som baggrund for dansk metodisme, der har sin oprindelse i den biskoppelige form, der udvikledes her.

Det første amerikanske samfund blev organiseret af Philip Embury, der var lokalprædikant. Han blev presset til det af sin kusine Barbara Heck, en kristen kvinde, der var blevet meget betænkelig ved den verdslighed, der syntes at betage dem alle. Embury og Barbara Heck var nemlig irske emigranter og oprindelig af tysk herkomst. Embury havde været prædikant i Irland. Og efter historien fandt Barbara Heck dem en dag midt i et kortspil, og med en pludselig bevægelse fejede hun alle kortene i ilden, stillede sig foran Embury og udbrød: »Philip, hvis du ikke præker for os, går vi alle lige i helvede.«

Embury, der vidste, at han havde været efterladende, rejste sig og begyndte at formane og præke, og et lille samfund begyndte. En engelsk officer ved navn Kaptain Webb sluttede sig kort efter til gruppen, og i 1768 byggedes det første kapel i Sct. John Street, New York. John Street kirken står der den dag i dag midt i Wall Streets skyskraberkvarter. To messinglysestager, som Barbara Heck tog med til det første møde fra sit hjem, står nu på hver side af prækestolen til minde om denne ukuelige kvinde.

Omtrent samtidig begyndte en anden irsk lægprædikant, Robert Strawbridge, arbejdet i Maryland. Det var alt sammen småt, men Guds kraft var i det, og »*som grønne skove sover i et agerns tynde skal, sådan sov store muligheder i dette den levende kristendoms sennepskorn*«.

I 1769 sendte Wesley efter indtrængende bønner derom de to første prædikanter, Richard Boardman og Joseph Pilmoor, til »den amerikanske kreds«. To år senere sendte Wesley *Francis Asbury* derover, en mand, der mere end nogen anden var udset af Gud til at skabe

og lede det voksende amerikanske samfund. Asbury var meget ung, da han ankom, men i løbet af få år og lige til sin død blev han betragtet som den udiskutable leder af det nye fællesskab derovre.

I 1773 holdtes den første årskonference i Philadelfia, hvori deltog alle ti prædikanter, hvis arbejde var fordelt på seks kredse og 1.160 medlemmer. Derefter spredtes vækkelsen kraftigt; sådan rapporteredes der i året 1777—78 om, at atten hundrede sjæle var føjet til samfundene.

Disse metodistiske menigheder, som kaldte sig selv samfund eller foreninger, så længe kolonierne tilhørte England, måtte blive en kirke, da Amerika blev frit. Den engelske kirke (som de fleste metodister tilhørte, og af hvis præster de fik sakramenterne) måtte naturligvis trække sig tilbage og ophæves som statskirke ved frihedskrigen, og metodisterne følte det derefter naturligt, ja, var glade for at kunne forene sig til en kirke, som derefter skulle være en uafhængig, selvstyrende, kristen kirke til Guds ære og til fremgang for hans rige.

Kirkens organisation

blev fuldført i de sidste dage af december 1784 ved en konference af prædikanterne, der var samlet i Baltimore til en i kirkens annaler såkaldt *julekonference.* Denne antog navnet DEN BISKOPPELIGE METODISTKIRKE. Dette betød, at den skulle være metodistisk i sin lære og disciplin og biskoppelig i sin styreform. Julekonferencen antog også en bønnebog, som blev kaldt »*Sunday service*«. Den var udarbejdet af John Wesley og indeholdt religionsartiklerne, ritualer for sakramentforvaltning, begravelse osv. Den var stort set et uddrag af »Book of Common Prayer« og derfor et værdifuldt led mellem de anglikanske kirker og Metodismen.

Julekonferencen valgte to mænd til biskopper, nemlig Francis Asbury og Thomas Coke (Metodismens missionspioner). Disse første biskopper blev først kaldt superintendenter (som også de første lutherske biskopper i Danmark), men i løbet af få år ændredes titlerne til biskopper. Tolv andre mænd valgtes til »Ældste« og ordineredes dertil for at kunne administrere sakramenterne. Indtil dette tidspunkt havde metodist-prædikanterne simpelt hen været »prædikanter« og havde ingen ret til at administrere sakramenterne. Men fra julekonferencen og fremefter blev mænd ordineret ind i den Biskoppelige

metodistkirkes præsteskab, hvis ordner aldrig er blevet draget i tvivl, udover af nogle få højkirkelige, der følte, at man kun ret kunne ordineres, hvis det var sket af en engelsk biskop. I dag er Metodistkirkens ordner anerkendt af den almindelige kirke i verden.

Metodismens vækst og udbredelse er et eventyr. I 1796 var der 56.664 medlemmer i USA, i 1836 650.103, i 1844 1.032.184, i 1956 næsten 10 mill. Årskonference efter årskonference oprettedes, og alle sider af kirkens liv udvikledes. Allerede i begyndelsen af det nittende århundrede påbegyndtes en omfattende ydremission. Melville B. Cox tog som den første indfødte amerikanske missionær til Afrika, andre frygtløse mænd tog til Indien. Sejlførte skibe bragte snart kvinder og mænd ud over hele kloden, og de understøttedes af hjemmemenigheden med penge og bønner. Beretninger indløb — beretninger om en næsten apostolsk succes — sammen med kald og bønner om flere kvinder og mænd og penge til arbejdet. Kirken i hjemlandet svarede, og i dag er Metodismen (den biskoppelige) plantet i mere end 55 nationer. Skoler og universiteter, børnehjem og socialinstitutioner rejstes, såvel som sygehuse og klinikker. Man tog sig af faderløse og enker og satte sig som mål at leve Kristi kærlighed ud blandt folkene på enhver måde. Metodismen er stolt over det, der engang blev sagt om den, at den er »Kristendom for alvor«. Måtte det altid være sandt!

Metodistkirkens *Disciplin* slår, som sandt er, fast, at kirkens budskab altid skal have dette dobbelte sigte:

1. er det evangeliet om Guds nåde, der frit tilbydes alle mennesker og ligeligt for ethvert menneskes behov.
2. er det et moralsk ideal, som dette evangelium stiller mennesker overfor.

For at opfylde disse formål prøver Metodismen på ikke at være bagud i nogen generation.

I 1907 og 1932 forenedes forskellige metodistiske samfund i England og de britiske besiddelser til en kirke, der er presbyteriansk styret (uden biskopper). Og i 1939 sammensluttedes de amerikanske samfund og deres missioner ud over verden til een biskoppelig kirke, så både den presbyteriansk og den biskoppeligt styrede nu hedder METODISTKIRKEN, og begge afdelinger tilsammen med andre samarbejdende kirker danner det verdensråd, som nu er en virkelighed

og er en slags fælles ledelse for missionsstrategi og planlægning for METODISMENS videre vækst og fremgang ud over verden.

Til Danmark

nåede Metodismen i 1857, idet en sønderjyde fra Emmerslev sogn, Bøje Smith, vendte hjem fra Amerika, hvortil han var udvandret nogle år i forvejen. Han var nu 31 år gammel og begyndte som kolportør og med at holde småmøder rundt om i hjemmene, hvor disse åbnede sig for ham.

Året efter kom Metodistkirkens superintendent for de skandinaviske lande, Christian Edvard Baltør Willerup, til København og begyndte offentlig gudstjenestevirksomhed i Store Kongensgade 21, søndag d. 8. august 1858.

Willerup var et særdeles veludrustet gemyt til denne gerning. Han var født københavner i 1815, havde en årrække først været handlende, siden præst i Metodistkirken i New York og ude på prærien og passede nu arbejdet i København, der hurtigt samlede mange mennesker, ved siden af sin tilsynsgerning med hele virksomheden i Norden, hvilket nok kunne tage på en mands kræfter. Men inden hans kræfter slap op, havde han fået arbejdet i gang med centre i København, Svendborg, Vejle og Ålborg (senere Frederikshavn), fået kirkens arbejde offentlig anerkendt, så alle kirkelige handlinger og attester, som præsterne udstedte, havde borgerlig gyldighed.

Så voksede arbejdet videre, og i dag er der 25 præster og 65 lægprædikanter, der tilsammen betjener 97 kirker og prækepladser spredt over hele landet.

Metodismens evangeliske ånd og dens børne- og ungdomsarbejde har været med til at befrugte kirkelivet i vort land. Der hvor den metodistiske evangelisation vover at bryde nye baner og søger at nå dem, andre ikke når, og ikke blot er traditionel kirkelig, dér vil der altid være brug for den, selv om den på sine steder må forblive en minoritetskirke.

Det sociale arbejde — hjerte for medmennesket — lærte vor kirkefader os. I Danmark findes foruden Centralmissionens hjælpearbejde en halv snes børneforsorgsinstitutioner, diakonissearbejde, alderdoms- og plejehjem m. m.

Verden er vort sogn.
Kristi kærlighed tvinger os.

ANDET KAPITEL

Dogmer og trosforestillinger

METODISTKIRKEN er en kristen kirke, hvis dogmer og trosforestillinger hviler på Biblen. Den er en evangelisk kirke, holder fast ved den rene kristendoms hovedsandheder, sådan som de blev betonet i den protestantiske reformation, da Martin Luther og andre protestantiske reformatorer brød med den romerske kirke i det sextende århundrede.

Metodismens trossætninger er samlede og udtrykt i rammende og enkle sætninger på samme måde som Den apostolske trosbekendelse. »Metodismen er ordnet i den apostolske teologi,« påstår biskop Horace M. DuBose i sin METODISMENS SYMBOLIK. »Den apostolske trosbekendelse er . . . dens trosbekendelse«. Denne bekendelse eller dette udtryk for vor tro forventes det, at metodister gentager søndag efter søndag i deres gudstjeneste. Mere udformet er Metodismens dogmer samlet i følgende symbolske bøger:

De femogtyve religionsartikler,
John Wesleys tooghalvtreds prækner og
John Wesleys Noter til det nye testamente.

Disse tre — artiklerne, prænkerne og noterne — bliver i almindelighed betragtet som Metodistkirkens standard dogmer. Men da *de tooghalvtreds prækner* (som Wesley udvalgte, som indeholdende de dogmer, han stod inde for), og hans *Noter til det nye testamente* er vanskelige at forkorte, betragter metodister verden over *Religionsartiklerne* som et mere konkret udtryk for deres tro. Og hvor der kan være spørgsmål om Artiklernes betydning eller en særlig tolkning, henvises der til Wesleys prækner eller undervisning eller til de første Metodist-prædikanters udtalelser for at fastslå sagen.

Den kristnes liv har altid været af større betydning for metodister end hede teologiske diskussioner. »Er dit sind ret, som mit sind er

ovenfor dig,« plejede Wesley at sige til dem, der ville diskutere dogmer med ham; »hvis det er det, så giv mig din hånd.« Ved et andet tilfælde udbrød han: »I meningsforskelle, der ikke berører kristendommens rod, tænker vi metodister og lader andre tænke.«

Kirkens biskopper udtrykte det på denne måde i et budskab til generalkonferencen i 1952: »Vor teologi har aldrig været nær knyttet til organiserede teologiske systemer. Vi er aldrig gået ind for tankens eller påstandenes uniformitet. Kætterske prøvelser er derfor så godt som ukendte blandt metodisterne. Ikke desto mindre er det fuldstændig ukorrekt at ville påstå, at Metodismen ikke har nogen udformet troslære. — Der er store kristne dogmer, som vi absolut holder og meget fast tror på,« sagde biskopperne i det ovennævnte budskab. Metodismens nytestamentlige tro har et fremragende skelet i de femogtyve

Religionsartikler

Disse artikler udvalgtes af John Wesley fra den engelske kirkes niogtredive artikler og sendtes af ham til Amerika til omtalte julekonference og er nu en del af kirkens konstitution. Ingen metodist eller gruppe af metodister eller selv ikke generalkonference har ret til at ændre blot så meget som et ord i disse artikler. Dette historiske trosudtryk kan kun ændres ved en langsommelig proces, der tager fire år og kræver hele kirkens medvirken.

På de følgende sider vil vi sammen med religionsartiklerne vise, hvorledes de er grundet i Biblens sandhed, og derefter gør vi klart i et nutidigt sprog det, der er deres egentlige mening. De bibelske citater, der følger efter hver artikel, er ikke ment som bevistexter, men snarere som et skelet for den ortodoxe bibelske teologi og for at lægge en bredere vægt ved det, der altid har været troet i den kristne kirke.

Religionsartiklerne er som følger:

1. Om tro på den hellige treenighed

Der er kun een levende og sand Gud, evig, uden legeme eller dele, af uendelig kraft, visdom og dyd; skaber og bevarer af alt synligt og usynligt. Og i denne guddoms enhed er der tre personer af samme væsen, kraft og evighed — Faderen, Sønnen og Helligånden.

Skriftens grundlag: Hør, Israel! Herren vor Gud, Herren er een (5. M. 6, 4). Du, Herre, er den eneste; du har skabt Himmelen, Himlenes himle med al deres hær, jorden med alt, hvad der er på den, havene med alt, hvad der er i dem; du giver dem alle liv, og Himlenes hær tilbeder dig (Neh. 9, 6). Hellig, hellig, hellig er Hærskarers Herre, al jorden er fuld af hans herlighed (Es. 6, 3). Herren er Gud i sandhed, han er en levende Gud og en evig konge (Jer. 10, 10). Fra evighed til evighed er du, o, Gud! (Sal. 90, 2). Een Gud, alles fader, som er over alle, gennem alle og i alle (Ef. 4, 6). Gud er Ånd (Joh. 4, 24). Gud er kærlighed (1, Joh. 4, 16). Den ene vise Gud ved Jesus Kristus, være ære i evighedernes evighed (Rom. 16, 24). Evighedernes konge, den uforkrænkelige, usynlige, eneste Gud være ære og pris i evighedernes evighed. Amen! (1. Tim. 1, 17).

Denne, den første af alle trosbekendelser understreger troen på Gud — Gud som skaber, Gud som almægtig og Gud som god. Alle, der ikke er ateister, (som ikke tror på nogen Gud) eller agnostikkere (som siger, at de ikke ved det) kan forene sig med os i den første del af denne artikel. Jøder, muhammedaner og kristne af alle afskygninger er enige om Guds storhed, kraft og omsorg.

Gud er *een* — sådan har sand tro altid hævdet overfor alle folk i fortid og nutid, som tilbeder mange guder. At Gud er en levende Gud, er en påstand vendt mod alle afgudsdyrkere, eller dem, der tror, at Gud er et stort kosmisk princip, der, som de tror, holder verden i gang. Vor Gud er en levende person, enten han kaldes Jahve eller Herren eller noget andet navn.

Bemærk de karaktertræk, der tillægges Gud. Han er *evig;* han er *uden legeme* eller *dele* — d.v.s., han er ikke lig mennesket eller det, han har skabt. Han er langt større. Han er *Ånd,* som Jesus fortalte den samaritanske kvinde (Joh. 4, 24). Han er uendelig i *kraft,* i *visdom* og i *dyd.* Gud er god, og Gud er stor — dette er det dobbelte, der siges om Gud, det, hvorpå kristendommen bygger hele sin teologi, og derpå hviler dens evige håb. Selv, når vi går gennem dødsskyggernes dal, frygter vi ikke ondt, thi vi hviler i Guds godhed og storhed.

2. Om Ordet eller Guds søn, som blev sand menneske

Sønnen, som er Faderens ord, sand og evig Gud, af samme væsen som Faderen, påtog sig menneskelig natur i den velsignede jomfrus liv, så at to hele og fuldkomne naturer, det vil sige: Guddommens og menneskets blev forenet i een person for

aldrig at skilles; derfor er den ene Kristus, sand Gud og sand menneske, som virkelig led, blev korsfæstet, døde og blev begravet for at forsone sin fader med os og for at være et offer, ikke blot for den oprindelige skyld (arvesynden), men også for menneskets aktuelle synder.

Skriftens grundlag: Der er kun een Gud og kun een mellemmand imellem Gud og mennesker: Mennesket Jesus Kristus (1. Tim. 2, 5). Så er der for os kun een Gud, Faderen, fra hvem alt er, og til hvem vi er skabt, og een Herre Jesus Kristus, ved hvem alt er, og ved hvem vi er skabt (1. Kor. 8, 6). I begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud (Joh. 1, 1). Ordet blev kød og tog bolig iblandt os (og vi så hans herlighed, en herlighed, som en enbåren søn har den fra sin fader) fuld af nåde og sandhed (Joh. 1, 14). I ham bor hele guddomsfylden legemligt (Kol. 2, 9). Jeg udgik fra Faderen og er kommen til verden; jeg forlader verden igen og går til Faderen (Joh. 16, 28). Det var for jer, Gud først oprejste sin tjener, og han har sendt ham for at velsigne jer, når I hver især vender om fra jeres ondskab (Ap. G. 3, 26). Du er Kristus, den levende Guds søn (Joh. 6, 69).

Dette er den første afgjort *kristne* trosbekendelse. Artiklen fremsætter i en lang sætningskæde hele evangeliets indhold: at Gud blev menneske og levede på jorden; at guddommen og mennesket blev forenet i een person, Jesus Kristus, som virkeligt var både Gud og menneske; og at denne Kristus blev »korsfæstet, død og begravet« for at genoprette det brudte fællesskab mellem Gud og menneske og frelse mennesker fra deres synder. Dette er evangelium. Dette er gode tidender. Hvordan eller på hvilken måde Kristus virkeliggjorde dette, er noget andet; men at det er gjort, er så klart som solen — Kristus er vor forløser.

Jøder og muhammedaner tror på Gud, men kristne tror på Jesus Kristus, som Guds evige Søn. »Dette er skrevet«, forklarer Johannes i slutningen af sit evangelium, »for at I skal tro, at Jesus (hvis liv og død han har fortalt om) er Kristus, og for at I, når I tror, skal have Livet i hans navn. (20, 31). Kristendom er Kristus.

3. Om Kristi opstandelse

Kristus opstod virkeligt fra de døde og tog atter sit legeme med alt det, der tilhører den menneskelige naturs fuldkommenhed, hvormed han opfor til Himmelen og sidder der, ind-

til han vender tilbage for at dømme alle mennesker på den yderste dag.

Skriftens grundlag: Alle evangelierne fortæller om *opstandelsen* i enkeltheder: Skynd jer hen og sig til hans disciple, at han er opstanden fra de døde (Mt. 28, 7). Nu er Kristus opstået fra de døde, som førstegrøden af de hensovede (1. Kor. 15, 20).

Himmelfart og sæde. ... løftedes han op, medens de så derpå, og en sky tog ham bort fra deres øjne (Ap. G. 1, 9). Denne Jesus, som er optagen fra jer til Himmelen, han skal komme igen på samme måde, som I har set ham fare til Himmelen (1, 11). Så blev Herren efter at have talt med dem optaget til Himmelen og satte sig ved Guds højre hånd (Mk. 16, 19). Kristus er den, som er død, ja, meget mere: som er opstanden, som er ved Guds højre hånd, som også går i forbøn for os (Rom. 8, 34). Og (Gud) satte ham ved sin højre hånd i den himmelske verden (Ef. 1, 20). Men han har frembåret et offer for synder og derefter for bestandig taget sæde ved Guds højre hånd (Hebr. 10, 12).

Andet komme og dom. Når jeg er gået bort og har beredt plads for jer, kommer jeg igen og tager jer til mig (Joh. 14, 3). Det borgersamfund, vi tilhører, er jo i Himlene, og derfra venter vi også vor Herre Jesus Kristus som Frelser (Fil. 3, 20). Hvem Himlene skal huse indtil genoprettelsestiderne (Ap. G. 3, 21). Når Herren Jesus åbenbares fra Himlene med sine mægtige engle (2. Tess. 1, 7). Thi han (Gud) har fastsat en dag, da han vil dømme jorderig med retfærdighed ved en mand, som han har bestemt dertil, og det har han gjort troværdigt for alle ved at lade ham opstå fra de døde (Ap. G. 17, 31). Faderen dømmer jo heller ikke nogen, men han har overladt al dom til Sønnen (Joh. 5, 22).

Kristi opstandelse, som omtalt i artikel 3, var Jesu læres segl og bekræftelse af alt, hvad han havde sagt. Da Jesus opstod fra de døde, klarlagde han ikke blot sandheden i alt det, man troede om ham, men han begyndte en ny livsform i Guds univers. Han blev, som apostelen Paulus siger det, førstefrugten af de hensovede. Dvs. ved at være den første, der oprejstes blandt dem, der var døde fra tidens begyndelse, antog han førstepladsen i den nye Guds-orden.

Kristendommen kan opgive andre punkter, men den kan aldrig opgive opstandelsen. Vort håb og vor tro er grundet på den. Det var ingen foregivelse, ingen livlig fantasi, ingen blot æterisk tilsynekomst. Fem gange viste han sig levende for dem på opstandelsesdagen — for Maria Magdalene, for to andre hold af kvinder, for Peter, for to disciple på vejen til Emmaus, for de elleve, for Thomas ved bedemødet; så i Galilæa, for syv og for fem hundrede. De kendte ham ved mange ufejlbare beviser.

Kristendommen er det store håbs religion. Kristi grav *var den første, der åbnedes* af alle de grave, der skal åbnes, når han skal underlægge sig alle sine fjender.

Den sidste bekræftelse på denne artikel har at gøre med Kristi himmelfart, hans sæde og hans genkomst for at dømme levende og døde. Himmelfartens vidnesbyrd og Herrens løfte om, at han kommer igen, findes i Apostlenes gerningers første kapitel. Himmelfarten udgør afslutningen på Jesu jordiske liv, men det betyder ingenlunde afslutningen på hans åndelige tilstedeværelse. Han er vor evige samtidige, kendt af alle, der i sandhed lever i ham.

Sædet eller Kristi plads ved Guds højre hånd er en symbolsk måde at udtrykke det faktum på, at al magt både i himlen og på jorden tilhører Kristus.

Kristi endelige komme for at dømme levende og døde — det andet komme eller den anden Advent — fremholdes i denne artikel som i Den apostolske trosbekendelse. En levende forventning om Herrens genkomst afspejler sig mange steder i Nye testamente. Men hverken denne artikel eller Bekendelsen påtager sig at angive, hvornår Herren vender tilbage, og selv siger han, at han ikke ved det (Mk. 13, 22;). På grund af mangehånde og vilde profetier fra forskellige adventistgrupper og modsætninger mellem dem, der forkynder tusindårsriget eller Kristi genkomst før eller efter dette, så har mange nutidige kristne en tendens til at ignorere og endogså at opponere imod hele ideen om Kristi andet komme. Praktiske kristne, og blandt dem de fleste kristne, tager i almindelighed den stilling, at da vi ikke kan vide noget om tider og timer, bør vi fortsætte vort daglige liv og overlade resten til Gud. Men det kan ikke benægtes, at Nye testamente lærer os om Herrens genkomst i Guds egen time, og dette er for mange eftertænksomme kristne den guddommelige begivenhed, mod hvilken hele skabningen bevæger sig.

4. Om Helligånden

Helligånden, som udgår fra Faderen og Sønnen, er af samme væsen, majestæt og herlighed som Faderen og Sønnen, sand og evig Gud.

Skriftens grundlag: »... døber dem i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn« (Mt. 28, 19). »Når han, sandhedens Ånd, kommer, skal han vejlede

jer til hele sandheden« (Joh. 16, 13). »Ånden selv vidner med vor ånd, at vi er Guds børn« (Rom. 8, 16). »... drevet af Helligånden udtalte mennesker, hvad de fik fra Gud« (2. Pet. 1, 21). »Og de blev alle fyldt med Helligånd« (Ap. G. 2, 4). »Herren er Ånden, og hvor Herrens Ånd er, der er der frihed« (2. Kor. 3, 17).

Vor tro lærer os, at der er een Gud, men at han eksisterer i tre personer — Gud Fader, Gud Søn og Gud Helligånd. Faderen er ikke Sønnen, heller ikke Helligånden, men er Gud. Sønnen er ikke Faderen og ikke Helligånden, men er Gud. Helligånden er ikke Faderen og ikke Sønnen, men er Gud. Og denne treenige Gud eller trefoldige Gud er den Gud, vi synger om: »Gud Fader med Gud Søn og Helligånd tillige ske tak og lov og pris i høje Himmerige!«

Det menneskelige sind kan ikke omfatte og præcisere dette Guds indre forhold til sig selv, og i århundreder har mennesker spurgt sig selv, hvordan kan disse tre være eet? Men til alt dette har hjertet svaret det, ord ikke ret har kunnet sige: Enhver, som kender Gud, erfarer hans Ånd og elsker hans Søn, er i fred blevet bevaret af Faderen.

Helligåndens komme på pinsedagen indvarslede en helt ny orden (Ap. G. 2, 4;). Pinse var det jødiske navn for festdagen, der fejredes halvtres dage efter påsken. Men i den kristne kalender blev den kirkens fødselsdag.

Før denne dag kom, var den lille gruppe disciple lammet af frygt og bange. De mødtes i hemmelighed bag lukkede døre »af frygt for jøderne«. Det synes, som om de ventede på noget; og det gjorde de, for de var blevet lovet »kraften fra det høje«. Denne kraft fik de pinsedagen, da Helligånden faldt over disciplene. Øjeblikkelig blev enhver af dem forvandlet. Der var ikke mere tale om hemmelige møder bag lukkede døre. Lammene var blevet løver, og Peter stod ud på gaden og prækede med et forunderligt mod. Helligånden var kommet for at blive hos Guds egne for stedse.

Denne Helligånd fortsætter stadig med at lede og vejlede og føre det folk, der er hans. Troen på Helligånden er troen på — ikke den døde fortid, — men på den levende nutid og den herlige fremtid, for han fortsætter med at vise os »det, der skal komme«. Alberta Eltzholtz og N. F. S. Grundtvig synger om det i deres store pinsesalmer:

»Omslyng os så, o Helligånd,
med kærlighedens faste bånd,
at alle blive må som een
og hver især en frugtbar gren
på ham: det sande vintræ selv,
som giver kraft fra livets elv.

Den gnist, den ulmer hos os endnu,
opblusser og i Guds time,
så gladelig rinder det os i hu,
at Himmerigs klokker kime!«

5. Om den hellige skrifts tilstrækkelighed for frelse

Den hellige skrift indeholder alt, hvad der er nødvendigt til frelse; så alt det, der ikke kan læses deri eller ikke kan bevises derfra, skal ikke kræves af nogen at blive troet som en trosartikel eller være at efterkomme eller at være nødvendig til frelse. Ved navnet Den hellige skrift forstår vi det Gamle og det Nye testamentes kanoniske bøger, hvis autoritet der aldrig har været tvivlet om i kirken. Navnene på de kanoniske bøger er:

De samme, som findes i den autoriserede danske oversættelse af 16. december 1931 og af 15. juni 1948.

Skriftens grundlag: »Herrens lov er fuldkommen, kvæger sjælen, Herrens vidnesbyrd holder, gør enfoldige viis« (Sl. 19, 8). »I ransager skrifterne, fordi I mener i dem at have evigt liv; og det er dem, der vidner om mig« (Joh. 5, 39). »Du kender fra barndommen af de hellige skrifter, som kan gøre dig viis til frelse ved troen på Jesus Kristus« (2. Tim. 3, 15). »Tag med sagtmodighed mod det ord, som er indplantet i jer, og som har magt til at frelse jeres sjæle« (Jak. 1, 21). »Idet han (Jesus) gik ud fra Moses og alle profeterne, udlagde han for dem, hvad der i alle skrifterne handlede om ham« (Luk. 24, 27).

Den første sætning i denne artikel er protestantismens livsgrund. Bibelen indeholder alt det, *der er nødvendigt til frelse.* Det er den første bekendelse. Bibelen indeholder mange andre ting også, vi nævner — historie, filosofi, poesi, visdom, lov —, og en hengiven forsker kan hjælpe os til forståelse og forklare alle disse ting. Men gennem alle disse fortolkningsstudier, troende og vantro, så står Bibelen nøjagtig der, hvor vor trosartikel siger det, som det ene skrift,

der indeholder alt det, der er nødvendigt for et menneskes frelse. Som frelsen afhænger af Kristus, sådan tror den kristne, at Bibelens formål fra Første Mosebog til Johannes åbenbaring er at lede os til Kristus. C. B. Grave og C. J. Boye synger:

»Dit ord, o Gud, er Østens stjerne,
der fører os til Kristus hen.«

Dernæst: hvad som ikke læses i Bibelen eller kan bevises derfra, skal ikke kræves af noget menneske som noget, der skal troes. Denne del af artiklen fjerner alle menneskelige traditioner og gør kirkernes, konciliernes og pavernes råd unødvendige. Den romersk katolske kirke har f. eks. lavet mange regler og sædvaner, som ikke findes i Skriften. Pavernes encyclicaer fylder otte bind; kirkens konciliers handlinger fylder halvfems; mange andre handlinger — tilbedelse af helgener, relikvier, messer og bønner for døde, for at nævne nogle, bliver af kirken foreskrevet som bindende for troen. Ja, kirkemødet i Trent forordnede, at alle disse traditioner, skrevne og uskrevne, skulle have samme autoritet som Bibelen, »og den, der benægter dette, han være forbandet«. Men Metodismen med hele protestantismen benægter dette afgjort. *Hvis det ikke er i Bibelen, så skal det ikke være trosregel.*

6. Om det Gamle testamente

Det Gamle testamente er ikke i modsætning til det Nye; for både i det Gamle og det Nye testamente bliver evigt liv tilbudt menneskeslægten ved Kristus, som er den eneste mellemmand mellem Gud og mennesker, idet han er både Gud og menneske. Derfor skal man ikke lytte til dem, der påstår, at de gamle fædre kun så efter forgængelige løfter. Skønt den lov, der blev givet af Gud ved Moses i det, der vedrører ceremonier og handlingen, ikke binder kristne, ligesom de civile forskrifter i den heller ikke skal binde noget samfund, så kan dog ingen kristen, hvem han så end er, sige sig fri for lydighed mod de moralske bud.

Skriftens grundlag: »Idet han (Jesus) gik ud fra Moses og alle profeterne, udlagde han for dem, hvad der i alle skrifterne handlede om ham. ... Og

han sagde til dem: »Dette er, hvad jeg sagde til jer; alt det må gå i opfyldelse, som er skrevet om mig i Mose lov og profeterne og salmerne« (Luk. 24, 27; 44). »Tro ikke, jeg er kommet for at nedbryde loven eller profeterne; jeg er ikke kommet for at nedbryde, men for at fuldkomme« (Mt. 5, 17).

Det Gamle testamente er ikke i modsætning til det Nye. Den hele Bibel bliver her behandlet som en sammenhængende åbenbaring. Vi er kristne, men vi er også arvinger til alle Guds løfter. Gud, som talte ved profeterne (i det Gamle testamente), har i de sidste tider talt til os ved sin Søn (i det Nye testamente). Det er en misforståelse, som denne artikel lærer, at overse det, det Gamle testamente lover. Kristus siges at have givet halvfems citater fra det Gamle testamente i det, der er refereret af hans lære. Da han blev fristet af Djævelen, var hans store våben »Der står skrevet«. Profeter og seere var vore forgængere. »I det Gamle testamente ligger det Nye skjult; i det Nye står det Gamle åbenbaret.«

Kristi kirke har ikke råd til at glemme disse sandheder. Ikke desto mindre er kristne ikke — som denne artikel fastslår — bundet til alle de enkelte regler, hellige handlinger og ceremonier, som blev givet i Moseloven. Kristus fjernede ceremoniloven; og hans folk frelses ved tro — ikke ved gerninger; men vi tilføjer, at de moralske bud, som artiklens sidste linie omhandler, er bindende for alle kristne.

Hvad er moralbudene? De omfatter tibudsloven såvel som de dybe naturlige principper, som er skrevet i ethvert sandt og oprigtigt menneskes hjerte. Selv hedningerne er, som Paulus udtrykker det, »af naturen... sig selv en lov.« (Rom. 2, 14;).

7. Om den oprindelige synd eller arvesynden

Den oprindelige synd består ikke i at efterfølge Adam (som pelagianerne forgæves påstår), men den er naturens fordærvelse hos ethvert menneske, der på naturlig måde nedstammer fra Adam, hvorved mennesket er kommet langt bort fra den oprindelige retfærdighed og er af sin egen natur tilbøjelig til ondt, og det til stadighed.

Skriftens grundlag: »Synden kom ind i verden ved et menneske, og døden ved synden, og døden således trængte igennem til alle mennesker, fordi de

alle syndede« (Rom. 5, 12). »De mange kom til at stå som syndere ved det ene menneskes ulydighed« (Rom. 5, 19).

Middelalderens kirke, de lutherske og puritanske samfund har insisteret på, at ethvert barn er »undfanget og født i synd«. Intet kan være fjernere fra hele Jesu religions væsen og virke. »Lad de små børn komme til mig, dem må I ikke hindre, thi Guds rige hører sådanne til.« (Mk. 10, 14). Og igen: »Uden I... bliver som børn, kan I slet ikke komme ind i Guds rige.« (Mt. 18, 3). Ægteskabet er en hellig stand; og det nyfødte barn kommer nydannet, om man vil, fra Guds hånd, præget af sin Skabers billede; men — og her er den praktiske sandhed, som de havde i tanke, der skrev denne artikel — med tiden finder enhver, ligegyldig hvor ren man var ved fødslen, i sig en kraftig bøjning mod det onde. »Af sin egen natur *tilbøjelig* til ondt, og det til stadighed.«

Dette er en kedelig sandhed. Ligegyldigt hvordan den er kommet til mennesket, er der altid en moralsk nedbrydning til stede. Hvorfor er denne — den »naturens fordærvelse hos ethvert menneske, der på naturlig måde nedstammer fra Adam, hvorved mennesket er kommet langt bort fra den oprindelige retfærdighed?« Det synes sikkert at være noget, som alle mennesker ufejlbarligt har arvet.

Lægger vi alle teorier til side, så ved vi fra vor universelle erfaring, at »alle har syndet og savner ære hos Gud«, og alle behøver en Frelser. Vejen ud af dette — frelsen — kommer ikke ved at gøre det, vi af naturen er tilbøjelige til, men ved, at både handlinger og tanker kommer under kontrol og vendes opad mod Gud.

Hjemmets, skolens og kirkens gentagende undervisning og belæring er en god hjælp, og dog behøves der noget mere end det. »I må fødes pány«, siger Jesus. Og du *må*. For ligesom der er en legemlig fødsel, hvorved vi fødes ind i verden, sådan er der en åndelig fødsel — enten øjeblikkelig eller gennem år, enten bevidst eller ubevidst —, hvorved mænd og kvinder fødes ind i det åndelige rige.

»Man kan ikke stole på den menneskelige natur«, siges så ofte. Det ville være rigtigere at sige, at man ikke kan stole på den ugenløste natur. Den genløste menneskelige natur er en kristen refleks på jorden af kærlighedens, fredens, glædens, langmodighedens, afholdenhedens, mildhedens og overbærenhedens styrke. Fristelser vil være til stede, så længe vi lever; men Kristus vil borttage vor tilbøjelighed til at synde, og i stedet for det nedslående kan han indpode den guddommelige Ånds opadstræben.

8. Om den frie vilje

Menneskets forhold efter Adams fald er sådan, at det ikke ved sin egen naturs kraft eller gerninger kan vende om og forberede sig til at tro og påkalde Gud. Derfor har vi ingen kraft til at gøre gode gerninger, der er velbehagelige og antagelige for Gud, uden Guds nåde i Kristus forbereder os, så vi kan få en god vilje, og virker i os, når vi har den gode vilje.

Skriftens grundlag: »Jeg er vintræet, I er grenene. Den, som bliver i mig, og jeg i ham, han bærer megen frugt; thi skilt fra mig kan I slet intet gøre« (Joh. 15, 5). »Medens vi endnu var afmægtige, led Kristus, da tiden var inde, døden for os, som endnu var ugudelige« (Rom. 5, 6). »Også jer har han levendegjort, da I var døde i jeres overtrædelser og synder« (Ef. 2, 1). »Gud er den, som virker i jer både at ville og at virke, for at hans gode vilje kan ske« (Fil. 2, 13).

Disse teser har at gøre med menneskets evne til at finde Gud, eller at arbejde sig ind i det rette forhold til Gud, *ved ham*. Artiklen holder for, at intet menneske kan gøre dette, *medmindre* Kristi nåde »går foran det« (som forberede betyder her).

Artiklens kerne, dens praktiske værdi for os i dag, er med andre ord, at vi ikke kan finde Gud, før vi finder os selv. Vi kan ikke storme himmelens porte eller bryde ind ved egen magt; vi må vente, bede og stræbe og så lade os finde af Gud, eftersom Gud altid finder den alvorlige søger. »Jeg ville ikke nu være i færd med at søge dig, hvis jeg ikke allerede var fundet af dig«, som Pascal så smukt udtrykker det.

Den sidste halvdel af artiklen går ind på spørgsmålet: Kan et dårligt menneske overhovedet gøre noget godt? Kan en ikke-kristen gøre noget, der er Gud til behag? Bogstaveligt taget synes denne artikel at sige NEJ, men ikke for alle kristne er dette positiv. Thi èn ting kan ingen være helt sikker på, nemlig hvordan Gud måler individets gerninger; der er dog en måde, hvorpå en god gerning står, som en guldmønt med retten til at have sin egen værdi. »Det kan ikke være vrangt at gøre ret«, sagde Robertson af Brighton engang.

Guds forekommende nåde når også den ikke-troende og kan da virke gode gerninger i denne, sådan at Guds nåde kan virke i den, der ikke engang har hørt evangeliet. Vor Herre lærte, at der er mange, »der vil komme fra øst og vest« til Guds bord.

9. Om menneskets retfærdiggørelse

Vi anses for retfærdige for Gud alene på grund af vor Herres og Frelsers Jesu Kristi fortjeneste, ved tro og ikke for vore egne gerningers eller fortjenesters skyld. Derfor er det, at vi retfærdiggøres ved tro, et meget sundt og meget trøsterigt dogme.

Skriftens grundlag: »Thi af nåde er I frelst ved tro; det skyldes ikke jer selv, Guds er gaven; det skyldes ikke gerninger, så nogen kan rose sig« (Ef. 2, 8-9). »Vi mener nemlig, at mennesket bliver retfærdiggjort ved tro, uden lovgerninger« (Rom. 3, 24). »Da vi nu er retfærdiggjorte af tro, har vi fred med Gud ved vor Herre Jesus Kristus« (Rom. 5, 1).

Dette er protestantismens store bekræftelse: RETFÆRDIGGØRELSE VED TRO. Det betyder, at vi bliver retfærdiggjort, d.v.s. stilles ret, ved Guds nåde og ikke ved, hvad vi selv kan gøre. Paulus understreger denne sandhed igen og igen i sine breve.

Den frie og umiddelbare guds-kærlighed er dét, der ligger til grund for og begynder alt, når det gælder om at få mennesket stillet ret i forholdet til Gud. »Således elskede Gud verden, at han gav sin Søn den enbårne, for at enhver, som *tror* på ham, ikke skal fortabes, men have evigt liv.« For en kristen findes al retfærdighed *gennem* og *i* Jesus Kristus. Han borttog og »udslettede det anklagende skyldbrev... der var imod os... ved at nagle det til korset«. (Kol. 2, 14).

Personlig tro, som betyder personlig hengivenhed, er løftestangen her. »Retfærdiggjorte ved tro har vi fred med Gud.« Troen er det hulrum, hvori vi modtager Guds gave. Først Guds gave, der bliver troen, hvormed vi kan modtage. »Af nåde er I frelst ved tro; det skyldes ikke jer selv, Guds er gaven.« (Ef. 2, 8). Hvis vor frelse var afhængig af, hvad vi gjorde, hvor langt ville vi så ikke være fra den! Men da den er afhængig af, *hvad Gud gør,* og af, hvad vi tror, han *kan* gøre, så bliver det, at vi retfærdiggøres ved tro — for at bruge artiklens ord — et meget sundt og meget trøsterigt dogme.

10. Om gode gerninger

Skønt gode gerninger, som er troens frugter og følger efter retfærdiggørelsen, ikke kan borttage vore synder eller bestå for Guds domstols strenghed; så er de dog velbehagelige og antagelige for Gud i Kristus og udspringer fra en sand og levende tro, for at en levende tro ved dem kan blive klart kendelig, som et træ bliver det af sine frugter.

Skriftens grundlag: »I hans øjne vil intet menneske blive retfærdiggjort af lovgerninger« (Rom. 3, 20). »Han frelste os, ikke for de retfærdige gerningers skyld, vi havde gjort, men på grund af sin barmhjertighed« (Tit. 3, 5).

Bibelen lærer, at tro på Kristus er frelsens *grund,* men også, at gode gerninger er denne tros naturlige udtryk. Ingen kan frelses ved, hvad han *gør,* men de, der frelses, vil ønske at gøre alt det gode, de kan. »En levende tro«, siger denne artikel, «kan blive så klart kendelig, som et træ bliver det af sine frugter.«

Den ovennævnte artikel sigter afgørende mod den romersk katholske lære om, at gode gerninger har sonende virkning i sig. Rom lærer, at når mennesker foretager en pilgrimsrejse, tager en fasteperiode, siger rosenkrans eller gentager trosbekendelsen eller Fadervor og så videre, vil disse ting skaffe dem åndelige fordele. Protestantismen tror ikke på sådant. »Ved gerninger kan intet menneske frelses«, siger Paulus.

Artiklen værner imod legalisme og tillid til ydre handlinger. Ikke desto mindre medgiver den, at disse ydre handlinger er velbehagelige for Gud, når de udspringer af et oprigtigt hjerte. »Nåden er hjertets kilde, gode gerninger strømmen, der flyder derfra.« (Nolan B. Harmon).

Metodisterne blev i tidligere tider angrebet af andre protestanter, der sagde, at Metodismens strenge regler og disciplin var en slags frelse-ved-gerninger proces. Denne påstand er ubegrundet. Intet folk har nogen sinde kaldt mere til et rent hjerte og omvendte liv end Metodismen; men heller intet folk har holdt kraftigere på, at når man havde fået hjertet renset, og sjælen var blevet omvendt ved Guds nåde, så burde hele livet være sådan ledet og reguleret, at dette måtte frembringe troens bedste frugter. Vi har altid modtaget budet om at vise sin tro gennem sine gerninger.

11. Om overskydende gode gerninger

Frivillige gerninger, ved siden af og over Guds bud, som kaldes overskydende gode gerninger, kan ikke læres uden hovmod og vantro. For derved erklærer mennesker, at de ikke blot yder Gud, hvad de er skyldige at yde ham, men at de gør mere for hans skyld, end hvad rimelig pligt kan kræve; endskønt Kristus enkelt har sagt: Når I har gjort alt, hvad jeg har befalet jer at gøre, skal I sige: Vi er unyttige tjenere.

Skriftens grundlag: »Har den Almægtige godt af din retfærd, vinding af, at din vandel er ret?« (Job 22, 3). »På samme måde med jer: når I har gjort alt det, der er befalet jer, skal I sige: »Vi er kun unyttige tjenere; vi har ikke gjort andet, end hvad vi var skyldige at gøre«« (Luk. 17, 10).

Den romersk katholske kirke har en lære, mod hvilken artikel 11 er rettet, den går ud på, at kirken har en umådelig »skat af overskydende gode gerninger«, som er sammensat af Kristi og helgenernes fromme dyder, og at denne skat kan gøres anvendelig for andre. Med andre ord kan en moderne kristen trække på den bank, der er oplagret på grund af andres godhed.

Bibelen kender intet til dette. »Pligtens cirkel omfatter alt, hvad et menneske kan nå, og lader derfor ingen plads åben for overskydende gode gerninger.« (Nolan B. Harmon). Vi vil aldrig være i stand til at gøre tilstrækkeligt godt, og derfor må ethvert menneske stå på sin egen grund og ikke på andres.

Det kan også bemærkes, at ud fra denne romerske lære om de overskydende gode gerninger udviklede det onde afladssystem sig; et forhold, der chokerede Martin Luther, så han begyndte at protestere mod dette og andre grelle forhold i den romerske kirke.

12. Om synd efter retfærdiggørelsen

Ikke enhver frivillig begået synd efter retfærdiggørelsen er synd mod Helligånden og utilgivelig, hvorfor anger og omvendelse ikke bør nægtes dem, der falder i synd efter retfærdiggørelsen. Efter at have modtaget Helligånden kan vi afvige fra den os givne nåde og falde i synd, og ved Guds nåde atter rejses og forbedre vor livsførelse. Og derfor er de at forkaste, som siger, at de ikke mere vil være i stand til at synde, så længe de lever her, eller som benægter tilgivelsens stade for dem, som i sandhed angrer.

Skriftens grundlag: »Vend om, I frafaldne sønner, jeg læger eders frafald« (Jer. 3, 22). »Synder nogen, så har vi en Talsmand hos Faderen, Jesus Kristus, den retfærdige« (1. Joh. 2, 1). »Hvis vi bekender vore synder, er han trofast og retfærdig, så han tilgiver os vore synder« (1. Joh. 1, 9). »Kom derfor i hu, hvorfra du er faldet, og omvend dig og gør de samme gerninger som før« (J. Åb. 2, 5).

Visse oldkirkelige fædre holdt for, at når et menneske havde fået tilgivelse og var blevet et Guds barn, var det frelst for evigt; men hvis det syndede groft igen, ville det ved denne handling have forspildt enhver anledning til at blive frelst. Artikel 12 siger, at det ikke forholder sig sådan. Den fejer den uvirkelige tro til side, der påstår, at er man engang frelst, så kan man ikke synde mere. Desværre kan man, som manges liv tilfulde har vist. Vor kirke, som bygger solidt på erfaringen, holder for, at som man kan »afvige fra den os givne nåde og falde i synd«, så kan vi ved den samme nåde »atter rejses og forbedre vor livsførelse«.

Dette er Metodismens velkendte nådeslære. Den medgiver, at selv om et menneske har fået alt fuldstændig tilgivet, så kan det synde igen; men fastholder, at sådan synd ikke er utilgivelig. Ligesom man kan falde, kan man rejses igen. Isaac Watts skrev:

> Og medens lampen stadig brænder,
> den største synder hjemad vender.

Intet sted i Bibelen kan man finde noget, der nægter den sandt angrende tilgivelsens stade.

Artikel 12 åbner også for det gamle spørgsmål om den utilgivelige synd. Hvad er den? Mange mennesker har sørget meget af frygt for, at de har syndet mod Helligånden. Vore metodistiske fædre, der fulgte sunde lærdomme, har altid holdt på, at den utilgivelige synd ikke så meget var en vis villet overtrædelseshandling, som det er en lang og vedvarende, velovervejet udfordring eller trods mod nådens Ånd. »Det utilgivelige stade er *i mennesket,* ikke Guds uvilje til at tilgive.« (Nolan B. Harmon).

De, der spørger efter, om de har syndet mod Helligånden, behøver ikke at sørge mere. For de, der virkeligt har syndet utilgiveligt,

vil ikke sørge over det. De er allerede åndeligt døde, og efter en tid når selv ikke Guds nåde dem mere. Derfor vil en, der er dybt bekymret, om han har syndet utilgiveligt, kunne være sikker på, at han *ikke* har begået denne synd.

13. Om kirken

Kristi synlige kirke er en menighed af troende, i hvilken Guds rene ord prækes og sakramenterne ret forvaltes efter Kristi forordning med hensyn til det, der nødvendigt må kræves af samme.

Skriftens grundlag: »Til Guds menighed..., til dem, der er helligede i Kristus Jesus, kaldede til at være hellige, sammen med alle, der alle vegne både hos dem og hos os påkalder vor Herres Jesu Kristi navn« (1. Kor. 1, 2). »Han gav os nogle som apostle, andre som profeter, andre som evangelister, andre som hyrder og lærere for at gøre de hellige fuldt beredt til deres tjenestegerning, at opbygge Kristi legeme« (Ef. 4, 11-12). »Helligånden satte jer som tilsynsmænd, for at I skulle vogte Guds kirke, som han købte med sit eget blod« (Ap. G. 20, 28).

Dette autoritative udtryk for den synlige kirke er kommet til Metodismen gennem den lutherske og reformerte kirkes bekendelser. Det gør intet forsøg på at definere den usynlige kirke, det hellige og sande fællesskab, hvis medlemsskab kun er kendt af Gud. Det taler om den synlige eller jordiske kirke, som det først kalder en menighed. Den er ikke en særlig slags præsteskab, heller ikke en slags ordinerede mænd, men et folkefællesskab besjælet af kristen tro. Dette er den apostolske idé. Dette er det Nye testamentes kirke.

Den sande, synlige kirke hører også, at »Guds rene ord prækes«. Det vil sige, at i enhver virkelig kirke vil evangeliet i sin styrke og kraft altid blive forkyndt. Ligesom enhver virkelig kirke vil administrere de sakramenter, som Kristus har indstiftet, og efter hans anvisning.

På denne definition står vi. Hvor det er menigheder af troende, hvor det rene ord prækes, og hvor sakramenterne ret forvaltes, der er den synlige kirke. Metodismen glæder sig over at finde sande kirker blandt folk af alle kirkesamfund. Folkets gudgivne tro, det prækede ords renhed og sakramenternes rette administration er det, der skaber og kendetegner kirken på jorden.

14. Om skærsilden

De romerske dogmer om skærsilden, aflad, tilbedelse og dyrkelse af billeder, såvel som af relikvier, samt påkaldelse af helgener er tåbelige og forgæves påfund og er uden grund i Skriften, endog stridende mod Guds ord.

Skriftens grundlag: »Hvem kan forlade synder uden een, nemlig Gud?« (Mk. 2, 7). »Du skal ikke gøre dig noget udskåret billede« (2. Mos. 20, 4). »Du skal tilbede Herren din Gud og tjene ham alene« (Mt. 4, 10).

Denne artikel er protestantismens svar til den romersk katholske kirkes fejlagtige læresætninger. Skærsilden, dyrkelse af billeder og relikvier og præsternes given aflad. Sådanne læresætninger findes overhovedet ikke i det Nye testamente og er heller ikke kommet ind i den romerske kirke førend i middelalderen. Der er ikke antydning af sandsynlig støtte i Skriften for skærsildidéen. Dyrkelse af billeder og relikvier og påkaldelse af helgener ved bønner er fuldstændig fremmede for protestantismens ånd. Protestantismen respekterer og ærer hellige mennesker i fortid og nutid, men de dyrker kun Gud. »Du skal tilbede Herren din Gud, og ham alene.«

På tilgivelse tror vi, men det er Gud, der skal give den, ikke mennesker. Ingen præstelig absolution kan overføre, hvad kun Gud kan give, for »hvem kan forlade synder uden en, nemlig Gud?« (Mk. 2,7). Vor Herre lærte os at bede vor himmelske Fader om tilgivelse, når vi trængte til det, — hvilket vi, bedrøveligt nok, ofte gør. »Vor Fader... tilgiv os vor skyld.«

15. Om at tale i menigheden i et sådant sprog, som folket forstår

Det er ganske enkelt i strid med Guds ord og oldkirkens praksis at holde offentlig bøn i kirken eller administrere sakramenterne i et sprog, som folket ikke forstår.

Skriftens grundlag: »Den, der taler i tunger, taler ikke for mennesker, men for Gud; ingen forstår det jo... men i en menighedsforsamling ville jeg hellere tale fem ord med min forstand... end ti tusinde ord i (uforståelige) tunger« (1. Kor. 14, 2; 19).

Den romersk katholske kirke leder sine gudstjenester og administrerer sakramenterne på latin. Reformatorerne, der skrev denne sær-

lige artikel, citerede det ovennævnte skriftsted mod en sådan praksis. De drog også opmærksomheden mod, at mennesker i oldkirken sikkert ikke prækede eller talte eller bad på et udenlandsk sprog. Origenes, en af de tidligere kirkefædre, sagde i 202: »Grækeren beder til Gud på græsk, romeren på romersk, enhver i sit eget mål. Religionen betyder lidt, hvis den ikke kan oversættes til folkets hjertes sprog og liv.«

16. Om sakramenterne

Sakramenterne, som Kristus har ordineret, er ikke blot panter og tegn på de kristnes bekendelse, men snarere er de sikre symboler på nåde og Guds gode vilje mod os, ved hvilke han virker usynligt i os og ikke blot opliver, men også styrker og bekræfter vor tro på ham.

Der er to sakramenter, som vor Herre, Jesus Kristus, har ordineret i evangeliet, disse er dåben og Herrens nadver.

De fem såkaldte sakramenter, nemlig konfirmationen, boden, præstevielsen, ægteskabet og den sidste olie, kan ikke betragtes som evangeliske sakramenter, da de dels er en følge af en falsk efterfølgelse af apostlene og dels er almindelige livsforhold fra Skriften, der dog ikke har dåbens eller Herrens nadvers natur, fordi de ikke har noget synligt tegn eller nogen ceremoni, der er ordineret af Gud.

Sakramenterne blev ikke ordineret af Kristus med det formål, at de skulle være genstand for beskuen eller blive båret omkring, men for at vi skulle bruge dem ret. Og kun hos sådanne, som værdigt tager imod dem, har de en gavnlig indflydelse og virkning; men de, der modtager dem uværdigt, pådrager sig selv skyld, som Paulus siger i 1. Kor. 11, 29.

Skriftens grundlag: Kristus ordinerede kun to sakramenter, dåben og nadveren (se Mt. 26, 26; 28, 19; 1. Kor. 11, 23). »Gå derfor hen og gør alle folkeslag til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn« (Mt. 28, 19). »Mens de nu spiste, tog Jesus et brød, velsignede, brød det og gav sine disciple det og sagde: »Tag dette og spis det; dette er mit legeme« (Mt. 26, 26). »Thi fra Herren har jeg modtaget, hvad jeg også har overleveret jer, at Herren Jesus i den nat, da han blev forrådt, tog brød, takkede, og brød det og sagde: »Dette er mit legeme, som gives for jer; gør dette til ihukommelse af mig!« (1. Kor. 11, 23-24).

Da de to næste artikler behandler hvert af sakramenterne, vil en mere fyldestgørende forklaring blive givet der. Den nærværende artikel godtgør, hvilke er de sande sakramenter, og hvordan disse skal vises ærbødighed og modtages.

Denne særlige artikel vender sig mod en reformert forfladigelse og nævner andre handlinger eller ceremonier, som af den romersk katholske kirke antages som sakramenter. Protestanter er enige om, at flere af disse hellige handlinger er al ære og respekt værdige, for exempel konfirmationen og kirkens præsteordination og vielsesceremonien. Dette er hellige handlinger, som er værd, at de helliges ved det kristne folks bønner. Og dog kan de ikke, som artikel 16 stadfæster det, ligestilles med de to sakramenter, som Kristus har ordineret.

To andre handlinger kaldes af romerkirken sakramenter, nemlig boden og den sidste olie. Boden tror vi selvfølgelig på, som en gudelig anger over synden, men der behøves ingen gejstlig handling til for at gøre den virkningsfuld, og intet menneskeligt væsen kan udtale tilgivelse. Den sidste olie, salvelsen, præsten giver den døende, må alvorligt afvises. Hverken den sidste olie eller boden har noget holdepunkt i Skriften som sakramenter, sådan som vi forstår deres betydning.

17. Om dåben

Dåben er ikke blot et bekendelsessymbol og et forskelsmærke, hvorved de kristne adskiller sig fra andre, der ikke er døbte; men det er også genfødelsens eller den nye fødsels symbol. Dåb af småbørn skal bibeholdes i kirken.

Skriftens grundlag: »Stå op og lad dig døbe og dine synder aftvætte, idet du påkalder Herrens navn« (Ap. G. 22, 16). »Ingen kan komme ind i Guds rige, hvis han ikke bliver født af vand og ånd« (Joh. 3, 5). »Den, som tror og bliver døbt, han skal blive frelst« (Mk. 16, 16).

Denne artikel kalder dåben for et bekendelses*symbol* og et genfødelses*symbol,* ikke genfødelsen selv. Dåben er befalet af vor Herre, og som sådan bevarer vi den og fører den videre ifølge hans bud. Men vi har aldrig lagt stærk vægt på handlingen i sig selv. Den betegner noget ud over sig selv. I den kristne bevidsthed symboliserer

den modtagelsen af Helligånden, og i dåbsbønnen beder kirken om, at den, som nu er døbt med vand, også må blive døbt med Helligånden og forblive et medlem af Kristi hellige kirke.

Vor kirke holder på, at dåben skal gives småbørn i Kristi navn. Den er tegnet på deres begyndende vandring på evangeliets vej og bør derfor overalt anvendes af kristne forældre i henhold til Kristi bestemmelse. (Se iøvrigt yderligere om dåben s. 103 f. f.).

18. Om Herrens nadver

Herrens nadver er ikke blot et symbol på den kærlighed, som kristne bør have til hinanden indbyrdes, men snarere er det vort forløsnings sakramente ved Kristi død; så meget mere, som det, når det modtages ret, værdigt og i tro ved brødet, som vi bryder, er delagtighed i Kristi legeme, og ligeledes er kalken, vi velsigner, delagtighed i Kristi blod.

Transubstantiationen eller brødets og vinens væsensforvandling i vor Herres nadver — kan ikke bevises ud fra den Hellige skrift, men afvises af Skrifternes enkle ord — kuldkaster sakramentets natur og har givet anledning til megen overtro.

Kristi legeme gives, tages og nydes i nadveren kun på en himmelsk og åndelig måde. Og midlet, hvorved Kristi legeme modtages og nydes i nadveren, er tro.

Herrens nadvers sakramente blev ikke ordineret af Kristus med det formål, at det skulle bæres omkring, opløftes eller tilbedes.

Skriftens grundlag: »Han tog et brød, takkede og brød det, gav dem det og sagde: »Dette er mit legeme, som gives for jer; gør dette til ihukommelse af mig!« Ligeså tog han også kalken efter aftensmåltidet og sagde: »Denne kalk er den nye pagt ved mit blod, som udgydes for jer« (Luk. 22, 19-20).

Den kristne kirkes største symbol er Herrens nadvers sakramente. I dette sakramente mindes de kristne om, hvad Herren gjorde for dem og beder om, at de må give sig selv som et levende offer til hans tjeneste.

I dette sakramente betegner brødet og vinen, eller elementerne,

som vi plejer at kalde dem, vor Herres, Jesu Kristi legeme og blod. De modtages og spises på en åndelig, det vil sige en himmelsk, måde. Og alle kirkens fædre og lærere har lagt vægt på, at midlet, hvorved dette gøres, er *tro.*

Der er ikke noget automatisk eller mekanisk ved Herrens nadver. Den, der ikke modtager det alvorligt og oprigtigt, eller den, hvis hjerte ikke er opladt for troen, kan ikke modtage dets goder. Men når man går til Herrens bord med et virkeligt, alvorligt ønske om at vandre mere helt på hans hellige veje, så bliver det i sandhed et nådemiddel.

Det romersk katholske transubstantiations-dogme (som går ud på, at på præstens ord foregår den mirakuløse forvandling af brødet og vinen til Herrens legeme og blod) gendrives fuldstændig af denne artikel. Det samme gælder også ideen om, at sakramentet i sig selv (sakramentets elementer) skulle have magisk kraft. Romerkirken har processioner, i hvilke Hostien (brødet) bæres omkring for folkets tilbedelse og dyrkelse. Det er det, der sker *indeni* den troende, ikke det, der sker udenfor, som giver værdien af det sande sakramente.

Den lutherske consubstantiations-lære (som går ud på, at altergæsten »i, med og under brødet og vinen« modtager Kristi virkelige legeme) må også afvises af troen, der alene er i stand til at modtage Kristus som korsfæstet og opstanden.

19. Om begge elementer

Herrens kalk skal ikke nægtes lægfolket; thi begge elementer i Herrens nadver bør ifølge Kristi indstiftelse og bud administreres ligeligt til alle kristne.

Skriftens grundlag: »Han tog en kalk og takkede, gav dem den og sagde: Drik alle heraf« (Mt. 26, 27). »Thi så ofte I spiser dette brød og drikker kalken, forkynder I Herrens død, indtil han kommer. ... enhver må prøve sig selv og så spise af brødet og drikke af kalken« (1. Kor. 11, 26; 28).

Både brødet og vinen blev administreret af Herren til hans apostle, som alle vidnesbyrd om den første Herrens nadver er enige om. Man fik og deltog til minde om, at Kristus skulle komme igen. Og budet, som vi gentager i nadvergudstjenesten, er: »Drik alle heraf«, nemlig: »Alle skal I drikke.« Den tanke at forholde lægfolket kalken,

opstod først langt senere i den romerske kirke, som for at støtte sin lære om transubstantiationen bestemte, at kalken ikke behøvede at gives, da »kødet indeholder blod«. Herefter undlod man at give lægfolket kalken.

Protestantismens herlighed er, at den skubbede alle sådanne uværdige ideer til side. Den holdt fast på, at lægfolk og præster er lige indfor Gud, og genoprettede dermed det sande fællesskabs idé. I denne står præsten ikke over folket på nogen måde. I fællesskabet tager de brødet og vinen til minde om deres opstandne Herre.

20. Om Kristi ene — på korset fuldbragte offer

Kristi offer, givet een gang for alle, er den fuldkomne genløsning, forsoning og erstatning for hele verdens synder, både oprindelig og aktuel; og der er ingen anden fyldestgørelse for synd end den alene. Derfor er messeofferet, om hvilket det i almindelighed siges, at præsten ofrer Kristus for levende og døde for at vinde tilgivelse for pine og skyld, en blasfemisk fabel og et farligt bedrageri.

Skriftens grundlag: »Således skal også Kristus, efter en gang at være blevet ofret for at bære manges synder...« (Hebr. 9, 28). »Vi ved, at Kristus er opvakt fra de døde og dør ikke mere... Thi den død, han døde, døde han een gang for alle bort fra synden« (Rom. 6, 9-10). »Der er ikke frelse i nogen anden; thi der er ikke under Himmelen givet mennesket noget andet navn, hvorved vi kan frelses« (Ap. G. 4, 12). »Der gives ikke mere noget offer for vore synder« (Hebr. 10, 26). »Han har frembåret eet offer for synder og derefter for bestandig taget sæde ved Guds højre hånd... thi med et eneste offer har han for bestandig ført dem, der helliges, til fuldendelse« (Hebr. 10, 12-14).

Skriftens — det kristne — syn på Kristi offer er magtfuldt udtrykt i den protestantiske tro. Den står som en evig fornægtelse af den romerske idé, at Kristi offer kan gentages, hver gang præsten fremsiger messen. Metodismen holder på, med den samlede protestantisme, at det, Kristus gjorde på Golgata, er gjort en gang for alle, at hans offer var »den fuldkomne genløsning, forsoning og erstatning for hele verdens synder«. Hvad der sker i Herrens nadver, er »et minde om hans velsignede lidelse og død, indtil han kommer igen«. Ingen kan gentage Kristi offer.

Det romersk katholske dogme fastholder, at præsten i messen har

mirakuløs kraft på grund af brødet og vinen, der virkeligt bliver Kristi legeme og blod; derfor kan præsten »læse en messe« for bestemte formål eller bestemte synder. Med andre ord, Golgataofferet menes at finde sted, hver gang messen celebreres. Vore *forfædre* kaldte dette »en blasfemisk fabel og et farligt bedrageri«.

21. Om præsters ægteskab

Kristi tjenere er ikke i Guds lov påbudt — heller ikke skal de afgive løfte om — at leve i enlig stand eller at afstå fra ægteskab; derfor er det fuldt lovligt for dem, som for alle andre kristne, at indgå ægteskab efter deres eget valg, som de dømmer det at være mest tjenligt for et helligt liv.

Skriftens grundlag: Apostelen Peter var gift. »Derefter kom Jesus ind i Peters hus og så, at hans svigermor lå til sengs med feber« (Mt. 8, 14). Evangelisten Filip havde »fire ugifte døtre med profetisk gave« (Ap. G. 21, 9). Paulus siger: »En tilsynsmand (biskop) bør derfor være uangribelig, een kvindes mand« (1. Tim. 3, 2). »En menighedstjener (diakon) skal være een kvindes mand« (1. Tim. 3, 12). »Har vi ikke ret til at tage en... hustru med overalt, lige såvel som de andre apostle?« (1. Kor. 9, 5).

Her er en anden anti-romersk artikel, thi den romerske kirke byder sine præster aldrig at gifte sig. Enhver af dem må derfor opgive enhver mulighed for hjem og familie. Denne skik har ingen støtte i Skriften, men er af hedensk oprindelse. Selv Peter, som den romerske kirke påstår var den første pave, var gift; og det samme var mange af apostlene og de kristne biskopper langt frem i tiden, indtil Rom afskar sine præster fra alt jordisk, undtagen dens egen jerndisciplin, og forbød dem ægteskabet.

Protestantismen følger oldkirkens praksis. Præsterne kan gifte sig eller afstå fra ægteskabet efter eget valg.

22. Om kirkernes hellige handlinger og ceremonier

Det er ikke nødvendigt, at skikke og ceremonier alle steder skal være de samme eller nøjagtigt ens; for de har altid været forskellige og kan ændres efter landenes, tidernes og menneskenes forhold og forskelligheder, dog sådan, at intet forordnes mod Guds ord. Enhver, der efter eget omdømme, med vilje og forsæt bryder den kirkes skikke og ceremonier, hvor-

til han hører, når de ikke strider mod Guds ord, men er forordnet og godkendt af fælles autoritet, bør til andres advarsel offentligt irettesættes som en, der krænker kirkens almindelige orden og sårer sine svage brødres samvittighed.

Enhver særskilt kirke kan forordne, ændre eller afskaffe skikke og ceremonier, blot alt sker til opbyggelse.

Skriftens grundlag: »Som frie, dog ikke som de, der bruger friheden som skalkeskjul, men som Guds tjenere« (1. Pet. 2, 16). »Enhver skal blot være fuldt forvisset i sit eget sind« (Rom. 14, 5). »Lad alt ske således, at det tjener til opbyggelse« (1. Kor. 14, 26).

En luftning af kristendommens frihed møder os i artikel 22. Den opregner frit, at i forskellige lande og steder vil kristne have forskellige måder at tilbede på. Sådanne forskelligheder må være lovlige. Derfor har enhver kirke ret til at forandre sine skikke og ceremonier, så vidt det hele blot sker til opbyggelse, med andre ord, så længe alt sker i overensstemmelse med sand kristentro og dens udtryksform.

Bemærk, at retten til at anordne og arrangere skikke og ceremonier tilhører *kirken* — ikke *den enkelte.* Artiklen fortsætter med at sige, at »enhver, der efter eget omdømme« bryder kirkens skikke eller ceremonier, bør irettesættes. Så skønt kirken selv kan fastsætte og ændre kirkeskikke, så har intet enkelt individ ret til det. Dette overses til tider i denne artikel.

23. Om landets regering

Kongen og folketingets folkevalgte medlemmer regerer Danmark i henhold til landets grundlov, der er konstitutionen for denne stat. Denne stat er en uafhængig og selvstændig stat og bør ikke blive genstand for nogen udenlandsk jurisdiktion.*)

Skriftens grundlag: »Så giv kejseren, hvad kejserens er, og Gud, hvad Guds er« (Mt. 22, 21). »Enhver skal underordne sig de øvrigheder, han har over sig; thi der er ingen øvrighed, uden at den er fra Gud, og de, som findes, er indsat af Gud. ... De styrende er jo ikke til for at skræmme dem, der gør det gode, men dem, som gør det onde. ... Thi den er en Guds tjener dig til gavn« (Rom. 13, 1; 3; 4).

*) Denne formulering er ikke officiel, da den ændres efter landenes regeringsformer (præsident, kongres o.s.v.).

Da John Wesley sendte de fire og tyve artikler over til de amerikanske metodister, udvalgte han dem én for én af den engelske kirkes ni og tredive. Nu er der blandt disse en, der henviser til den engelske konge, som kirkens leder. Wesley, som vidste, at amerikanerne havde vundet frihed fra den engelske krone, udelod derfor helt denne artikel. Men da de metodistiske fædre, der organiserede kirken ved »julekonferencen«, følte, at der i den nye kirkes tro burde være en henvisning til landets regering, indføjede de den 23. artikel, der udtalte sig om USA's regering og uafhængighed. Senere har andre lande ændret denne artikel efter deres landes forhold med generalkonferencens billigelse. Metodistkirken gør altså landets uafhængighed og den nationale selvbestemmelsesret til en fundamental del af sin tro.

24. Om kristnes ejendele

Kristnes rigdomme og ejendele er ikke fælles med hensyn til rettigheder, titler og besiddelse af samme, som nogle falsk påstår. Ikke desto mindre bør enhver, af hvad han ejer, gavmildt give almisser til de fattige, eftersom han har evne.

Skriftens grundlag: Budet: »Du skal ikke stjæle« (20, 15) forudsætter besiddelse af ejendom. »Giv den, som beder dig, og vend dig ikke bort fra den, der vil låne af dig« (Mt. 5, 42). At kunne give og låne forudsætter også personlig ejendom. »Den, der har jordisk gods og ser sin broder lide nød og lukker sit hjerte for ham, hvorledes kan Guds kærlighed blive i ham?« (1. Joh. 3, 17).

Artikel 24, der handler om økonomien, er af stor betydning i dag. Den er skrevet som en modvægt mod almindelige tankegange i efterreformationens Europa, hvor fromme grupper fremførte tanker om, at kristne ikke havde ret til at besidde privat ejendom. At være en kristen betød, sagde de, at man måtte dele sin ejendom med alle andre. Det var naturligvis en slags kommunisme, skønt det princip, der lå bag det, var noget andet end vor tids diktator-dominerede kommunismes idealer.

Det er muligt, at den første kristenhed »havde alle ting til fælles«, som Apostlenes gerninger fortæller os om (4, 32). Men den plan kunne ikke virkeliggøres med en så hellig gruppe mennesker som

de første kristne; så det vil nok ikke gå bedre i dag. Et kommunistisk samfund kan kun opretholdes ved absolut og uindskrænket kærlighed eller politisk diktatur.

Vore kristne forfædre betragtede det som nødvendigt ved denne artikel at fastslå de kristnes ret til at besidde ejendom. Og dog værner denne religionsartikel mod uhemmet kapitalisme ved at indskærpe, at den kristne skal dele af sit private gods med andre, der trænger. Hverken kommunisme eller selvisk besiddelse er derfor det kristne svar, men *forvaltning,* i hvilken enhver sandt og ret besidder sine egne ejendele og værdier, men betragter dem som »borget gods« *betroet ham af Gud og hans medmennesker.* Med andre ord, vort gods er vort, for at vi skal gøre det til Guds.

25. Om en kristens ed

Som vi bekender, at den nytteløse og overilede sværgen er forbudt kristne mennesker af vor Herre Jesus Kristus og apostelen Jacob; så dømmer vi, at kristendommen ikke forbyder, at et menneske sværger, når øvrigheden påbyder det for troværdighedens og menneskekærlighedens skyld, når det blot sker efter profetens lære: redeligt, ærligt og sandt.

Skriftens grundlag: »Sværger du: »Så sandt Herren lever«, redeligt, ærligt og sandt« (Jer. 4, 2). »Mennesker sværger jo ved en, der er større end de selv, og eden tjener dem til stadfæstelse og gør ende på alle indvendingerne« (Hebr. 6, 16). »Da svor Jonathan påny David en ed« (1. Sam. 20, 17). »Jeg kalder Gud til vidne, det gælder min sjæl« (2. Kor. 1, 23).

Kvækerne og andre samfund troede ikke på den tid, da disse artikler blev skrevet, at det var rigtigt at aflægge ed for øvrigheden. De tog vor Herres ord »I skal aldeles ikke sværge« for at være et bud mod at bekræfte noget lovligt. Vor kirke holder for, at nytteløs og overilet sværgen er forbudt ifølge det Nye testamente, men vi mener, som vore forfædre formede det, at kristendommen ikke holder et menneske fra at aflægge ed, når øvrigheden fordrer det »for troværdighedens og menneskekærlighedens skyld«.

En kristens ed skal imidlertid altid aflægges redeligt, ærligt og sandt. Letsindighed og flygtighed ved bekræftelse eller ved at stadfæste noget, som, man ved, ikke kan være sandt, er forbudt ikke blot i Guds ord, men også af det kristne broderskabs samvittighed.

TREDIE KAPITEL

Vigtige læresætninger

Metodismen har understreget visse fælles-kristne læresætninger så stærkt, at de af nogle er blevet betragtet som specielt metodistiske dogmer. Disse er:

GENFØDELSEN — den nye fødsel, gennem hvilken man bliver et Guds barn.

ÅNDENS VIDNESBYRD — den forvisning, enhver kristen har ret til at erfare, at det er et Guds barn.

MULIGHEDEN FOR ENDELIG FULDKOMMENHED — læren om, at det er muligt og ønskeligt, at enhver i Kristus lever et syndfrit liv og bliver gjort »fuldkommen i kærlighed« i dette liv.

Andre dogmer, der også har været kraftigt understreget, er:

OMVENDELSE — en guddommelig sorg over synden parret med viljen til ikke at synde mere. Guds opsøgende nåde er selvfølgelig den, der går forud for enhver omvendelse til Gud; den, der fører mennesket til omvendelse.

UNIVERSEL FORSONING — at Kristus døde for alle og ikke blot for et udvalgt antal mennesker.

RETFÆRDIGGØRELSE VED TRO — den store læresætning fra den protestantiske reformation. Denne har været og er et metodistisk dogme, såvel som den er det for alle, der oprigtigt vandrer på den kristne hovedvej. Dens betydning har været fremholdt under artikel 9, s. 32.

Genfødelsen

At være født påny, som kristne kalder det, er den Guds handling, gennem hvilken man bringes ind i hans rige og erfarer en hjertets forandring. Skriften beskriver denne erfaring som at være født påny.

Skriftens udsagn: »Jesus ... sagde ..., sandelig siger jeg dig, ingen kan se Guds rige, hvis han ikke bliver født påny« (Joh. 3, 3). »Genfødte som I er, ikke af forkrænkelig, men af uforkrænkelig sæd, ved Guds levendegørende og blivende ord« (1. Pet. 1, 23). »Hvis nogen er i Kristus, er han en ny skabning« (2. Kor. 5, 17). »De blev ikke født af blod, ej heller af køds vilje, ej heller af mands vilje, men af Gud« (Joh. 1, 13). »I skal ... iføre jer det nye menneske, der blev skabt i Guds lighed til at leve i den retfærdighed og fromhed, som hører sandheden til« (Ef. 4, 24).

Der er en meget realistisk måde, hvorpå dette dogme bekræftes som grunden for alt for en kristen. For medmindre og indtil et menneske bliver en kristen, hvordan kan det da leve et kristent liv? Det har været en kirkens kardinal-falskhed gennem århundreder at betragte dem som kristne, der i virkeligheden ikke er det, og at forvente af sådanne kristen livsform og nådegaver, når de ikke har nået kristenlivets første stade: »I må fødes påny«, som er det grundlæggende for al vækst i kristenlivet.

Det, at blive en kristen, er ikke noget, man tager af sig selv, men noget, Gud gør for os og i os. Enhver må samarbejde med Gud ved at angre sine synder og alvorligt sætte sig for at leve et nyt liv og ikke synde mere. Man må tro, at Gud både vil og kan frelse — så meget må enhver gøre, hvis man vil finde Gud, eller rettere vil have, at Gud skal finde en.

Men det nye åndelige livs gave, den virkeligt genfødende handling, sker alene ved Guds handling og af Gud alene. Sjæle fødes påny ikke »af køds vilje eller af mands vilje, men af Gud«, som Johannes siger. Kirken savner i sig selv genfødende kraft. Den kan modtage mennesker i dens fællesskab ved en ydre modtagelseshandling, den kan døbe og bede om, »at det må forblive et levende medlem af Guds kirke og blive optaget i de førstefødtes menighed«; den kan indskrive navnet i sin protokol og gøre, at det føler sig hjemme, men den virkeligt skabende gerning, det dynamiske arbejde, den genfødende handling, der giver det menneske liv, der har været »død i overtrædelse og synder«, det tilhører Gud alene.

»Hvorledes kan det ske?« spurgte Nikodemus Jesus, da Jesus fortalte ham, at det var nødvendigt for mennesket at fødes påny.

»Vinden blæser, hvorhen den vil«, svarer Mesteren, »og du hører dens susen, men du ved ikke, hvorfra den kommer, og hvor den drager hen; sådan er det med hver den, der er født af Ånden« (Joh. 3, 8).

Livet og Skriften forener sig her og giver os et vidnesbyrd, der

ikke kan fornægtes. Det Nye testamente er fyldt med tilfælde af sådanne, der blev grebet af Gud og blev Guds børn. Og det samme er kirkens historie både i fortid og nutid. Alle kristne vækkelser har lagt vægt på den nye fødsel. Ingen ceremoni eller kirkelig handling eller officiel forkyndelse kan blive erstatning for den.

Et forhold skal imidlertid fremholdes her. At være genfødt eller født påny er een sag; *nøjagtigt at vide, hvornår* man er født påny, er noget andet. Mange alvorlige kristne vil ikke være i stand til at fortælle, hvornår de blev kristne. Men de ved, at de er det.

Det er her, at nogle alvorlige evangelister i tidligere tid og nogle i dag har en tendens til at være for dogmatiske. »Hvis du ikke ved, hvornår du er frelst, er du ikke frelst«, var den måde, man fremstillede sagen på. Dette er ikke sund tænkning. En klar tænker gjorde engang op med denne påstand ved at sige: »Hvis du ikke husker, når du blev født, så er du ikke født!« — dette er tosset — selvfølgelig —, som han også mente, det skulle være.

Sandheden er, at det menneskelige temperament synes at have noget at gøre med den type omvendelse, der erfares (d.v.s. med vor genfødelse). Mennesker, der er stærkt følelsesbetonede, gennemgår ofte en kraftig omvæltning — en omvendelse med sjælsrystelse —, hvis de bliver omvendt. Ligesom apostelen Paulus, der var af den type, bliver de slået ned, næsten bogstaveligt, ved vejsiden og får deres tilværelse totalt forandret. Selvfølgelig glemmer sådanne mennesker ikke tiden og stedet. Augustinus og John Wesley er andre af kirkens ledere, der kan henvise til en bestemt sjælsrystende oplevelse. Det samme kan mange præster og alvorlige lægmænd.

Men der er andre, mere stille, skønt også mennesker med temperament, som den kristne tænker Tertullianus, der kan sige, at han »havde en naturlig, kristen bevidsthed« fra sin ungdom af. Sådanne vokser i almindelighed i nåde fra barndommen af; og som græssets vækst eller blomstens åbning i foråret er Guds genfødende gerning sket næsten umærkeligt, skønt herligt i dens fulde flor.

Det vigtigste for enhver er, hvad enten man hører til den ene eller den anden type, at man har bevidstheden om, at man er »gået over fra døden til livet« og er et Guds barn. Enten gennem kriser eller »lysis« (opløsning eller temperaturfald), som en læge engang udtrykte det; ved pludselig, eksplosiv forandring eller ved gradvis vækst, blot sådan, at vi er blevet Guds børn, hvilket e r det vigtigste.

Åndens vidnesbyrd

Skriftens udsagn: »Ånden selv vidner med vor ånd, at vi er Guds børn« (Rom. 8, 16). »Den, der tror på Guds Søn, har vidnesbyrdet i sig selv« (1. Joh. 5, 10). »Fordi I er sønner, har Gud i jeres hjerter sendt sin Søns Ånd, som råber: »Abba, Fader!«« (Gal. 4, 6). »Guds kærlighed er udgydt i vore hjerter ved Helligånden, som blev givet os« (Rom. 5, 5). »Åndens frugt er kærlighed, glæde, fred, langmodighed, mildhed, godhed, trofasthed, sagtmodighed, afholdenhed« (Gal. 5, 22-23).

Her er en anden kristen sandhed af væsentlig betydning — ÅNDENS VIDNESBYRD. Det betyder, at Helligånden i den troendes hjerte ikke blot kan, men også giver en førstehånds forvisning om, at denne er et Guds barn. Paulus slår denne sandhed fast i det ord, vi aldrig må glemme: »Ånden selv vidner med vor ånd, at vi er Guds børn.« Apostelen vidste, da han skrev disse linier, at alle andre kristne ville forstå, hvad han mente.

Metodister glæder sig med andre kristne, som apostelen gjorde det, i bevidstheden om, at Gud umiskendeligt vidner for enhver troende, når dennes frelse er klar. Men fordi denne tros indhold til tider har været betragtet som anmassende og vildledende eller stammer fra indre følelser, som ikke har nogen basis i den ydre virkelighed, er den blevet hårdt angrebet af kristne tænkere. Når John Wesley selv prækede og lærte Åndens vidnesbyrds sandhed, var han meget omhyggelig med at sige, hvad han mente dermed.

»Ved Åndens vidnesbyrd«, skrev han, »mener jeg den indre virkning i sjælen, hvorved Guds Ånd øjeblikkeligt og direkte vidner med min ånd om, at jeg er et Guds barn; at Jesus Kristus har elsket mig og givet sig selv hen for mig; at alle mine synder er udslettet, og at jeg, selv jeg, er forsonet med Gud.«

Det egentlige spørgsmål er her: Kan et menneske virkeligt vide, at det er et Guds barn? Ikke at et menneske kan håbe det eller tænke sig det. Kan det vide det? Metodismen har med alle sine personlige vidnesbyrds styrke sammensat Bibelens lære og dens egen erfaring for at kunne sige, at det kan man. Lad os se lidt nærmere på det.

Åndens vidnesbyrd forringer ikke det faktum, at der er mange ting, en kristen selv kan lære gennem studium af Den hellige skrift og et kristent levned. F. eks. ved en kristen, når han gør det rette, når han følger Guds lov, når han har en god samvittighed, når han med hele sin sjæl, sit sind og sin styrke følger Guds vilje og bud.

En praktisk sans fortæller ham, når han er eller ikke er på linie med Guds formål.

Men dette Åndens vidnesbyrds betydning er over og ved siden af vor egen samvittigheds vidnesbyrd, noget ganske andet — noget forunderligt — »Guds Ånds vidnesbyrd, som er noget overordnet og lægges til« vort eget vidnesbyrd, som Wesley beskriver det.

Det er på dette sted, at en sløv verden begynder at gøre indsigelser. »Det er i sin orden at håbe og mene, at du er et Guds barn«, siges der, »men at være vis på det og sige, at Gud giver dig vished, det er at kræve mere, end man har ret til.«

Det er ganske vist at kræve en hel del, men de, der har erfaret det indre vidnesbyrd, er ikke i tvivl. De medgiver, at der kan være entusiaster, som forestiller sig, at de har modtaget velsignelser, som de måske ikke har modtaget. Wesley selv skrev: »Hvor mange har ikke taget fejl af deres egen fantasis stemme og dette Guds Ånds vidnesbyrd og så slet påstået, at de var Guds børn, medens de i virkeligheden gjorde djævelens gerninger. Disse kan i sandhed og med rette kaldes for entusiaster.« Men den samme Wesley fortsatte med at sige: »Åndens vidnesbyrd (er) en indre erfaring (Impression on) i sjælen, hvorved Guds Ånd direkte og øjeblikkelig vidner med min ånd om, at jeg er et Guds barn« —.

Wesley føjer imidlertid til (efter alle hans forklaringer), at »den, der ejer dette vidnesbyrd i sig, ikke kan forklare det for en, som ikke ejer det«. Han siger yderligere: »Heller ikke skal man forvente, at han skulle kunne gøre det.« Men det kan prækes, det kan blive genstand for undervisning, det kan hævdes af dem, der har erfaret det, og det kan modtages, og vi tør påstå, at det er blevet modtaget af dem, der alvorligt og oprigtigt har bedet Gud om det. »Hvis da I, som er onde, ved at give jeres børn gode gaver, hvor meget mere skulle da ikke Faderen fra Himmelen give Helligånden til dem, der beder ham?« (Luk. 11, 13).

Måske har ikke alle kristne modtaget Åndens vidnesbyrd; måske har Gud valgt ikke at give det til en og hver — for det guddommelige vidnesbyrd er ikke noget, vi kan tage fra himlen med magt, eller noget vi kan afpresse Gud ved at trykke på visse åndelige knapper. Det er en fri åndelig gave, endskønt en, der er lovet til alle dem, der alvorligt søger den. Dette er en Åndens gave, og lad enhver søge, til han finder, banke på til der lukkes op, og han modtager

den gave, som kristne i alle tider har kendt. »Søg det, broder, søg det. Og når du finder det, behøver du ingen bog til at fortælle dig om det, vi her har talt om.«

Den universelle forsoning

(eller den altomfattende forløsning)

Skriftens udsagn: ... »For at det ved Guds nåde skulle komme alle til gode, at han (Jesus) havde smagt døden« (Hebr. 2, 9). »Han er en soning for vore synder, ja, ikke alene for vore, men også for hele verdens« (1. Joh. 2, 2). »Guds nåde blev åbenbaret til frelse for alle mennesker« (Tit. 2, 11). »Således elskede Gud verden, at han gav sin Søn den enbårne, for at enhver, som tror på ham, ikke skal fortabes, men have evigt liv« (Joh. 3, 16). »... Gud, vor Frelser, som vil, at alle mennesker skal frelses« (1. Tim. 2, 3-4).

UNIVERSEL GENLØSNING var den lære, som metodisterne forkyndte ivrigt og glad i de første år i kontrast til den calvinistiske lære om, at Kristus kun var død for nogle udvalgte, eller for dem, der var forudbestemt til frelse. Calvinismen, som altid er streng logisk, sagde, at da kun de udvalgte bliver frelste, er Kristi død, og den genløsning han bragte — for dem og kun for dem —. For hvem skulle den ellers gælde?

Idet Metodismen brød denne tankegang, der lå som et mørke overalt, genoptog den dette slogan: UNIVERSEL FORSONING, der kom til at klinge som et krigsråb. Kristus døde for ethvert menneske, ikke blot for en udvalgt gruppe — dette var påstanden, som lød i deres øre, som i skarevis samledes på Englands markedspladser, og som pakkede Amerikas blokhuse til trængsel for at høre metodistpræsterne. Charles Wesley sang:

O, hvilken jubellyd
for hele verden lød!
Det giver hjertet fryd:
Han er for alle død!
For alle han på korset hang.
For alle — er de frelstes sang.

Håb og løfter, — ikke blot for nogle få, men for enhver — tonede ud i sådanne salmer og i præken.

Universel genløsning (frelse for alle) prækes ikke så ofte i dag, simpelthen fordi det ikke betvivles i den grad, som det blev tidligere.

Kampen mod de panserklædte prædestinationstanker (forudbestemmelse) er fuldstændigt gennemført til sejr. Derfor betyder det ikke, at vi har forladt denne lære, fordi den ikke lyder så stærkt mere, men der er ikke behov for at fremføre den med samme kraft, da det er alment anerkendt, men skulle den tid komme igen, ville vi forny kampen og gøre det lige så energisk som før.

Faldet ud af nåden

I denne gennemgang af de særlige metodistiske læresætninger skal der siges et ord om »at falde ud af nåden«. »Muligheden for evig fortabelse« er det tekniske udtryk for det ukærlige faktum, at selv de bedste kristne kan tabe, hvad de har.

Det er egentlig overraskende, at det, at falde ud af nåden, som er en negativ situation, er blevet fremholdt som en så positiv læresætning af Metodismen. Det vil sige, det ville være overraskende, hvis ikke frafald fra nåden var så håndgribeligt sandt i det virkelig liv. I vor behandling af religionsartiklerne har vi nævnt de uvirkelige mennesker, der tror, at »en gang i nåde, er altid i nåden,« — at når Kristus engang har frelst et menneske, vil mennesket derefter altid forblive frelst. Var dette en sandhed, ville metodister med alle kristne glæde sig over, at var et menneske først blevet en kristen, så kunne det aldrig vende sig bort fra Kristus. Men se på den svage, menneskelige natur og på syndens kraft! »Våg og bed, for at I ikke skal falde i fristelse,« var Herrens stadige advarsel til dem, der tilhørte ham. »Led os ikke i fristelse, men fri os fra det onde,« lærte han os at bede.

Sted efter sted i Skriften, såvel som i livet forekommer, hvor de, der har erfaret frelsen i Jesus Kristus, atter bliver kolde og falder fra. Selv Paulus var bange »for, at ikke jeg, der har præket for andre, selv skal gå fortabt.« At mennesket kan falde, må vi indrømme; men det kan atter rejses. Metodismen lukker ikke øjnene for dette faktum, men sammen med alle kristne fremsætter den håbet for alle og synger i en af dens store kampsange:

Min sjæl, vær nu på vagt;
ti tusind farer fly;
thi synders fyrste vil med magt
dig drage fra din sky.

Tro ej, du sejren nå',
hvis våbnet lægges ned.
Thi troens værk skal fremad gå,
til staven lægges ned.

(George Heath, 1750-1822).

Kristelig fuldkommenhed

Igen skal det nævnes, at denne Bibelens og Metodismens lidet elskede sandhed, som i det tekniske sprog kaldes »muligheden for endelig fuldkommenhed« eller KRISTELIG FULDKOMMENHED, er en af vore hovedlærdomme.

Dette var et af vore kardinal-dogmer og den daglige indøvelse i den tidligere Metodisme — det uophørlige ønske om at leve et syndefrit liv. Er det muligt at leve et sådant liv, når »alle har syndet og fattes ære hos Gud?« Metodisterne har altid holdt for, ikke blot at det var muligt, men at det var nødvendigt »at stræbe . . . efter hellighed, uden den skal ingen se Gud« (Hebr. 12, 14), og at Guds bud er blevet givet os, fordi de skal holdes, ellers var de overhovedet ikke blevet givet os; og at Gud havde drevet gæk med os, dersom han havde givet os nogle bud, som vi ikke kunne få kraft til at holde.

John Wesley lærte, at det var muligt at leve et liv, der hver dag var ustraffeligt for Gud og mennesker. Han holdt for, at det var muligt for et menneske at blive »fuldkommen i kærlighed«, mens det endnu levede, og han spurgte hver prædikant, der sluttede sig til metodisternes konference: »Venter du at blive gjort fuldkommen i dette liv?« Dette spørgsmål rettes stadig til enhver prædikant, før han optages i en metodistisk konference. Hvad betyder dette mere præcist?

Det betyder ikke, at man skal vente at blive mere eller mindre legemlig eller sjælelig fuldkommen, mens man lever, eller at det skulle være muligt at nå et åndeligt stade, hvor man ikke skulle synde. »Fuldkommenhed er,« som dr. W. E. Sangster fra London en gang udtrykte det, »en uheldig udtryksform.« Det har i sig en idé om noget, der er afsluttet og fastlagt. Men det er ikke det, kristne tænker på i denne forbindelse. De mener, at hvis man kan leve en dag uden synd, kan man også leve to, hvis to også mange — og hvorfor ikke alle? Så der vil være en stadig vækst i nåden, og de

vil komme nærmere og »nærmere Gud til dig« for hver dag, indtil det øjeblik kommer, da de virkelig er blevet, hvad Gud ønsker, de skal være — og er det ikke fuldkomne mennesker?

Wesley gør aldrig krav på for sit eget vedkommende at skulle være »blevet fuldkommen i (kristen) kærlighed«, og nogle, som har påstået det, har taget fejl af sig selv. Men hvis Gud ved en enkelt skabende akt kan forårsage, at sjælene fødes ind i hans rige, skulle han så ikke ved sin nåde, der daglig omgiver disse menneskers liv, også gøre dem i stand til at leve det liv, der er passende for tilværelsen hjemme hos ham, når Riget kommer i sin fylde? Hvad enten dette så sker ved en enkelt skabende berøring, mens man lever her eller i det evige liv, er i Guds hånd.

I hvert tilfælde er dogmet om den kristelige fuldkommenhed blevet Metodismens særlige læremæssige tilskud til den universelle kirke. John Wesley kaldte det den »særlige læresætning, der er betroet i vor varetægt.« I alt andet har vi været, hvad vi skulle være, glade og energiske efterfølgere i den kristne læres hovedstrøm. Men i dette ene dogme står vi for os selv og fremfører en lære, som i frygtløshed når op og rører selve Guds septer. Den berøres af det på en gang frygtelige og glædelige: »Vær hellige, thi jeg er hellig.« Vi må håbe og tro for os selv og for andre, at vi skal blive fuldkomne i kærlighed i dette liv. Og sikkert gælder det: »Dig ske, som du tro.«

Evangelisering og den evangeliserende ånd

Nært forbundet med Metodismens dogmatiske indstilling er den pågående måde, hvorpå den har fremsat sine tanker. Dette førte til evangelisering for at nå dem, der ikke var nået. Så energisk blev evangeliet presset frem overalt af vore metodistiske forgængere, at Metodismen hovedsagelig blev betragtet som en evangelisk bevægelse — som den stort set også er. Altid har det evangeliske princip været i dens hjerte. Vi har aldrig været tilfreds alene med at se vore egne hjem og familier i Guds rige; men vi har altid ønsket at se andre familier og sjæle gå samme vej, og det er også lykkedes.

Evangelisationsmetoder kan variere; men evangeliet bæres frem i dag, som det blev det fordum, væsentlig ved, at menneskestemmer deler Guds sandheder med andre mennesker. Prækestolen med dens prædikanter og lærere har ført an; men kirkens alvorlige lægmænd

og kvinder har, idet de har talt til andre mænd og kvinder, spillet og spiller stadig en meget væsentlig rolle.

Der er to evangelisationsmetoder, som kirken har brugt med meget stort held. Først og måske mest effektiv særligt gennem Metodismens første år, var *vækkelsesprækenen.* Den anden har været nævnt ovenfor — den personlige kontakt mand og mand imellem. Den sidste gennemføres mange steder i dag, som *besøgsevangelisation.* Begge metoder indebærer store løfter; begge har ført til gode resultater.

Evangeliske møder og præken-mission er blevet forunderligt brugt af Metodismen for at give udtryk for og fuldføre dens evangeliske mål. Vækkelsesmøder, som sådanne gudstjenester tidligere blev kaldt på grund af den koncentrerede styrke, der blev lagt i at forkynde evangeliet og kalde syndere og frafaldne til at ændre deres liv, har været af ufattelig værdi.

Vækkelses- og evangeliske møder er bemærkelsesværdige ved:

1. en forkyndelse, der lægger vægt ved og hamrer løs på fundamentale sider af det kristne liv og pligtsforhold — synden og dens følger, Kristus som frelser, forløser og Herre over alt liv.
2. direkte appel til lunkne og ligegyldige kirkemedlemmer om at genvinde den tabte troens herlighed og et endnu mere direkte kald til dem, der stod borte fra Gud, om at komme og finde det dejlige og formålsfyldte liv.

Sådanne gudstjenester har en vis samlende effekt. En præken følges af andre; hvert løfte styrker dem, der er gået i forvejen. Det endelige resultat er en oplivelse af menigheden til større aktivitet og målsætning og synderes omvendelse gennem den forekommende nådes gerning.

Enhver menighed har behov for en periode hvert år, hvor folket samlet kommer til at sidde under stærk evangelisk forkyndelse; hvor de bedes om at bringe udenforstående med sig, og at de, når lejlighed gives, får anledning til at fortælle, hvad Kristus i virkeligheden betyder for dem. Vor kirke tror, at den har ret til at forvente, at hver bekendende kristen indtager sin plads i Guds skudlinie, når der kaldes til dette. I særdeleshed har søndagsskolelærerne og spejderførerne en stor og rig anledning.

Besøgsevangelisation er ikke absolut afhængig af perioder med

vækkelsespræken, for at den skal være effektiv, selv om det er en erfaring, at stærk forkyndelse og personlig arbejde fra hengivne kristnes side virker godt sammen og understøtter hinanden. Besøgsmetoden har til formål at nå dem, som aldrig ville sætte sig ind i en kirke. Det giver også lægfolk en anledning til at nå sådanne i private hjem med en personlig appel. Der er mange lægfolk, der — ofte til deres egen overraskelse — har vist sig at være meget succesfulde i besøgsevangelisationen. Det er rigtigt, at besøgsevangelisationen i hovedsagen er et lægmandsforetagende i nutidens Metodisme. Præsten giver inspiration og dirigerer i alle vel-organiserede planer, men lægfolket er dem, der evangeliserer — som det var i apostlenes dage.

I al evangelisation er to ting nødvendige:

Først må den, der bærer budskabet, have en *god kundskab om det, han taler om.* Han må bringe det til andre mennesker, som han selv har oplevet og erfaret, ikke blot det, han har læst om i en bog eller hørt om fra en prækestol. Selvfølgelig har de læst den evangeliske historie og hørt evangeliet præket og kender til, hvad andre har sagt. Men over alt andet må det være den forunderlige bekræftelse af »jeg ved det«; der er en styrke for enhver, der vil hjælpe andre til at finde Guds vej.

For det andet må den sande evangelist have et alvorligt ønske om, at andre også skal få lov til at erfare Guds nåde. Han er ivrig efter at fortælle sit budskab og efter at se andre omvendt. Dette plejer at kaldes »*omsorg for sjæle*«. Denne er altid stærk hos dem, der er sig bevidst, at Gud har gjort noget for dem selv.

Evangelistiske foretagender, der er arrangeret som et mekanisk præke- og besøgsprogram, som ikke i sit hjerte har både personlig kundskab og et alvorligt ønske, vil altid komme til kort m. h. t., hvad det sigtede på.

Metodistkirken sigter i dag som fordum på at fortsætte den evangelistiske anstrengelse. For at kunne det kan nye tekniske hjælpemidler tages op; men der er ingen erstatning for det at præsentere Guds ord for mennesker på en fri, stærk og forsvarlig, personlig måde. Det er en klar sag, at på de steder, hvor vi har holdt op med vor prækemission og vækkelsesmøder og blot holder det regulære arbejde gående, har vor kirke kun kunnet holde det land, der engang er vundet og til tider endog tabt det. I modsætning hertil, hvor

vækkelsesmøderne er holdt i gang, og hvor evangelisationen er skrevet stærkt ind i menighedernes ånd, har vi en voksende menighed med forøget tilslutning og høst for Gud.

En menighed uden vækkelsesmøder og en konference, hvor vækkelsens ånd er død, er som en troppestyrke i forlægning, der sidder ned og gør deres pligt. Hvor evangeliet prækes, og hvor syndere kaldes til anger og bod, hvor personlige arbejdere går ud, og hvor mænd og kvinder virkeligt bringes tilbage fra åndelig død til liv, der bliver kirken forunderlig bevægelig i sin ånd. »Skal vi gå tilbage og blot blive en hær i forlægning?« spurgte en nidkær metodistisk lægmand engang i et budskab til sine medarbejdere midt i en evangelisk kampagne. »Eller skal vi lede kavaleriet frem?«

Andre store kirkesamfund har efterlignet Metodismen i dens evangelisationsmetoder; og når de har gjort det, har de haft forbavsende held med det. Det ville være tragisk, om vi, der har været vækkende og førende evangelister, skulle glemme vore forrige gerninger. Trods al den grelhed og larm, som visse evangelister har anvendt, — med al den glitter og showforestilling, som nogle har betjent sig af, med al den snagen i menneskers inderste følelser, som har været fremholdt til offentlig skue — har vækkerne og evangelisterne dog ført tusinder til gennemgribende omvendelser. Det er sandt, at mange faldt fra, efter at vækkelsesperiodernes følelsesmæssige opstemthed var borte, men det er også sandt, at mange forblev. Disse var vendt om fra ondskab til retfærdighed og levede herefter som et exempel på, at Guds kraft kan gøre den onde god.

»*Evangelisere eller dø*« er det budskab, som to tusind års historie uudsletteligt skriver over enhver kirkes alter.

FJERDE KAPITEL

Kristenlivet

(Disciplin)

Dogmer har at gøre med, hvad man tror, disciplinen med, hvad man lever. Enhver kristen må følge visse vaners gode principper lige så vist, som man må holde en sand tros principper.

Som vi tidligere har omtalt, blev navnet METODIST givet en lille gruppe, der samlede sig om John Wesley, fordi de var så metodiske i deres kristenliv. Det var deres overbevisning, at et godt liv måtte kunne gøres klart for Gud, både ved hvad de gjorde, såvel som ved hvad de troede. På den måde er ordet DISCIPLIN blevet et stort ord i Metodismen. Fra begyndelsen af nedfældede Wesley en række regler for at lære sit folk, hvordan de bedst kunne anvende deres tid.

Wesleys regler er kendt under navnet DE ALMINDELIGE REGLER. De bliver offentliggjort i hver udgave af bogen DISCIPLINEN; de er fastslåede i metodistkirkens skrevne konstitution, (og ingen af dem kan ændres, uden konstitutionen ændres — en lang, vanskelig og omstændelig proces). Medens vor fortolkning af disse regler er noget forskellig fra vore fædres, er de stadig vor kirkes officielle regler; de har altid været en systematisk hjælp for kristenlivet.

Wesley nedfældede DE ALMINDELIGE REGLER i 1739 efter henstilling fra visse af de metodistiske samfunds medlemmer. De bad ham om at give dem en bestemt plan for det kristne liv. Det gjorde han, og fra den dag og til denne har de Almindelige regler været i den metodistiske bevægelses midte.

De Almindelige regler gør ikke krav på at være et komplet system af kristen etik. De forudsætter, at enhver kristen allerede ved, hvad der er rigtigt og forkert, når det angår den kristne morals store bud og forhold. Wesley gav ingen regler angående mord, tyveri eller ægteskabsbrud, for det behøvede han ikke. Det forventes, at metodister,

såvel som alle andre kristne, er på linie med Guds ord hele tiden. Hvad de Almindelige regler gør, er at lægge vægt på og udpege den kristne moral i visse livssfærer på en metodisk, praktisk og bibelsk måde.

Det er værd at lægge mærke til, at medens den metodistiske dogmatik er meget vid, synes det mange, at dens etik er yderst snæver. Særligt i ældre tid betragtedes metodisterne som meget »snævre«, på grund af deres strenge livsform. Selv indenfor kirken har der været dem, der fra tid til anden har klaget over visse strenge fortolkninger af de Almindelige regler. Men liv og erfaring har givet det afgørende bevis: ingen nutidig metodist behøver at skamme sig over den karakterudvikling, som kommer af lydighed mod disse gamle og ærværdige regler.

De Almindelige regler falder i tre afdelinger. Den første afdeling kan kaldes *de negative regler.* Disse omfatter de handlinger og forhold, som en kristen ikke kan have noget med at gøre. Wesley forklarede, som en indledning til denne afdeling, at enhver kristen først må afstå fra det onde under enhver form, særlig »det, som mest almindeligt øves.« Så fortsætter han med at fortælle om de forhold, som repræsenterer udøvelsen af de bestemte onder.

Den anden del af de almindelige regler er *positive.* Kristne må gøre alt det gode, de kan. Wesley nævner her mange kristne handlinger og forhold, som bør efterfølges.

Den tredie del omfatter *delagtighed i alle Guds nådemidler,* såsom den offentlige gudstjeneste, den hellige nadver, bønner (både hjemme og offentligt), bibellæsning og faste.

Lad os nu undersøge de Almindelige regler og deres nutidige anvendelse.

De negative regler

Regel 1

(Imod) at misbruge Guds navn.

Skriftens grundlag: »Du må ikke misbruge Herren din Guds navn, thi Herren lader ikke den ustraffet, der misbruger hans navn!« (2. Mos. 20, 7).

Denne støtter sig til det tredie bud. Sværgen, banden og forhånelse af Gud fra verdslige menneskers side er altid blevet modarbejdet af kristne. Moderne kristne er ofte skødesløse i den form; de

anvender udbrud og explosive sprogblomster. De er vel i de fleste tilfælde harmløse udtryk, men fortæller noget om selve personens kulturelle og kristelige beskaffenhed. Det må vel være en regel, at Guds navn kun drages ind i den daglige samtale på en ærbødig måde. Det må pány skrives for os »Du skal ikke misbruge Herren din Guds navn!«

Regel 2

(Imod) verdsliggørelse af Herrens dag, enten ved at udføre almindeligt arbejde eller ved at købe eller sælge.

Skriftens grundlag: Det fjerde buds moralske forskrift har i almindelighed været fulgt af de kristne. »Kom hviledagen i hu, så du holder den hellig!« (2. Mos. 20, 8).

Vi skal lægge mærke til, at Wesley refererer til Herrens dag og ikke til Sabbatsdagen. Puritansk, adventistisk lovtrældom, som overfører jødernes tunge byrder fra sabbatsdagen til den kristne hviledag, har ikke noget med os at gøre i dag. Ikke desto mindre har vi en HERRENS DAG, der er blevet evigt velsignet ved Kristi opstandelse, derfor skal den holdes i hans navn og til hans ære og til formål for hans kirke. Hvilke teorier man end kan lægge for søndagen, så står den kristne kirke og den kristne søndag sammen. Angrib den ene, og du angriber den anden.

Søndag er vor Herres dag...
men Guds-lyset og Guds-livet
Herren os på den har givet.

På en søndag englehånd
vælted bort den sten i haven...

På en søndag Gud sin Ånd
sendte med de lue-tunger...

Vær velkommen, Herrens dag
med de store fortidsminder!
I dig finder velbehag
alle kristne mænd og kvinder...

(Grundtvig).

I vor tid er søndagen mere blevet en fornøjelsernes dag, hvor det er vanskeligt for familierne at finde sammen i fred og på en kristen livsmåde.

Vel er det nødvendigt at visse forretningsformer og virksomheder

må holdes i gang om søndagen. Men lad os huske at holde den hellig, ikke ved at udkrystallere en ny form for lovtrældom, men for den rigdom og nåde, som det er muligt at modtage ved at holde Herrens dag i ære.

At købe og sælge om søndagen er forbudt ved denne regel såvel som i kristne mænds og kvinders dybe bevidsthed. Søndagen skulle udruste os igen til de seks dage, hvor vi må arbejde. For at kunne det, må denne særlige dag være indviet til gudstjeneste og ihukommelse af den almægtige Gud.

Regel 3

(Imod) drukkenskab, at købe eller sælge alkoholholdige drikke eller at nyde dem; undtaget er tilfælde af yderste nødvendighed.

Skriftens grundlag: Bibelens visdomslitteratur fordømmer stærke drikke. »Hør ikke dem, der svælger i vin; ... thi dranker og frådser forarmes« (Ordsp. 23, 20-21). »En spotter er vinen, stærk drik slår sig løs ... bider til sidst som en slange og spyr sin gift som en øgle« (Ordsp. 20, 1; 23, 32). Nye testamente sætter drikkeriet i forbindelse med kristenlivet, som betragter det som et onde. »Lad os vandre sømmeligt som ved dag, ikke i svir og drik ... Men ifør jer Herren Jesus Kristus« (Rom. 13, 13-14). »Vi hører ikke natten eller mørket til. Så lad os ... våge og være ædru (1. Thes. 5, 5-6). »Hverken tyve ... eller drankere ... skal arve Guds rige« (1. Kor. 6, 10).

Fra dets begyndelse har vort folk været et ædrueligt folk og har af hele sit hjerte og sin sjæl været modstandere af handel med berusende drikke. Det er sandt, at Wesley i denne regel skelnede mellem de gærede vine og det, der var brygget. Men moderne Metodisme må afstå fra en sådan adskillelse. De mildere former leder til de stærkere, og det er naturligt, at et alvorligt kristenliv reagerer mod enhver form for bedøvende midler som nydelse. Alle teorier til fordel for denne trafik falder, når man ved, at der hver dag ruineres liv og ødelægges hjem forårsaget af de stærke drikke. Lad det ikke blive tolereret blandt os! Her kan vi ikke slappe af.

Regel 4

(Imod) slavehold; at købe og sælge slaver.

På Wesleys tid var slavehold et brændende problem. Da Guds og menneskers fordømmelse af slaveriet i dag er almindelig anerkendt, er denne regel kun af historisk interesse.

Regel 5

(Imod) slagsmål, skænderi, broder at føre søgsmål mod broder; at gengælde ondt med ondt; skældsord med skældsord; at bruge mange ord ved køb og salg.

Skriftens grundlag: »Hvoraf kommer kampe, og hvoraf kommer stridigheder iblandt jer? Mon ikke af de lyster, som kriges i jeres lemmer?« (Jak. 4, 1). »Kødets gerninger er åbenbare, såsom: ... fjendskabet, kiv, nid, hidsighed, egennytte, partier, splittelse, misundelse, drukkenskab« (Gal. 5, 19-20). »Hvor kan dog nogen af jer, når han har sag mod en anden, få sig til at lade den pådømme af de uretfærdige og ikke hos de hellige? Ved I ikke, at de hellige engang skal dømme verden?« (1. Kor. 6, 1-2). »Gengæld ikke ondt med ondt, eller skældsord med skældsord, men velsign derimod» (1. Pet. 3, 9). »*Hold jeres færd (tale) fri for kærlighed til penge« (Hebr. 13, 5).* »Lad jeres »ja« være »ja« og jeres »nej« være »nej«, for at I ikke skal hjemfalde til dom« (Jak. 5, 12).

Hele Kristi evangelium er et kald til fred og broderskab — fred og selvkontrol iberegnet; venlighed, mildhed, imødekommenhed og omsorg for alle, der er udenfor. Denne lektie er skrevet for dybt ind i den kristne samvittighed til, at den behøver nogen nærmere omtale her. Vi kalder vor Herre for »Fredens fyrste«.

Den sidste sætning i denne regel er vendt mod den selviske »prutten« over priser ved køb og salg. Den, der bruger mange ord ved køb og salg, er ikke så sikker på sin egen pris retfærdighed, at han kan overlade den til saglig bedømmelse af modparten, men prøver på ved psykiske midler at overtale modparten. En kristen må søge ærlighed i alt, hvad han har med at gøre — ærlighed overfor sig selv og ærlighed overfor modparten.

Regel 6

(Imod) at købe eller sælge varer, der ikke er fortoldet.

Skriftens grundlag: »Stræb efter det, der er godt i alle menneskers øjne« (Rom. 12, 17). »Giv kejseren, hvad kejserens er« (Mt. 22, 21). »Giv alle, hvad I er dem skyldige: den, I er skat skyldig, skat; den, I er told skyldig, told« (Rom. 13, 7).

På det tidspunkt, da dette blev skrevet, var det at lægge told på varer noget forholdsvis nyt i England. Det engelske folk, hvis tradition var frihandel, var meget bitre over dette, at regeringen ville beskatte noget, der tilhørte dem, som indført i landet. Nu er det imid-

lertid anerkendt, at enhver regering har denne ret, bl. a. som importregulerende faktor. Enhver smugler stjæler fra sit land og står som en tyv overfor Gud. Det samme gør de, der snyder deres land for dets retmæssige skatter. Man har ikke mere ret til at røve fra regeringen — eller en by eller en organisation for den sags skyld — end fra en privat person.

Regel 7

(Imod) at give eller tage noget mod åger — det er: ulovlig fordel (rente).

Skriftens grundlag: »Herre, hvem kan gæste dit telt? Hvem kan bo på dit hellige bjerg? Den ... som ej låner penge ud mod åger og ej tager gaver mod skyldfri« (Salme 15, 1; 5). »... at ingen foruretter sin broder i nogen sag« (1. Thes. 4, 6).

Jødisk og kristent syn på rentespørgsmålet var i mange århundreder, at en hvilken som helst fortjeneste ved udlån af penge var åger og forkert. Men i det klarere syn på disse forhold, som fremkom ved den moderne verdens behov af handel og kreditter, indses nødvendigheden af rente af penge såvel som af huse og jord. Dog stadig med det for øje, at renten må være rimelig, og at der ikke presses ulovlig fordel ud af en given situation.

Da Wesley skrev denne regel, forklarer han åger som »ulovlig fordel«. Det praktiske forbud er imod at modtage mere i rente for et lån, end sådan et lån er værd, ikke blot målt efter det pågældende lands love, men efter den Gyldne regels højere lov.

Regel 8

(Imod) ukærlig og ufordelagtig samtale; særligt at tale ondt om øvrigheden og præsterne.

Bibelen siger, at »tungen er en ild«. Mere ondt er øvet ved at tale ondt, end verden drømmer om. Meget ondt gøres ved at tale ilde om personer, der ikke er til stede og derfor ikke kan forsvare sig. Det tilsmudser både den talende og den hørende at deltage i sådant.

Regel 9

(Imod) at gøre mod andre, hvad vi ikke ønsker, de skal gøre mod os.

Dette er i virkeligheden den negative side af den Gyldne regel. Dette taler for sig selv.

Regel 10

(Imod) at gøre, hvad vi ved, ikke er til Guds ære, såsom: at bære guld og kostbare klæder.

Skriftens grundlag: »Jeres prydelse skal ikke være noget udvortes; hår, fletninger og påhængte guldsmykker eller forskellig klædedragt« (1. Pet. 3, 3). »Så vil jeg da, at ... kvinderne værdigt klædte med blufærdighed og ærbarhed, så de ikke smykker sig med håropsætninger, guld, perler eller kostbar dragt« (1. Tim. 2, 8-9).

Unyttig ekstravagance i klæder og upraktiske og pralende smykker forbydes ved denne regel. Den er skrevet i et England, hvor klassedelingen i samfundet var udpræget. De, der kaldtes for gentlemen eller ladies, var klædt på en særlig måde for at hævde deres stand. Det almindelige folk — og til dem hørte de fleste metodister — skulle ikke trække i særlig klædedragt, da det blev betragtet som snobberi at gøre noget sådant. John Wesley forbød meget energisk sit folk at efterabe gentlemanden, som han kaldte det.

I dag betragter kristne ikke en enkelt udsmykning for noget forkert. Ikke desto mindre er det stadig sandt, at kristne ikke har ret til at spendere væsentligt på smykker og unødvendig luksus. Vi kunne sikkert være mere selvfornægtende i dag. Så længe, der er hunger og fattigdom i verden og et desperat behov for det allernødvendigste, har vi ikke ret til at spendere for meget på os selv. »Jeres prydelser skal ikke være noget ydre som hårprydelser og guldsmykker. Men hjertet, det skjulte menneske, skal være jeres prydelse.«

Regel 11

(Imod) at tage del i sådanne adspredelser, som ikke kan anvendes i vor Herres Jesu navn.

Skriftens grundlag: »Skik jer ikke lige med denne verden, men lad jer forvandle gennem en fornyelse af jeres sind« (Rom. 12, 2). »Ved I ikke, at venskab med verden er fjendskab med Gud?« (Jak. 4, 4). »Elsk ikke verden, ej heller det, der er i verden« (1. Joh. 2, 15).

Man må lægge mærke til, at denne regel ikke citerer adspredelser, der er forbudte. Fra tid til anden i kirkens historie har forskellige folkelige fornøjelser været på den sorte liste. Gennem lange tider har dans, teater, cirkus o. a. været verdslige forlystelser, som det ikke stod sig for en kristen at deltage i. Men den kristne frihed tillader

enhver kristen indfor Gud at dømme om, hvad der er ret for ham. Sund adspredelse er en del af livet, og der er mange forlystelser, der ikke blot er uskyldige i sig selv, men som også opbygger karakteren og udruster en pøny til dagens arbejde. Men hvad som helst, en kristen føler, er forkert, for det menneske er denne særlige ting forkert.

Regel 12

(Imod) at synge sådanne sange og læse sådanne bøger, som ikke fører til kundskab om og kærlighed til Gud.

Skriftens grundlag: »Lad jer ikke lede vild! Slet omgang fordærver gode sæder!« (1. Kor. 15, 33). »Taler hverandre til med salmer, hymner og åndelige sange og synger og spiller for Herren i jeres hjerter« (Ef. 5, 19). »Alt, hvad I tager jer for i ord eller i handling, gør det alt i Herren Jesu navn« (Kol. 3, 17). »Jeg regner i sandhed alt for tab i sammenligning med det langt højere at kende Kristus Jesus, min Herre« (Fil. 3, 8).

Denne regel sætter een ind i en positiv retning mod retfærdiggørelse ved at udelukke alt det, der ikke fører til denne vej. Den er skrevet med det formål, at få al vor tid til at tælle for Gud og strengt fortolket vil den forbyde al verdsliggørende læsning og sang. Ganske sikkert er det, at glæden ved læsning og musik, der i sig selv ikke har noget ondt, kan være i høj grad forfriskende og karakteropbyggende. Til den anden side findes der bøger, musik, spil og billeder, der er absolut skadelige. Enhver kristen må drage en linie for at bestemme for sig selv, hvor megen af den gud-givne tid han kan ofre på sådanne adspredelser. Hele livet skal føre os mod hellighed.

Regel 13

(Imod) svaghed og unødvendig selvmedlidenhed.

Skriftens grundlag: »Da sagde Jesus til sine disciple: »Hvis nogen vil gå i mit spor, skal han fornægte sig selv og tage sit kors op og følge mig!«« (Mat. 16, 24).

Selvkontrol, selvfornægtelse — dette er kendte ord i en kristens ordbog. Hvis atleter, de, der fægter og løber for at vinde en jordisk laurbærkrans, kan underkaste sig selvkontrol og selvfornægtelse for at vinde dette, hvor meget mere skulle da ikke Guds folk kunne lægge deres svagheder og selvmedlidenhed til side og vokse i moralsk styrke og i nåde. »Gud give os et hærdet kampfolk,« bad en gammel metodistisk biskop, når han ordinerede sine prædikanter. Intet blødsødent folk, mageligt og vel-sat, kan gøre indtryk på verden. »Medmindre jeg ser naglemærkerne i hans hænder,« sagde Thomas, »vil jeg ikke tro!«

Folk vil tro vort vidnesbyrd mere i dag, hvis vi var lidt mere selvfornægtende. Vi kan ikke bruge store summer på vore hjem, vore rejser, vor komfort, vort lette liv, uden at tabe noget i vor egen karakter så vel som i den store anledning til at få indflydelse over andres karakter.

Regel 14

(Imod) at samle rigdomme på jorden.

Skriftens grundlag: »Saml jer ikke skatte på jorden, hvor møl og rust fortærer, og hvor tyve bryder ind og stjæler, men saml jer skatte i himmelen, hvor hverken møl eller rust fortærer, og hvor ingen tyve bryder ind og stjæler. Thi hvor din skat er, der vil også dit hjerte være« (Mt. 6, 19-21).

Den positive side af denne opfordring — at lægge skatte op i himlen — bør sikkert pointeres mere end den negative. Der er ikke noget forkert i at sørge for det nødvendigste for sig selv og sine. Det kan forventes af enhver kristen, at han arbejder for at skabe sig et udkomme og få noget til overs, hvorved han kan lette andres byrder. Paulus erklærer, at hvis en mand ikke sørger for sig selv og sit eget hus, er han »værre end en vantro« (1. Tim. 5, 8).

Kristendommen har altid lært omhu, flid og stræbsomhed, og at en arbejder er sin løn værd. Men de jordiske værdier må aldrig overskygge de himmelske. Det er sundt at huske Wesleys regel for omgang med penge: »Tjen alt det, du kan; spar alt det, du kan; giv alt det, du kan!« Enhver kristen udrustes med timelige goder, for at han skal anvende dem for himmelske formål. Det er muligt at anvende de jordiske skatte sådan, at man får himmelsk rente for dem.

Regel 15

(Imod) at låne uden udsigt til at kunne betale tilbage; eller at modtage varer uden mulighed for at kunne betale for dem.

Skriftens grundlag: »Den gudløse låner og bliver i gælden« (Salme 37, 21). »Giv alle, hvad I er dem skyldige« (Rom. 13, 8). »Gengæld ikke nogen ondt med ondt; stræb efter det, der er godt i alle menneskers øjne« (Rom. 12, 17). »Bliv ikke nogen noget skyldig uden dette at elske hverandre« (Rom. 13, 8).

At løbe en risiko eller at tage en chance i et financielt forhold er forbudt i praktisk kristendom. Sandt er det, at uheldet lige så vel kan ramme en god mand i forretningsforhold, som en ond mand, og der er en risiko i al handel; men forhastede beslutninger med tunge forpligtelser eller dækningsløse lån er forkert både for Guds og menneskers ansigt.

Indtil dette øjeblik har vi fulgt de almindelige reglers negative forskrifter — det vi *ikke* må gøre. Nu kommer vi til

De positive regler

»Det forventes af alle dem, der bliver i disse samfund, at de fortsat lægger deres ønske om frelse for dagen.«

Regel 16

Ved at gøre det gode; ved på enhver måde efter evne at være barmhjertige; eftersom de har lejlighed til det, da at gøre det gode af enhver art og så vidt muligt mod alle mennesker.

Skriftens grundlag: »Stol på Herren og gør det gode« (Salme 37, 3). »Glem ikke at gøre vel og at dele med andre« (Hebr. 13, 16). »Salige er de barmhjertige, thi dem skal der vises barmhjertighed« (Mt. 5, 7). »Altså, når man ved, hvad der er det rigtige, og ikke gør det, er man skyldig i synd« (Jak. 4, 17). »Så lad os da, mens vi har lejlighed til det, gøre det gode mod alle« (Gal. 6, 10).

Dette er den brede opfordring, som enhver, der ønsker at leve et kristent liv, til stadighed skulle holde for sig. Der er på alle sider af os muligheder for at gøre det gode — for os selv, for vore familier, for vore medmennesker, for den verden, vi lever i. Der er ingen grund til at gå i detailler med de myriader af anledninger, der kommer for os alle hver dag; men den vågne kristen vil tage anledningerne og udnytte disse, når de gives.

Da Herren gav sit billede af den forestående dom, gav han sin anbefaling såvel som sin fordømmelse, der var afhængig af at bespise de sultne, besøge de fængslede og syge og at gøre godt mod sådanne, der trængte til det. »Hvad I har gjort mod een af disse mine mindste, har I gjort imod mig.«

Den kristne næstekærlighed og omsorgsfuldhed var dermed lagt på Guds folks hjerter. Det, vi bør huske, er ikke så meget, at vi skal

have et alvorligt ønske om at gøre gode gerninger, men at vi virkeligt (1) skal få øje på anledningerne og (2) følge dem op i tjenende handlinger for vore medmennesker.

Regel 17

(Ved at gøre det gode) mod deres legeme efter den evne Gud har givet, ved at bespise de hungrige, ved at klæde de nøgne, ved at besøge og hjælpe dem, der er syge eller i fængsel.

Skriftens grundlag: »Da skal kongen sige til dem ved sin højre side: Kom hid, I min Faders velsignede... Jeg var hungrig, og I gav mig at spise...« (Mt. 25, 34-36; 40).

Regel 18

(Ved at gøre det gode) mod deres sjæle, ved at undervise, irettesætte eller formane alle, som vi har omgang med; og træde den sværmeriske lære under fode, at »vi ikke skal gøre det gode, medmindre vore hjerter tilskynder os dertil.«

Skriftens grundlag: »Overbevis, tugt og forman med al langmodighed og belæring« (2. Tim. 4, 2). »Forman hverandre hver dag« (Hebr. 3, 13). »Irettesæt i alles påhør dem, der forsynder sig, så også de andre må frygte« (1. Tim. 5, 20). »I er jordens salt ... I er verdens lys« (Mt. 5, 13; 14).

Disse to regler er så øjensynlige, at de kun behøver at beskrives for at vinde anerkendelse. At gøre godt mod menneskers legemer og sjæle — dette har været kristendommens regler, lige siden Jesus, den store læge, sendte sine disciple ud for at lære og helbrede. I en verden, hvor de ikke-besiddende intet betød overfor de besiddende; og i vor tid, hvor der er en desperat nød på alle sider, må det gamle bud ikke glemmes af os: »Gør det gode mod alle mennesker!« »Intet menneske hungrer, uden at jeg hungrer; intet menneske tørster, uden at jeg tørster.« Dette er en sand kristen indstilling.

Når Metodismens lidenskab for social retfærdighed er så stærk i dag, så kan den føres tilbage til disse regler. Metodismen er ikke og har aldrig været den blot private opbyggelse af indre åndelighed. Snarere er den en udadvoksende, dynamisk, kristen Ånd mod ethvert livsområde, hvor det gode kan øves mod menneskers legemer eller sjæle. Dens aggressive angreb på ondskaben, hvad enten den var offentlig eller privat, fik en skribent til at beskrive Metodismen som en »invationslejr på verdens slagmark«.

En forklaring kræver den sidste sætning i regel 18: »Træde den sværmeriske lære under fode, at vi ikke skal gøre det gode, medmindre vore hjerter tilskynder os dertil.« Sikkert alvorlige, men virkelighedsfjerne kristne på Wesleys tid lærte, at hvis de ikke følte lyst til at gøre det gode, var det forkert at gøre noget forsøg på at gøre dette. De nægtede at deltage i sakramentet, medmindre de følte, at de var fuldstændig forberedt til det, og de troede endogså, at det var forkert at bede, hvis de ikke følte sig tilskyndet til det.

Wesley og den første Metodisme trængte disse mærkelige ideer tilbage med al den kraft, de havde. Wesley sagde, at når man ikke følte lyst til at gå i kirke eller til alters eller til at bede, så var det netop på høje tid, at man fik det gjort. Kristendommen går altid frem ved at »træde under fode« enhver følelse, der hindrer pligten. Vi skal ikke ledes af vore øjeblikkelige impulser, men af hvad vi ved, er rigtigt.

Regel 19

(Ved at gøre det gode) særligt mod dem, der hører til troens husfolk eller længes efter at være det; give dem beskæftigelse frem for andre; købe af hverandre; hjælpe hinanden i forretningsforhold; og det så meget mere, som verden elsker sine egne og dem alene.

Skriftens grundlag: »Mens vi har lejlighed til det, gøre det gode mod alle, men især mod dem, der har hjemme i den samme tro« (Gal. 6, 10). »Vær hverandre hjerteligt hengivne i broderkærlighed; kom hverandre i forkøbet med at vise ærbødighed; ... vær med til at hjælpe de hellige, når de er i trang; vær ivrige efter at vise gæstfrihed« (Rom. 12, 10; 13).

Kristent fællesskab og praktisk hjælpsomhed læres overalt i Nye Testamentet. Det forventes, at enhver kristen gruppe er et broderskab, og selve kirken kaldes for »de helliges samfund«.

I det Nye Testamente betragtes kirken som en familie, som Guds husfolk. Sådan et husfolk må have den hengivenhed, der binder familien sammen. I lydighed holder alle hjemmets regler, og en kærlig indstilling binder bror til bror og søster til søster.

På en praktisk måde understreger denne regel de kristnes pligt til at stå ved hinandens side i livets økonomiske og sociale foretagender. Hvor en broder kirkemand har et varehus eller driver en forretning, bør vi købe af ham og foretrække dem, der hører til vort fællesskab. Til den anden side er det kristne broderskab ikke et økonomisk og socialt profitfællesskab, selv om de er forenede i kirken for at stå hinanden bi i timelige forhold. Jesus havde nogle, der fulgte ham for »brødets og fiskenes skyld«. Men som regelen her minder os, »verden elsker sine egne« (verdslige mennesker søger sammen), og det burde de kristne også. »Det borgersamfund, vi tilhører, er i himlene« (Fil. 3, 20). Vi er en himmelsk koloni.

Regel 20

(Skal leve sådan) med al mulig omhu og god økonomi (sparsommelighed) at evangeliet ikke bliver til skamme.

Skriftens grundlag: »Vær ikke lunkne i jeres iver, vær brændende i ånden, tjen Herren« (Rom. 12, 11). »Hvis nogen ikke sørger for sine slægtninge, især da for sine husfæller, har han fornægtet troen, ja, er værre end en vantro« (1. Tim. 5, 8).

Denne regel er enkel — men også direkte. Omhu betyder omsorg og opmærksomhed med enkelthederne og en alvorlig omsorg for livets forhold; god økonomi betyder sparsommelighed, at få det til at løbe rundt, så der bliver noget til overs — ikke til os selv — men til andre.

Derfor forventes det af enhver kristen (se regelen 14), at han sætter hele sin energi ind på arbejdet i denne verden og hjælper andre til det også. Bibelen har ingen overbærenhed med økonomiske parasitter, eller dem, der prøver på at få noget uden at give. I vore dage, hvor den idé vokser sig stærkere, at regeringen skal tage sig af folk og sørge for dem, hvilket let fører til et kollektivt samfundsideal, er det sundt at lytte til denne regels robuste, men trosstærke toner: »Hvis nogen ikke sørger for sine, har han fornægtet troen.«

Regel 21

(Skal leve) ved at løbe med tålmodighed i det løb, der er foran dem, idet de fornægter sig selv og daglig tager deres kors op og villigt bærer det, Kristus lægger på dem for at være verdens skobørste og fejeskarn; og idet de har for øje, at mennesker for Herrens skyld vil sige alt ondt om dem med falskhed.

Skriftens grundlag: »Så lad da også os, som har så stor en sky af vidner omkring os, lægge alt det bort, som tynger, og synden, som let hilder os, og lad os med udholdenhed ile fremad i det kapløb, vi har foran os« (Hebr. 12, 1). »Hvis nogen vil gå i mit spor, skal han fornægte sig selv og tage sit

kors op og følge mig« (Mt. 16, 24). »Som verdens fejeskarn er vi blevet, i alles øjne et udskud indtil nu« (1. Kor. 4, 13). »Salige er I, når man håner og forfølger jer og lyver jer alt ondt på for min skyld« (Mt. 5, 11).

Denne regel kræver tålmodighedens udvikling, en styrke det ikke er let at besidde. Den fremmer ikke et hurtigt løb, men eet, der med udholdenhed kan tåle alt det, livet måtte lægge på een. Vor opgave her i livet er at vokse i nåde som Herrens efterfølgere. For at kunne dette, må vi ikke blot være tålmodige, men må være rede til at udholde sorg, forvente modgang, og om det er nødvendigt at modtage fattigdom og lykkens omskiftelser. I ethvert liv er der et kors, som må tages op dagligt. Gud har ikke lovet os lykke, men han har lovet os fred, der overgår al forstand — den dybe forvisning om, at hvad der end sker, så er hans godhed og barmhjertighed over alle hans børn.

Den tredie afdeling af de Almindelige regler omhandler vore

Positive religiøse pligter

På dette stade er det, at Metodismens kirkelighed kommer ind. Indtil dette sted har de nedtegnede regler kunnet tages op af et hvilket som helst hellighedssøgende menneske eller sekterisk gruppe som en passende ledesnor for, hvad de må og ikke må gøre. Men de Almindelige regler blev ikke blot givet for, at de skulle lede et »samfund«, men medlemmer af Guds kirke — kirken med dens forkyndelse, dens sakramenter, dens ordnede præsteskab. De regler, som nu følger, er lige stik imod den idé, at Metodismen blot er en sammenstilling af hellige og personlige livsregler. Over alle dens læresætninger, organisation og ritualer er KIRKEN — hvori enhver metodist har sin tilværelse, hvis han overhovedet vil være metodist — hellig, katholsk og evig.

»Det forventes af alle dem, der ønsker at fortsætte i disse samfund, at de fortsat lægger deres ønske om frelse for dagen«:

Regel 22

Ved at deltage i alt det af Gud forordnede; såsom den offentlige gudstjeneste.

Skriftens grundlag: »Om eet har jeg bedet Herren, og det attrår jeg: alle mine dage at bo i Herrens hus for at skue Herrens livsalighed og grunde i

hans tempel« (Salme 27, 4). »Lad os ikke svigte vor egen menighedsforsamling, som nogle har for skik« (Hebr. 10, 25).

Regel 23

(Deltage i) Ordets tjeneste enten læst eller forklaret.

Skriftens grundlag: Kristus indstiftede ordets tjeneste og sagde: »Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple ... lær dem at holde alt det, som jeg har befalet jer. Og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende« (Mt. 28, 19-20). »Så kommer da troen af det, som høres, og det, som høres, kommer i kraft af Guds ord« (Rom. 10, 17). »Den, som skuer ind i frihedens fuldkomne lov og holder ved dermed, så han ikke er en glemsom hører, men en gerningens gører, han skal være salig i sin gerning« (Jak. 1, 25).

Disse to regler hører naturligt sammen, for den ene er en udvidelse af den anden. Kristne må deltage i den offentlige gudstjeneste for deres sjæles sundheds skyld. Det giver dem igen mulighed for at leve, giver dem åndelig føde, og det er den gudgivne måde, hvorpå kirken holder og fostrer sine egne. At være borte fra den offentlige gudstjeneste betyder åndelige tab, og en bevidst og fortsat mangel på deltagelse i gudstjenesten ender altid med *en glemt kirke og en glemt Gud.* Enhver metodist bør deltage i gudstjenesten, når den afholdes i hans kirke om søndagen, og enhver præst, der kommer til kort i at påminde sit folk om dette — deres pligt — undlader at gøre sin.

Deltagelse i kirkens gudstjenester er ikke ment som en tilskuersport, i hvilken en passiv tilbeder hører en præken afleveret og ser på et betalt kor, der leder sangen og musikken. Deltagelse er for enhver mere end pligt. Det bliver en gennemgående glæde, når man går til det med alvor. Fællesbønnen, læsningen og særligt i kirkens salmer forventes det, at folket deltager og er glade ved at kunne gøre det.

Regel 24

(Må ikke undlade) Herrens nadver.

Skriftens grundlag: (dette er vor kirkes lære med hensyn til Herrens nadver og dens ihukommelse, se side 38, 41, 101).

Herrens nadvers sakramente har altid for enhver kristen været et sandt nådemiddel. Guds bord er dækket og rede. Hans folk må »kom-

me i tro«; og når de gør det, modtager de bogstaveligt sakramentet, som vort ritual siger det, »til (deres) trøst«.

Regel 25

(Må ikke undlade) familieandagt og personlige bønner.

Skriftens grundlag: »For jeg og mit hus, vi vil tjene Herren« (Jos. 24, 15). »Når du beder, så gå ind i dit kammer og luk din dør og bed til din Fader, som er i det skjulte, og din Fader, som ser i det skjulte, skal betale dig« (Mt. 6, 6). »Bed uden ophør og sig tak under alle forhold« (1. Thes. 5, 17-18).

Den gamle skik med at holde familiebønner er ikke så almindelig i moderne metodisthjem, og tabet er meget stort. Mange mænd og kvinder, som lever i deres kristne mandsmodenhed, ser med taknemmelighed tilbage på deres eget hjems familiebønner. Lige såvel, som ethvert barn har ret til at blive vel modtaget ved fødslen, burde ethvert barn have ret til at blive omgivet af en fortsat kristen indflydelse — med bordbøn og en kort familieandagt. Vi skal medgive, at det er vanskeligt at finde en tid til dette i vore dages hjem, men det kan gøres ved det kristne livs mulighed. En kort skriftlæsning og bøn ved et af måltiderne er den måde, hvorpå mange metodistiske hjem gør det i dag.

Bibelen har meget at sige om bøn i enerum. Og Herren har selv givet os et eksempel her. Hvis Jesus fandt det nødvendigt at bede, så har hans disciple sikkert endnu mere behov for det. Meget høres der i dag om fred i sindet og fred i sjælen, men den fred, som evangeliet kender, er en indre åndelig vished, som de kender, der regelmæssigt gør sig ærinde ind i Guds skjulte nærhed for at meditere i bøn. Det er ligegyldigt, hvor travl arbejdsplanen er, eller hvor forblæst livet er, dette skal der tages tid til.

Regel 26

(Må ikke undlade) skriftlæsning.

Skriftens grundlag: »Jeg vil grunde på dine befalinger og se til dine stier. I dine vedtægter har jeg min lyst, jeg glemmer ikke dit ord« (Salme 119, 15-16). »I ransager Skrifterne, fordi I mener i dem at have evigt liv; og det er dem, som vidner om mig« (Joh. 5, 39).

Der er et personligt budskab i Guds bog, der taler direkte til hvert menneskes hjerte. Mod alle tvivlere er Bibelen sit eget bedste vidnesbyrd. Sandheden har en selvåbenbarende kraft, som ikke føles stærkere noget sted, end når de Hellige skrifters sider studeres og læses. Der er i dag særdeles udmærkede kommentarer, der hjælper os med et væld af fortolkninger, til at forstå Guds ords sandhed. Dette giver ekko af salmistens ord: »Send dit lys og din sandhed, de lede mig, bring mig til dit hellige bjerg og til dine boliger« (43, 3).

»Bibelen er diamanternes klippe, perlernes kæde og Åndens sværd,« siger dr. Watson; »et kort, hvorefter den kristne sejler mod evigheden, og det, hvorefter han daglig vandrer; den solhøjde, hvorefter han sætter sin livskurs; den vægtstang, hvormed han måler sine handlinger.«

Det siges, at ingen kan leve i synd og læse ti minutter i Bibelen hver dag. Den ene handling blokerer den anden. Lad Guds folk til stadighed læse i den hellige bog, og den vil i sandhed blive en »lygte for din fod«, så det klarer mere og mere op til den fuldkomne dag.

Regel 27

(Må ikke undlade) faste og afholdenhed.

Skriftens grundlag: Faste har gennem alle tider været en religiøs handling. Den var foreskrevet i det Gamle testamente; den findes i det Nye testamente. »Medens de holdt gudstjeneste og fastede, sagde Helligånden: »Udtag mig Barnabas og Saulus til den gerning, jeg har kaldet dem til.« Så fastede de og bad og lagde hænderne på dem og lod dem drage af sted« (Ap. G. 13, 2-3). »De ordinerede (udvalgte) derpå »ældste« for dem i hver enkelt menighed og overgav dem under bøn og faste til den Herre, som de var kommet til tro på« (Ap. G. 14, 23).

Vi lægger ikke så stærk vægt ved faste, som vore fædre gjorde det. Den gamle teori var, at det var åndeligt sundt at døde (dræbe) legemets impulser. Moderne kristne tror snarere, at ved at opfylde legemets behov er man stærkere og bedre rustet til at modstå de fristelser, der kan komme. Dog er det sådan, at der for mange er en åndelig værdi i afholdenhed fra føde til en vis tid; andre har den følelse, at hvis de afstår fra føde, er det et indgreb i en ellers ordnet daglig tilværelse, hvilket vil gøre dem mindre effektive i de daglige krav, der tager sin mand helt.

Ikke desto mindre er det sådan, at når vi er under et stærkt følelsesmæssigt pres som frygt eller dyb sorg, så har vi ingen lyst til

at tage næring til os, sådan kan et alvorligt ønske om at finde vej frem til en åndelig erfaring gøre, at vi ønsker at afstå fra at tilfredsstille vor materielle hunger. Med hensyn til faste, lad da enhver handle, som han føler sig overbevist. Det er sundt at have tider, hvor man koncentrerer sig om de evige og åndelige værdier.

John Wesley slutter de Almindelige regler med dette citat, som vi gengiver i dets fulde ordlyd:

Dette er vore samfunds Almindelige regler; hvilke Gud har lært os at iagttage i sit skrevne ord, som er den eneste og tilstrækkelige regel både for vor tro og vor vandel. Om dem alle ved vi, at hans Ånd har indskrevet dem i alle i sandhed opvakte hjerter. Hvis der er nogen iblandt os, som ikke iagttager dem, som vanemæssigt bryder nogen af dem, lad det blive kendt for dem, der våger over dennes sjæl og skal stå til regnskab for samme. Vi vil advare ham mod hans vejs vildfarelse. Vi vil bære over med ham til en tid. Men — hvis han da ikke angrer, har han ikke længere sin plads iblandt os. Vi har befriet vore egne sjæle.

Sådan slutter John Wesley den metodistiske kanons regler.

FEMTE KAPITEL

Organisation

For enhver metodistisk lægmand synes hans menigheds organisation langt vigtigere end Metodismens struktur som et hele. Dette er forståeligt. Han lever sit liv i menigheden og deltager i dens tjeneste, tager del i dens finansiering, og hvis han er kirkeværge, medhjælper eller har en anden kirkelig tjeneste, har han direkte andel i planlægningsarbejdet. Han ved sådan helt almindeligt, at Metodistkirken er en stor institution med biskopper og råd, konferencer og store budgetter. Men ofte føler den almindelige lægmand, at det metodistiske organisationsapparat er for kompliceret for ham, han forstår det ikke; og da han ikke nødvendigvis må forstå det, er han tilbøjelig til at ville afskaffe det uden yderligere eftertanke. Dette er ikke rigtigt eller korrekt. Det er ikke for vanskeligt at forstå den metodistiske organisation, og enhver metodist burde forstå den enkle måde, hvorpå den fungerer.

Metodistkirken er stort set en fint, sammenkædet organisation, hvis enhed er *menigheden* eller *pastoratet* (en samling af flere menigheder), som det ofte er blevet kaldt i Metodismen. Pastoraterne er grupperede geografisk i »*Distrikter*«, der hver for sig ledes af en præst, der er kendt som distriktsforstander (superintendent). Distrikterne danner en større gruppe, *årskonferencen,* der ledes af en biskop.

Årskonferencerne danner større regionale afdelinger, kendt som *centralkonferenceområder,* af hvilke der er tre i Europa.

Generalkonferencen

Denne er den øverste, regerende og lovgivende forsamling i Metodismen og et af de mest indflydelsesrige kirkemøder i verden. Den mødes hvert fjerde år for at tage bestemmelse om forhold vedrørende hele kirken. Den er sammensat af et lige antal gejstlige- og lægmedlemmer, der alle er valgte af deres respektive årskonferencer.

Hver årskonference har ret til at vælge en gejstlig og en lægrepræsentant for hver 70 præster i konferencen. Ingen kan derfor tilhøre generalkonferencen, hvis han ikke er valgt af en af metodistkirkens årskonferencer. Der er ingen udpegede og »fødte« medlemmer. Biskopperne leder konferencen, men er ikke medlem af den.

Generalkonferencens forretning er at revidere bogen *Disciplinen* og lovgive og bestemme alt, hvad der er af vigtighed for den samlede kirkes fortsatte fremdrift.

Ved sit åbningsmøde hører konferencen først en meget omfattende rapport, der er udarbejdet af biskopperne og kaldes *den biskoppelige adresse.* Denne adresse er det samme som ministeriets trontale ved folketingets åbning. Derefter går konferencen til sit arbejde med at genantage eller ændre gamle love, behandle nye og træffe bestemmelse for virksomheden i den kommende fireårsperiode (kvadriniet).

Det er dens fulde ret at:

1. definere og fastsætte årskonferencers, missionskonferencers, distrikts- og kvartalskonferencers og mindre kirkeråds myndighed.
2. definere og fastsætte biskoppers, præsters og kirkemedlemmers myndighed på områder, som kirkens konstitution ikke allerede har udtalt sig om.
3. revidere kirkens salmebøger og ritualer, når det er nødvendigt, og foreskrive gudstjeneste-former i henhold til metodistisk brug og sædvane.
4. planlægge og stort set lede alle fælles foretagender, såsom mission, undervisning, forlagsinteresser, hospitaler, præsteuddannelse og deslige.
5. budgettere for hele kirken for de kommende fire år og træffe bestemmelse om, hvordan summerne skal rejses og administreres.

Generalkonferencen har til stadighed ret til at »iværksætte« sådan yderligere lovgivning, som må anses for nødvendig indenfor de grænser og regler, som kirkens konstitution giver.

Der er imidlertid noget, som generalkonferencen ikke kan gøre:

1. Ændre religionsartiklerne eller de metodistiske standard-dogmer.
2. Tilintetgøre episkopatet (den biskoppelige ledelse).
3. Ændre kirkens Almindelige regler.
4. Afskaffe den kirkens ret til at foretage prøve, som er foreskrevet i *Disciplinen.*
5. Foreslå bogforlagets overskud anvendt til andre formål end støtte for udtjente prædikanter og prædikanters enker og børnehjem.
6. Vælge biskopper, da disse nu vælges af (Jurisdictional-) Centralkonferencerne.
7. Ændre Metodistkirkens konstitution, skønt den kan anbefale en sådan ændring med to trediedeles flertal. Skal den iværksættes, kræver det to trediedele af alle årskonferencernes medlemmers stemmer; der skal foretages afstemning konference efter konference. (Til ændring af Religionsartiklerne kræves tre fjerdedele af alle årskonferencernes medlemmers stemmer).

Centralkonferencen*)

En gang hvert fjerde år mødes årskonferencerne regionalt til større konferencer. Således mødes de norske, finske, svenske og danske konferencer. (Hertil hører egentlig også årskonferencerne i Baltikum og missionen i Rusland).

Den nordeuropæiske centralkonference sammensættes af valgte medlemmer fra årskonferencerne i lige antal præster og lægmedlemmer; en af hver for hver påbegyndt 10 præster i årskonferencen. Konferencen ledes af dens biskop eller biskopper, der ikke er medlemmer af konferencen. Dette kirkemøde har stor myndighed indenfor sit område til at lovgive og lede sådan, som kirkens *Disciplin* anviser det. Den nordiske centralkonference vælger selv sin biskop på livstid, og denne har lige ret med alle kirkens øvrige biskopper og sæde i *biskoppernes råd.*

Centralkonferencen mødes i almindelighed ca. et halvt år efter generalkonferencens afslutning, og repræsentanterne til denne er selvskrevne medlemmer af centralkonferencen.

Af fællesforetagender, der hører herunder, er metodiskirkens teologiske skole for de nordiske lande, Øverås i Gøteborg, hvor kirkens præster og missionærer uddannes, og hvor der tillige holdes bibelskoler og kurser for ungdomsarbejdere og børnearbejdet.

Årskonferencen

Denne er Metodismens grundpille. Den består af alle rejse-prædikanterne, der bor indenfor et vist område, og af lægmedlemmer, een valgt for hvert pastorat indenfor konferencens område.

Præster, der een gang er blevet medlemmer af en årskonference, er det for livstid. De er kendt under betegnelsen »*rejse-prædikanter*«. Ethvert gejstligt medlem af konferencen skal have en ansættelse af biskoppen. Præster kan overføres fra en konference til en

*) I U.S.A. bruges navnet: Jurisdictionalkonference.

anden; men ingen præst kan nægtes en ansættelse, så længe han er medlem af en konference.

En årskonference kan lokalisere et gejstligt medlem ved stemmeafgivning, når det er konferencens indtryk, at han ikke er velegnet eller kvalificeret til det rejsende præsteskab. Dette gør ham igen til lokalprædikant. En præst kan frivilligt lade sig lokalisere ved ansøgning og mister derved sin status som rejseprædikant og genoptage sit forhold som lokalprædikant.

Årskonferencens lægmedlemmer vælges af deres menighed. Hvert pastorat har kun tilladelse til at vælge een delegeret. Lægdelegerede tjener for en periode af fire år.

Årskonferencen har følgende afgørende myndighed at udøve:

1. at bestemme hvilke præster, der skal indlades som medlemmer og hvilke, der skal ordineres.
2. at stemme om alle konstitutionelle forslag, som oversendes fra generalkonferencen.
3. en gang hvert fjerde år at vælge delegerede til General- og Centralkonferencen.
4. at administrere alle de rettigheder, som konstitutionen ikke har delegeret bort til Generalkonferencen.

Dette sidste er en ret vigtig forordning, der overlader alt det, som konstitutionen ikke overlader til generalkonferencen, til årskonferencerne. Før kirkeunionen i 1939 lå dette nemlig hos generalkonferencen.

Der findes nu 148 årskonferencer spredt over hele verden.

En biskop leder hver årskonference; og i denne egenskab tituleres han »konferencens formand«. Han skal sørge for, at konferencens forretninger skrider fra hånden, og at de ældgamle, metodistiske konference-spørgsmål — hvoraf nogle går tilbage til Wesleys dage og hans første konference — stilles og besvares.

Skønt årskonferencen har lægmedlemmer fra hvert pastorat, er den historisk set prædikanternes konference. Dens hovedpligter har at gøre med præsterne og deres arbejde — deres rapporter, karakter, antal, prøve, ordination og næsten vigtigst af alt: deres ansættelse.

Dog har årskonferencen vigtige forhold af anden art at tage sig af. Sager, hvori lægfolket spiller en afgørende rolle. Komitérapporter, resultater af arbejde, der er udført i året, og meget, der har med fremtidens arbejde at gøre.

At være medlem af en årskonference betragtes som et stort privilegium, og det er rigtigt. Her mødes folk med kærlighed til og interesse for kirken, adskillige med stor indsigt og lærdom, for sammen at drøfte Metodismens opgaver i dagens situation. Enhver konference ledes efter det samme mønster, men har alligevel sit individuelle særpræg.

Kvartalskonferencen

Vi kommer nu til den del af Metodistkirkens organisation, der har særlig betydning for menighedens medlemmer — deres kvartalskonference.

Kvartalskonferencen er menighedens eller pastoratets regerende forsamling. Til kvartalskonferencen hører alle menighedens bestillingsmænd, præsten, de assisterende præster, hvis sådanne findes, kirkeværgere, medhjælpere, kasserere, lægprædikanter, søndagsskoleforstander, formand for kvindeselskabet og for mandsklubben og adskillige andre.

Kvartalskonferencen kan mødes hver tredie måned, deraf navnet, men indenfor et konferenceår skal der afholdes en første og en fjerde kvartalskonference.

Den, der leder kvartalskonferencen, er distriktsforstanderen. Ved dens møde spørger han efter rapporter fra præsten, medarbejderne og de nedsatte komiteer. *Disciplinen* giver distriktsforstanderen direktiver, for hvilke spørgsmål han skal stille, og hvilke rapporter han skal bede om ved hver session. Det er i hovedsagen det samme skema, der anvendes ved alle kvartalskonferencer verden over.

Kvartalskonferencen har en afgørende udøvende magt. Den fastsætter præstens løn, hvilke beløb, der skal ydes til kirkens almindelige virksomhed, og hvordan menighedens financielle forhold skal ordnes. Den kan købe, bygge, sælge eller restaurere en kirkebygning eller en præstebolig og i almindelighed drage omsorg for kirkens ejendomme i henhold til *Disciplinen* og landets love.

Kvartalskonferencen har ret til at vælge den delegerede, der skal repræsentere menigheden ved årskonferencen, menighedens medhjælpere og værgere, der skal se efter kirkens ejendomme. Den anbefaler dem, der skal have fuldmagt til at præke; og med mindre een ikke har anbefaling fra sin egen kvartalskonference, kan der ikke gives en sådan fuldmagt til at præke.

Visse vigtige komiteer nedsættes ved første kvartalskonference. Her skal vi nævne de fire vigtigste:

Komiteen for medlemsskab og evangelisation også kaldet evangelisationskomiteen har den store opgave at fremkomme med et program for menighedens og bysamfundets evangelisation. Den må også søge ud til de ikke-aktive og tilbageblevne medlemmer og være levende interesseret i hele menighedens åndelige vel. Den må søge nær kontakt med general- og årskonferencens evangelisationsråd og i første instans have omsorg for de i samfundet, der er ufrelste og ikke søger kirken.

Hvert af komiteens medlemmer skal være medlem af Metodistkirken. Præsten, søndagsskoleforstanderen og et medlem fra kvindeselskabets bestyrelse skal altid være medlem.

Undervisningskomiteen (børne- og ungdomsudvalg) skal særligt tage sig af søndagsskolen og det almindelige undervisningsarbejde i menigheden. Den har ansvar for at finde og uddanne de nødvendige medarbejdere til søndagsskolen (kirkeskolen) og at vælge dem til deres respektive stillinger. *Disciplinen* henviser tillige et yderligere antal pligter til denne komité, og det forventes, at komiteen søger samarbejde med andre lignende råd og virksomheder indenfor kirken.

En missionskomité skal der dannes i hver menighed. Den kan bestå af ikke færre end tre medlemmer eller så mange, som kvartalskonferencen måtte anse for at være passende. Det er komiteens opgave at sørge for missionsoplysninger og litteratur og sammen med kvindeselskabet at planlægge fremstød for missionen både hjemme og ude. I disse planer samarbejder komiteen med generalkonferencens- og årskonferencens missionsråd.

Finanskomiteen er den sidste, men ikke den mindst vigtige af de fire komiteer, enhver kvartalskonference skal vælge. I almindelighed har den ansvaret for hele menighedens financiering, inclusive præstens underhold. Menighedsrådet handlede i tidligere tider i det væsentlige som en finanskomité, og det tog dens meste tid. Under vort nuværende system er det stadig sådan, at skønt finanskomiteen er valgt af kvartalskonferencen, handler den dog under menighedsrådets ledelse og direktiver.

Ifølge deres respektive stillinger må følgende personer altid være medlemmer af finanskomiteen: præsten, menighedens lægleder, menighedens kasserer og formanden for missionskomiteen. Iøvrigt kan kvartalskonferencen selv tilføje sådanne andre medlemmer, som den måtte finde passende.

I praksis virker et stort antal af menighedsrådene som finanskomité, enten delvist eller med hele sit medlemstal.

Disciplinen giver omhyggelige direktiver for komiteens arbejde. Dette inkluderer at fremkomme med et budget for hele menigheden efter samarbejde med præsten og en virkelig henvendelse til menighedens medlemmer for at sikre løfte om støtte til menigheden.

Da menighedens kasserer er medlem af komiteen, vil en del af dens arbejde blive klaret af ham. Men selvfølgelig arbejder komiteen direkte under menighedsrådets autoritet.

Skønt alle de ovennævnte komiteer er valgte af kvartalskonferencen, skal de aflægge rapport overfor menighedsrådet. Deres pligter er ganske nøje udformet i *Disciplinen,* og det forventes af alle medhjælpere, værger og andre medarbejdere, at de sætter sig ind i deres pligter.

Det er et gammelt metodistisk princip, at en kvartalskonference ikke skal have noget beslutningsdygtigt antal. Den kan udføre sine forretninger, uanset hvor lille et antal medlemmer, der er tilstede. Det er imidlertid nødvendigt for distriktsforstanderen i god tid og på ret måde at annoncere tid og sted, hvor konferencen skal mødes, så alle medlemmer har lejlighed til at deltage. Man kender tilfælde, hvor kun distriktsforstanderen og præsten var nærværende, men den må godkendes som en lovlig konference.

Ingen kirkeejendom kan imidlertid belånes, sælges eller overdrages af kvartalskonferencen, med mindre det er bekendtgjort ti dage tidligere fra prækestolen, at noget sådant vil finde sted, samt på hvilket tidspunkt og sted sagen vil blive behandlet.

Kvartalskonferencen behøver ikke selv at vælge medhjælpere og værger. Den kan bede en årlig *menighedskonference,* der skal finde sted i forbindelse med fjerde kvartalskonference, om at foretage disse valg. En sådan menighedskonference, der består af alle menighedens medlemmer, der er over 18 år, skal så mødes og vælge menighedens bestillingsmænd for det kommende år. Mange menigheder foretrækker at vælge deres medhjælpere og værger på denne måde.

Menighedsrådet

Der skal i hver menighed i Metodismen være et menighedsråd. Det sammensættes af præsten, værgerne, medhjælperne og visse andre bestillingsmænd, der betegnes som »ex-officio medhjælpere« f. ex. formændene for diverse foreninger indenfor menigheden, søndagsskoleforstandere o. a.

Menighedsrådet er kvartalskonferencens udøvende råd mellem dets samlinger. Men i virkeligheden er menighedsrådet enhver metodistisk menigheds virkelig magt. Det skyldes, at det mødes månedligt snarere end kvartalsvist. Det kontrollerer menighedens finanser og er præstens kabinet, hvormed han arbejder som hånd i handske til enhver tid.

Der er ikke mulighed for konflikt mellem kvartalskonferencen og menighedsrådet, da det er de samme mennesker, der besidder pladserne i begge. Man kan sige, at kvartalskonferencen er menighedsrådets møde med distriktsforstanderen de to gange om året, hvor dette normalt foregår, hvorved rådet får udvidet kompetence.

Menighedsrådets store opgave er at lede menighedens financer. Vi har allerede nævnt rådets forhold til den af kvartalskonferencens valgte finanskomité. Nogle kvartalskonferencer vælter hele finanssagen over på menighedsrådet eller vælger rådet som finanskomité. *Disciplinen* beskriver i enkeltheder, hvorledes menighedens finanser skal behandles.

Ved siden af finanserne har menighedsrådet mange andre forretninger, som det har ansvaret for. Løbende forretninger, som må tages op, eftersom de melder sig. Modtage rapporter fra de stående komiteer og tage beslutning desangående. Det vælger sin egen formand (dette er i almindelighed præsten), næstformand, protokolførende sekretær, kasserer og menighedens lægleder. Dets ordinære månedlige møde giver anledning til at drøfte alle nødvendige forhold og lægge en god plan for menighedens fremtid.

Det juridiske råd

Som afslutning på dette kapitel vil det være passende at sige lidt om et enestående træk i den metodistiske organisation: Det juridiske råd og den metodistiske appelret. Metodistkirken har et fuldstændigt juridisk system, der er nedfældet i den bog, der kaldes *Disciplinen.*

Dette sørger for, at anklager, der rejses mod menighedsmedlemmer eller præster m. h. t. deres karakter eller embedsførelse, bliver prøvet på rette måde, når en sådan klage rejses mod dem ad den formelle vej. Der existerer en appelkomité i hvert centralkonferenceområde, der skal behandle alle sager, der retmæssigt henvises til denne. Dens afgørelse er endelig.

Kirken har også en højesteret, et juridisk råd. Rådet er nedfældet i kirkens konstitution og har ret til at udtale sig om alle generalkonferencens handlinger, der har med konstitutionen at gøre. Det er også rådets pligt at modtage og behandle alle spørgsmål angående metodistiske love, som en årskonference retmæssigt henviser angående en biskops udtalelse. Det juridiske råds udtalelse kan ikke appelleres. *Dets regulerende udtalelser er* med det samme at betragte som *metodistisk lov.*

Det juridiske råd træder sammen under generalkonferencen, såvel som til andre fastsatte tider. Sker det, at generalkonferencen vedtager en lov, som det juridiske råd betragter som stridende mod kirkens konstitution, og dersom det juridiske råds udtalelse erklærer lovforslaget for at være ukonstitutionelt, er dets lovvirkning øjeblikkeligt ophævet. Generalkonferencen kan imidlertid vedtage det igen med to trediedels flertal og henvise det til årskonferencerne som en konstitutionsændring, og hvis så to trediedel af de tilstedeværende af konferencernes medlemmer stemmer for det, bliver det antaget som grundlov, der gælder for hele kirken.

SJETTE KAPITEL

Præsteskabet og de kirkeligt ansvarlige

Metodistkirken tror på et »kaldet og udvalgt præsteskab«. Det vil sige, at Jesu Kristi sande tjenere må have en følelse af pligt og ønske om at forkynde evangeliet, en følelse af kald eller opgave. Derfor er kirkens fremgangsmåde, når den giver mænd fuldmagt til at præke for derefter at ordinere dem og give dem prækestol, menighed og pastorat, motiveret i et ønske om at finde ud af, om disse mænd er i sandhed kaldet af Gud eller ej. »Hvordan skal vi prøve dem, der bekender, at de er kaldede af Helligånden til at præke?« spurgte John Wesley omhyggeligt; et spørgsmål, som går igen i vore dages *Disciplin*. Wesley og efter ham kirken har givet udkast til forskellige måder, hvorpå den kan undersøge og prøve mænd.

At blive præst

Lad os følge en typisk metodist-prædikants løbebane. En ung mand føler, at han er kaldet til at præke. Hvis han stadig fastholder sin overbevisning efter at have talt med sin præst og distriktsforstander, henvender han sig til kvartalskonferencen for at få bemyndigelse til at præke.

Kvartalskonferencen og alle de komiteer, hans ansøgning senere passererer, må være ude for at få to ting opklaret: Har han *evner?* Har han *nåde?* For der er hellige mænd, der ikke har nogen evner til prækegerningen eller til det pastorale arbejde, og til den anden side kommer der fra tid til anden evnerige mænd, som ikke har nogen dybere følelse for mission, og hvis almindelige bekendelse til tider er betænkelig.

Antager vi imidlertid, at den unge mand får sin anerkendelse af kvartalskonferencen, må han videre til konferencens udvalg for den teologiske skole, som undersøger hans forhold og foreskriver, hvilke

examiner, der bør tages inden, der åbnes adgang til seminariet, og om han i forvejen er examineret som *lokalprædikant* (lægprædikant).

En lokalprædikant er en virkelig evangeliets forkynder, og Metodismen skylder disse meget. Kirken er imidlertid ikke forpligtet til at give en lokalprædikant en prækestol eller at yde understøttelse til hans underhold. Det forventes af disse mænd, at de beholder deres daglige arbejde, og mens de forbliver i deres profession, fra tid til anden, når lejlighed gives, deltager i forkyndergerningen.

Når en ung mand er blevet lokalprædikant, er han rede til det første skridt på vejen mod præstegerningen. Derefter kommer de forberedende examiner og den teologiske uddannelse, og da kan han henvende sig til årskonferencens præsteuddannelsesråd og søge om at blive »optaget på prøve«, idet han vedlægger sine examensbeviser og anbefalinger.

Rejseprædikanter

Ved den næste årskonference får så den unge ansøger foretræde for præsteuddannelsesrådet, der består af præster. Og hvis han efter nøje undersøgelse findes at være egnet for det kristne præsteembede, så indstiller rådet for konferencen i åben session, at han optages »på prøve«. Dette er hans begyndelse som »*rejseprædikant*« med en biskoppelig ansættelse.

Det er almindeligt, at denne konference-novice bliver på prøve i to år. Denne periode giver en konference lejlighed til at følge en mands arbejde, da han omgående får betroet et pastorat. Hvis en mand på prøve ved afslutningen af denne periode stadig viser sig at have evner og være brugbar i tjenesten, vil han med konferencens stemme blive indladt i »fuldstændig forening« med konferencen.

Det betyder, at manden er tilknyttet konferencen som medlem. Dette gøres på en enkel og højtidelig måde af biskoppen, der stiller ham og andre, der optages samtidigt, visse hjerteransagende spørgsmål i overværelse af hele konferencen. De spørgsmål, der stilles, er udarbejdet af John Wesley selv med det formål at prøve og bevidne de mænds karakter, der nu søger ind i det metodistiske præsteskab. De har været stillet til alle prædikanter fra Wesleys dage og til nu og tjener til, at kandidaterne offentligt fremkommer med en kristen

bekendelse og deres forsæt om at tjene. Når dette er sket, og examinationen har været tilfredsstillende for biskoppen og konferencen, så optager biskoppen manden eller mændene efter tilbørlig afstemning. Dette fører ham ind i den verdensvide Metodistkirkes rejsende præsteskab.

Ordination

Metodistkirken overdrager sine præster en særlig stilling, idet den sørger for, at enhver, under hensyntagen til en omhyggelig udarbejdet handling, ordineres til en af eller begge det kristne præsteskabs »ordner«, hvorpå metodister tror. Disse er DIAKONs ordnen og ÆLDSTEs ordnen.

Diakoner

Diakonens embede er det laveste af Metodismens to ordner. Den er så gammel, at den stammer fra apostlenes dage. Stefanus var diakon, en af de syv (Ap. g. 6, 5), og han var en myndig prædikant, fuld af Helligånden. Han blev ordineret til diakon af apostlene. Filip var en anden diakon og prædikant. »Filip kom ned til byen Samaria og prækede Kristus for dem« (Ap. g. 8, 5). Filip forklarede Skriften for en etiopisk hofmand og administrerede dåbens sakramente.

Diakoner var ganske klart præster i oldkirken, og sådan er de også i Metodistkirken. En diakon kan i dag (i sit eget pastorat) udføre alle kirkens præstelige handlinger. Han kan imidlertid ikke administrere den hellige nadvers sakramente *udenfor sit eget pastorats grænser,* skønt han kan assistere en ordineret ældste overalt, hvor det måtte kræves.

Lutheranere, baptister og presbyterianere holder på, at en diakon er en lægmand, der er indviet til at tage sig af kirkens eller menighedens timelige forhold (det samme som vore medhjælpere). De fleste metodister er imidlertid overensstemmende med biskop John Emory, der udtaler: »Skriften viser klart diakons-ordnen som en præstelig orden, der er adskilt fra ældstes eller biskoppers orden, det er for ligetil til at kunne behandles så letfærdigt.«

For at blive diakon må konferencen vælge vedkommende til diakoners orden. Når dette er gjort, lægger biskoppen ved en enkel handling eller ceremoni hænderne på mandens hoved og foretager

ordinationen og erklærer ham for at være diakon i Guds kirke. Dette giver manden permanente, præstelige rettigheder. Han må forkynde ordet, begrave de døde, ægtevie, dersom han får statens anerkendelse, foretage dåbshandlingen og assistere ved uddelingen af Herrens hellige nadver.

Ældste

Dette er Metodistkirkens højeste præstelige orden. Ordet ældste er en oversættelse af det græske πρεσβύτερος og det latinske *presbyter,* hvorfra ordet præst kommer. John Wesley holdt ikke af ordet præst, (priest) (det navn, som den engelske kirke bruger til denne præstelige orden) og forandrede det derfor til »ældste«. Metodismen har bevaret navnet lige siden.

En præst, der er diakon, kan vælges til ældstes-ordnen ved en årskonference. Dette bør formelt også ske ved afstemning.

Ældstesordinationen er en langt mere detailleret ceremoni end diakonsordinationen. I ceremonien deltager andre ældste sammen med biskoppen i håndspålæggelsen af den, der skal ordineres, mens biskoppen beder om, at Helligånden må indgydes i ham »til en ældstes embede og tjeneste i Guds kirke«.

En ordineret ældste har i Metodistkirken alle det kristne præsteembedes rettigheder og pligter. Først iblandt disse er hans permanente ret til at administrere sakramenterne. Indtil for nylig kunne ikke andre end en ret ordineret ældste administrere sakramentet. Ved en af de seneste generalkonferencer blev der imidlertid givet tilladelse til, at en diakon og endogså en lokalprædikant — der er regulært ansat i et pastorat som menighedsforstander — administrerer sakramenterne, forudsat, at det kun sker indenfor deres pastorats grænser. En ordineret ældste har imidlertid ret til at administrere sakramenterne overalt.

En mand kan under særlige omstændigheder ordineres til diakon eller ældste i Metodistkirken, selv om han ikke er medlem af årskonferencen. Sådan kan en lokalprædikant, der opfylder betingelserne, ordineres til »lokal-ældste«. Sådan kan også en mand, der har været medlem af en årskonference træde ud af det rejsende præsteskab og blive »lokaliseret«, det vil sige, fra at være præst bliver han lokalprædikant, men kan beholde sine rettigheder som diakon eller ældste i visse tilfælde.

Præster

En præst er officielt een, der har ansættelse i en menighed eller en menighedskreds som fast prædikant. Præstens pligter er:

1. at forkynde evangeliet.
2. at administrere sakramenterne, forrette vielse og begrave de døde.
3. at aflægge besøg fra hjem til hjem for at se til og lede menighedens medlemmer og andre, der trænger til pastoral omsorg.
4. at undervise menighedens prøvemedlemmer. At modtage medlemmer og overføre dem, når de rejser til andre steder.
5. at danne klasser af børn og voksne for at forberede dem til at blive kirkens medlemmer og uddanne dem til at leve et kristent liv.
6. at have den egentlige ledelse af menighedens gudstjenester i deres forskellige former; at have tilsyn med pastoratets øvrige prædikanter; at organisere og iværksætte søndagsskoler (menighedsskoler), kvindeselskaber, mandsklubber; se til, at *Disciplinens* påbud og regler følges i pastoratet.

Syvogtyve særlige pligter for præsten omtales i *Disciplinen* — nogle af dem i almindelige vendinger, men alle gående ud på at gøre det præstelige embede til det vigtigste i hele sammenhængen.

Præsten er et nøglemenneske, og menighedens fremgang — både åndeligt og timeligt — afhænger af den, der tjener i prækeembedet.

Distriktsforstanderne

Distriktsforstanderen er den vigtigste af Metodistkirkens administrative embedsmænd. Den biskop, der har ledelsen af årskonferencen, må, idet han laver sin ansættelsesliste, udvælge et antal mænd og ansætte dem som distriktsforstandere. Til hver af disse er overdraget overopsynet med menighederne indenfor et vist geografisk område eller distrikt.

Distriktsforstanderens hovedopgave er til stadighed at berejse distriktet for at præke og føre tilsyn med det timelige og åndelige arbejde i menighederne; og han kan forflytte, modtage eller ansætte prædikanterne mellem årskonferencerne, når biskoppen ikke er til stede.

Distriktsforstanderen gør meget af sit arbejde gennem kvartalskonferencerne, som han må afholde i alle sine pastorater mindst to gange om året. Han er præsternes præst; han er medlem af »biskoppens kabinet« og har derved en direkte indflydelse på præsternes

ansættelser; det forventes, at han ser til, at kirkens programmer, som de fastlægges iflg. *Disciplinen,* også virker i hans distrikt; og han må repræsentere sine præster overfor biskoppen og andre af kabinettets medlemmer, når der drøftes ansættelser.

Lægfolk tager ofte fejl i deres bedømmelse af distriktsforstanderens betydning i Metodismen. De ser ofte kun distriktsforstanderen ved de to kvartalskonferencer om året og har derfor ingen forståelse af, hvad han virkelig bestiller; i virkeligheden er det sådan, at hele Metodismens samfundsliv fungerer gennem distriktsforstanderne. Deres arbejde er, skønt det ikke altid ses eller klargøres, virksomt i ethvert departement i kirkens og i konferencernes arbejde.

Biskopper

Biskoppen er i metodistisk politik kirkens højeste embedsindehaver, og den, der administrerer og udøver det kirkelige arbejde, som virkeliggøres i de årskonferencer, der er betroet ham. Biskopper vælges af centralkonferencerne og *indvies,* ordineres ikke.

I biskoppelige kirker er det almindeligt, at biskopper hører til en tredie orden. Disse kirker har diakoner, ældste (kaldet præster) og biskopper. I Metodistkirken er der, som vi tidligere har forklaret, kun to ordner, diakoner og ældste; biskopper er mænd, der er udvalgt til særlige administrative opgaver — en generalsuperintendents og moderators gerning.

En biskops opgave er:

1. at have overopsyn med kirkens åndelige og timelige forhold.
2. at indehave formandspladsen i general- central- og årskonferencerne.
3. at fastsætte prædikanternes ansættelser.
4. at danne distrikterne inden for hver årskonference.
5. at ordinere ældste og diakoner, når han autoriseres til dette.
6. at rejse overalt i kirken.

Af disse pligter er den at ansætte prædikanterne den vigtigste. Dette tunge ansvar deler han iøvrigt med distriktsforstanderne i kabinettet. Hver distriktsforstander er stort set ansvarlig for ansættelserne i sit distrikt; men biskoppen har det sidste ord, og Metodismen holder ham ansvarlig for den måde, hvorpå hans area (stift) håndhæves og administreres.

Medhjælpere

Medhjælpere og værger er lægmedarbejdere i menigheden. Medhjælpere vælges årligt på fjerde kvartalskonference for tre år ad gangen afgående på skift.

En medhjælper må ikke være under atten år og skal nomineres af forslagskomiteen, som præsten er formand for. Hvor der ikke findes nogen nominationskomité, foreslår præsten selv.

Medhjælpere skal være »mennesker af genuid karakter, som elsker kirken og er i stand til at administrere dens foretagender«. Medhjælperne er i virkeligheden præstens »kabinet«, og det er derfor, *Disciplinen* giver præsten hovedansvaret for deres udnævnelse. Kloge præster sørger derfor for, at de bedste mænd og kvinder udnævnes til denne gerning, idet han tager tilbørlig hensyn til forskellige interesser og talenter i menigheden.

Medhjælperne skal vælges eller genvælges efter hver periode. Enhver medhjælper overtager sit hverv ved begyndelsen af det nye konferenceår, der begynder efter hans valg. Hvis en medhjælper vælges for at fylde en vakance, overtager han umiddelbart hvervet.

Medhjælpernes pligter er:

1. at være medlem af kvartalskonferencen og deltage i dens møder og at virke i dens komiteer og udvalg.
2. at tjene som menighedsrådsmedlemmer, deltage i rådets møder og virke i dets komiteer.
3. at være et eksempel for menigheden ved deltagelse i gudstjenesterne, villighed til at give og loyalitet mod Metodistkirkens lære og liv.
4. at rådslå med præsten vedrørende menighedens forhold. I tidligere tider fastslog *Disciplinen,* at det var medhjælpernes første pligt at »fortælle præsten, hvad der var forkert ved ham«. Gode medhjælpere, dengang som nu, er i stand til taktfuldt og hjælpsomt at råde deres præst.

Medhjælperne har iflg. traditionen været ansvarlige for menighedens økonomi; deres stemme i kvartalskonferencen afgør følgende:

1. Hvad pastoratet skal yde til præstens eller præsternes løn.
2. Hvad der skal »ilignes« som menighedens del — d.v.s. hvilke summer pastoratet skal rejse — til kirkens almindelige virksomheder. De har ret til at acceptere, nægte og ændre alt det, der ilignes deres menighed som deres del af kirkens fælles husholdning.
3. Hvilke beløb der skal indsamles til menighedens øvrige formål, og hvorledes disse skal anvendes.

Indsamlingen af de nødvendige midler til kirken og dens arbejde er afhængig af medhjælpernes energi og effektivitet. Ingen andre medlemmer er sådan stillet, at de kan handle i deres sted. Medhjælperne skal derfor gøre deres arbejde godt og særdeles promtligt. »*Troskab* i dette hverv,« siger H. T. Hudson, »er af største vigtighed for præsteskabets velfærd og kirkens fremgang.«

Ved siden af disse finansielle pligter har medhjælperne i menighedsrådet og kvartalskonferencen megen autoritet til at handle med og lede menighedens forretninger. Gennem de fire komiteer, som kvartalskonferencen nedsætter (for evangelisation, undervisning, mission og finans), dirigeres hele menighedens interessesfære.

John Wesley skabte medhjælperhvervet (steward-office) og gav det sit navn. Han fandt det nødvendigt, at der i hvert samfund var nogle betroede mænd til at se efter gruppens ydelser og tage sig af de timelige forhold. Hvervet steg i indflydelse og effektivitet, eftersom årene gik, og i dag kan ingen lægmand modtage nogen større ære end af sin præst og sine med-lægmedlemmer at blive valgt til medhjælper i menigheden. Hele Metodismens økonomi hviler på disse mænds og kvinders skuldre. Generøst og uselvisk tjener de på kryds og tværs af Metodistkirken i hver menighed sammen med præsten og med hinanden ved at gøre Guds gerning.

Værgerne

Værgerne er medarbejdere i menigheden, der på rette måde er valgt til at administrere kirkens ejendomme. De bærer dette ansvar, ikke overfor menigheden, men for Metodistkirken.

Hver menighed må have et værgeråd, der består af ikke færre end tre og ikke flere end ni medlemmer. Enhver skal være over enogtyve år og i det mindste to trediedele skal være medlemmer af Metodistkirken.

Værger vælges af kvartalskonferencen for en periode af tre år; valget er arrangeret sådan, at kun en trediedel afgår hvert år. Værgerne nomineres af kvartalskonferencens forslagskomité, og præsten er naturligvis altid formand for denne komité.

Værgernes største opgave er at holde og administrere kirkeejendomme efter kvartalskonferencens direktiver. Alle sager, der hidrører under salg, køb eller belåning af kirkeejendom, skal håndlægges gen-

nem dem. Men de er pligtige til under alle forhold omhyggeligt at rapportere een gang om året vedrørende deres arbejde og ansvar. Det er ikke byrdefulde pligter, men de er vigtige, og det er en ære at være Metodistkirkens værge.

Det rejsende præsteskab

Et særkende for Metodismen er dets rejsende præsteskab, d. v. s. den plan, hvorefter præsterne flyttes fra eet arbejdsområde til et andet. Flyttesystemet kræver tre ting:

1. at menighederne opgiver deres ret til at vælge deres præster.
2. at prædikanterne opgiver deres ret til at vælge deres eget arbejdsområde.
3. at udnævnelserne gives af en kompetent, upartisk og uhildet autoritet (biskoppen), hvis myndighed og pligter er omhyggeligt udarbejdet og anerkendt af hele kirken.

Da menighedernes og prædikanternes opgivelse af disse rettigheder er virkelige, krævede det stor uselviskhed og års tålmodighed for at etablere dette rejsende præsteskab i Metodismens første etableringsår. Men da det først var etableret, har det på umiskendelig måde retfærdiggjort sig selv.

Vor plan med et rejsende præsteskab er baseret på vor antagelse af Metodismens verdens-pastorat. En prædikant på et sted må være parat til at være prædikant på alle steder. »Gå ud i al verden og præk evangeliet for al skabningen« er et bud, som Metodismen har taget alvorligt. »Gå« — og ikke »vent til folk kommer til jer.« I et stedligt, ikke-rejsende præsteskab, *kalder* folket en prædikant; han kan modtage eller afslå et kald. Men i et rejsende præsteskab fortæller den udnævnende myndighed hver prædikant, hvilken kirke, der skal være hans, og fortæller hver menighed, hvilken prædikant, der skal være deres. Dette gøres for den samlede årskonference ved, at ansættelseslisten læses, når alle prædikanterne og de lægdelegerede er nærværende.

Det er ikke altid ret forstået, selv blandt metodister, at *alle* ansættelserne *må foretages samtidigt,* og at enhver derfor er afhængig af de andre. Enhver prædikant og enhver menighed er naturligvis mest interesseret i deres særlige udnævnelse. Men hver eneste ansættelse må betragtes i nær tilknytning til enhver anden ansættelse, da ingen præst kan lades uden ansættelse og ingen menighed uden prædikant.

Det er let nok for en menigheds pastoralkomité at fortælle biskoppen og distriktsforstanderen, hvilken mand de ønsker eller ikke ønsker som deres prædikant. Men ingen menigheds ønsker kan føres ud i livet, uden at de berører andre af konferencens menigheders og præsters ønsker. En hvilken som helst menigheds eller præsts uretsmæssige fastholden ved at få deres specielle ønske virkeliggjort i ansættelseslisten bryder ind i og ødelægger andre menigheders og præsters arbejde, hvis sådanne ønsker tillades. Dette er noget, loyale metodister altid bør erindre sig.

Der påhviler biskoppen og hans kabinet et meget stort ansvar for, at intet selvisk pres fra nogen menighed eller prædikant, ligegyldig hvor indflydelsesrigt det monne være, får dem fra at skabe den bedste plan for ansættelserne, der kan skabes. Enhver god biskop drager sig apostlen Pauli ord til minde, at »drage omsorg for alle menighederne.«

Fordelene ved ansættelsessystemet er:

1. Hver prædikant får et sted, og hvert sted får en prædikant. Svage menigheder såvel som stærke menigheder tilsættes altid en prædikant.

2. Der er ingen overtallige prædikanter og ingen vakante menigheder i Metodismen — ingen arbejdsløse prædikanter, der venter på, at en menighed skal kalde dem, eller nogen ventetid mellem ansættelserne. Lokalprædikanter, som vi tidligere har omtalt, er ikke medlemmer af konferencen, men har deres daglige kaldsgerning i den profane verden og præker, når de kan. Men det regulære rejsende præsteskab i Metodismen består af mænd, der har dette som arbejde, og det forventes, at de er i arbejde med det.

3. Flyttesystemet tilfører menighederne en variation af præstelige talenter og giver præsten den opgave at lede og betjene menigheder af forskellige typer, eftersom han fortsætter sin rejse. Flyttesystemet er døsighedens fjende, og en række af forskellige prædikanter i hver menighed bevarer fra den stilstand, som kan følge af een mands lange pastorale gerning, når han føler sig fristet til at falde ind i en præstelig rutine.

4. Det muliggør en klog kirkestrategi og en effektiv betjening af kaldene, hvis der gives den ansættende myndighed en anledning til at udfylde enhver af konferencens ansættelser på bedste måde. Hvor

en menighed behøver en moden præst, som afløser for, hvad en tidligere uklog, overentusiastisk præst måtte have gjort; eller når en menighed trænger til en ung dygtig præst, når den for længe har været under en ældre prædikant; når en kirke er brændt, og de trænger til en »bygger«; eller når en ny kirke er bygget, og de trænger til en »gældbetaler«, eller en prædikant kaldes for at »fylde prækestolen«; eller en præst skal samle flokken — da giver flyttesystemet biskoppen og kabinettet en chance for at vælge den bedste mand til det rette sted.

5. Det garanterer enhver prædikant en prækestol for livstid. I kirker, der kalder deres prædikanter, er dette ikke tilfældet. En mand kan finde sig selv i sine bedste år uden en prækestol, til tider forårsaget af forhold som han ingen kontrol har over. Det kan være kirker, der ønsker unge prædikanter, der kan give dem en livslang tjeneste, der forårsager, at præster, der er passeret de halvt hundrede, ikke kan få et antageligt kald. Det er givet, at en mand under flyttesystemet ikke kan bede om en større kirke, når han er blevet ældre, end da han stod på sin manddoms højde, og det skal han heller ikke gøre. Men Metodismen finder en plads for den præst, der er for nedadgående såvel som for den unge, der er på vej opad sin præstelige løbebane.

6. Der kan lettere skabes pastorale forandringer og orden ved dette system end på anden måde. Hvor en præst ikke passer ind, forekommer ikke det uheldige i at bede en præst trække sig tilbage eller stemme ham ud, som det finder sted under menighedsstyrede forhold. Den ansættende myndighed bliver simpelthen klar over situationen, og ved næste konference kan man ganske stille foretage en forflytning og anbringe en anden præst i stedet. Det kan være præsten, der hellere end menigheden ønsker forandring, og han har ret til at henstille til distriktsforstanderen, at han bliver flyttet til et andet kald.

7. Idet både præst og folk opgiver deres ret til virkelig deltagelse i ansættelserne, så kan de glæde sig over følgende væsentlige sikkerhedsmomenter mod vilkårlige eller sygelige handlinger fra den ansættende myndighed:

a. Hver menighed har en pastoralkomité, som skal samarbejde med præsten, distriktsforstanderen og biskoppen for at foretage præsteskifte. Denne komité er ansvarlig overfor kvartalskonferencen, og det ventes, at den repræsenterer menighedens ønsker. Komiteen skal tale, som kvartalskonferencen ønsker det af den m. h. t. flytning eller mulig flytning, om præsten eller mulige præster, som kan komme på forslag som menighedens forstander. Pastoralkomiteen er derfor ikke et uafhængigt organ, selv om kvartalskonferencen kan give den fuldmagt til at bruge sin egen bedste dømmekraft, når det gælder om at arrangere et præsteskifte. Komiteen er naturligvis kun rådgivende, da biskoppen har det sidste ord, men dets tale høres med stor respekt af den ansættende myndighed.

Da kirkens *Disciplin* har forordnet en pastoralkomité i hver menighed, forventes det, at menighedens ønsker kommer til udtryk gennem denne komité. Uofficiel henvendelse, private breve til biskoppen og anonyme skrivelser angående præsten kommer ikke i betragtning hos biskoppen og hans kabinet, som meget villigt lytter til det, den pastorale komité med sine myndighedsbeføjelser kan lede dem til som et udtryk for menighedens ønsker.

b. Distriktsforstanderen skal tale med hver præst, før ansættelsernes endelige oplæsning finder sted. I almindelighed omtales en evt. forflyttelse i god tid forud for den pågældende præst. Dette giver ham lejlighed til at udtrykke sine ønsker og udtale sine meninger om den foreslåede ansættelse.

c. Biskoppen skal ledes af sine kabinetsmedlemmer — distriktsforstanderne — i udformningen af hver og alle ansættelserne. Hver præsts og menigheds forhold forlægges af distriktsforstanderen for det distrikt, hvor præsten og menigheden nu hører hjemme. Ingen biskop har ret til at arrangere nogen udnævnelse ved private, hemmelige aftaler. Han må læse hele ansættelseslisten for det samlede kabinet, før han offentliggør ansættelserne ved at læse dem højt for årskonferencen.

d. Det er en sandhed, at i det lange løb skaber hver prædikant sig sin egen ansættelse; hver menighed får den prædikanttype, som dens størrelse og iver berettiger den til.

En robust metodistisk autoritet kommenterede for nogle år siden flyttesystemet på denne måde: »Vi tror, at det er forsynets plan; den har udvirket undere, og vi venter at hænge ved den, indtil dommens basun lyder.«

SYVENDE KAPITEL

Gudstjeneste og sakramenterne

Metodister fejrer som andre kristne gudstjeneste både offentligt og privat. Kirkens *Almindelige regler* fastholder, at enhver skal deltage i den offentlige gudstjeneste, ordets forkyndelse, Herrens nadver, bøn i familiekredsen og personlig.

Metodismens offentlige gudstjeneste har altid været af to typer; de *frie,* som er kirkens almindelige gudstjenester og de liturgiske dvs. dem, der er ordnet med faste ceremonier, sådan som vort ritual fastlægger dem.

Vi er frie i den henseende, at vi ikke er bundet til nogen bestemt form for gudstjeneste. Vi kan bede eller synge eller præke eller læse Skriften, netop sådan som det må passe den tilbedende menighed eller dens leder. Tidligere metodister havde ord for at være komplet utraditionelle i deres gudstjeneste, deres spontanitet og hengivenhed var en fuldstændig kontrast til den noget stivere Bønnebog og dens ordnede ceremonier. Men når vi har at gøre med kirkens hellige handlinger såsom nadverfællesskabet, dåben, bryllup, begravelse, ordination o. s. v., da har Metodismen altid fulgt det til enhver tid foreskrevne ritual meget nøje.

Gennem mange år var den metodistiske gudstjeneste i alt væsentligt en samling omkring prækenen. Læsninger og bønner og deslige varierede efter de menigheder, der deltog i dem. Men efterhånden er kirken kommet ind i mere faste former for gudstjeneste, og i tidens løb er der udarbejdet det, vi i dag kalder for »gudstjenestens liturgi« eller — orden. Disse findes aftrykt i *Disciplinen, Gudstjenestebogen* og i adskillige salmebøger.

Der er mange metodister, der synes, at eftersom kirken nu har sine gudstjenesteliturgier, så burde de være ens overalt uden nogen variation. Andre mener, at de trykte liturgier kun er forslags- eller retningsgivende, og i den kristne friheds navn har man ret til at variere dem.

»Af hensyn til det forskelligt følte behov, som findes i vore menigheder,« siger *Disciplinen,* »forefindes der fire gudstjenesteliturgier, der kan anvendes efter ønske.«

Hver af disse liturgier foreslår en følge af salmer, bønner, læsninger og — selvfølgelig — præken. Enhver menighed er frit stillet m. h. t. at ændre i en af de bestående liturgier, som det passer ind i lokale traditioner eller ønsker.

Gudstjeneste-ritual nr. 1 er et velafrundet program for en søndag-formiddags gudstjeneste.

Gudstjeneste-ritual nr. 2 er et mindre formelt program og er tænkt anvendt væsentligt som en søndag-aften gudstjeneste.

Gudstjeneste-ritual nr. 3 varierer kun meget lidt fra nr. 2.

Gudstjeneste-ritual nr. 4 er et »Ritual for morgen- og aftenbøn«, som er overført fra John Wesleys alterbog: Sunday Service. Dette er tænkt anvendt ved særlige lejligheder. Det er en detaileret, udarbejdet form, som i alt væsentlig er den samme, som findes i den engelske *Book of Common Prayer.* Det bruges meget sjældent.

Salmebog og salmesang

En væsentlig del af alle gudstjenesteritualerne er salmesangen. Metodismen har altid været et sangens folk. Metodistkirkens salmebøger er nogle af de bedste, der findes, og her er den danske udgave ingen undtagelse. Den indeholder 648 salmer i et rigt væld af tilbedelsesmateriale både i ord og musik. Disse salmer dækker ethvert område af kristenlivet. Der er årstidens salmer; salmer til kirkens store fester; bøns-, bods- og omvendelsessalmer; andre, der udtrykker kristenlivets vækst, og atter andre, der tager hensyn til børnenes og de unges salmesang. Både nye og århundredgamle; både danske og udenlandske; både metodistisk og fælleskirkelig salmeskat. Lykkelig den menighed, hvis præst forstår at variere salmesangen og indgive sit folk en kærlighed til denne salmebog.

Skriftlæsningerne

Dette er en nødvendig og opbyggelig del af den offentlige gudstjeneste. Dette blev i tidligere tid og væsentlig endnu kun udført af præsten, men det vinder mere og mere indpas, at menigheden del-

tager i de såkaldte veksellæsninger. Dette er meget omhyggeligt udvalgte bibelstykker og appellerer til alle kristenlivets erfaringer og tager hensyn til de forskellige kirkelige fester.

Præstens skriftlæsning foregår fra prækestolen eller fra altret. Og hvor der ikke er veksellæsning, bør der læses både fra Det gamle og fra Det nye Testamente. Enhver præst er frit stillet i sit tekstvalg, til at følge eller undlade at følge de middelalderlige perikoper og andre tekstrækker, der kunne forefindes. Kun sådan, at så vidt muligt »hele Guds råd« forkyndes for menigheden i løbet af en længere periode.

Offentlig bøn

Offentlig bøn er noget centralt i den kristne gudstjeneste. Der findes kristne grupper, der ikke tror på sangens betydning, og der er dem, der ikke ønsker Ordet offentligt læst, men alle religiøse mennesker tror på bønnen. Det forventes, at præsten skal lede menigheden i den offentlige bøn. Og *pastoralbønnen* eller *den almindelige bøn* i vore ritualer er et særligt led i gudstjenesten, som vi ikke bør gå let hen over. Der findes præster, der bruger lige så megen tid på pastoralbønnen som på forberedelse af deres præken. I den sande pastoralbøn beder præsten for folket og på folkets vegne og ikke blot ud fra hans egen øjeblikkelige, personlige følelse.

Book of Worship, der er godkendt af generalkonferencen, indeholder en række fortræffelige bønner for såvel offentlig som privat brug. Denne bog skulle findes meget mere udbredt blandt vort folk, da der i den findes en sand skat af bønner og andagter.

Prækenen

Prækenen er naturligvis hovedformålet for den metodistiske menigheds samling. Vi er en prækende kirke; mens vi har været gode i sangens tjeneste, og det vil vi tro, vedholdende i bønnen, så er det dog gennem Ordets forkyndelse, at Metodismen synes at have født sine største vidnere.

Det er dog ikke rigtigt at betragte prækenen som noget enestående i gudstjenesten. Fra orglets første toner og til velsignelsen er lyst, er prækenen en del af helheden, der forener sig til Guds lovprisning.

Ved siden af de regulære gudstjenester vil der altid være lejlighed

til for menigheden at samles til mindre formelle anledninger, hvor bøn eller lovprisning er hovedformålet, såsom vågenatsgudstjenester, bønnemøder, taksigelser m. v. Aftengudstjenesterne er mindre formelle end morgentjenesterne, og de har fra gammel tid et mere evangelistisk præg. Hver form for gudstjeneste har på denne måde sin værdi. Ærbødighed for det frie som for det ordnede gudstjenesteliv bør altid være noget naturligt for det kristne folk.

Metodister går til kirke, fordi det er deres kristne forret, idet de er forvisset om, at de altid vil få en velsignelse, dersom de kommer med det rette sind og et åbent hjerte. Det er ikke muligt at have store prædikanter i alle prækestole. Skønt Metodismen lægger så stor vægt ved forkyndelsen, har vi aldrig haft store prædikanter — der var tiltrækkende og kunne bære vidnesbyrdet — i alle vore prækestole. Men vi har haft og har til stadighed alvorlige og hengivne fortolkere af Guds ord, mænd, der er kaldet og indviet til den kristne præstegerning; og disse mænd er indstillet på at give det bedste, de kan, fra søndag til søndag. Vort folk vil altid under sådanne mænds prækestol og ledelse finde åndelig støtte og hjælp. Enhver loyal metodist skulle gå og har den forret at kunne gå til kirke og fylde *sin* plads.

Ritual og sakramenter

Metodistkirkens ritualer omfatter fastsatte former for følgende gudstjenester: Nadver, dåb, begravelse, bryllup, medlemsoptagelse, diverse indvielser af kirker, skoler o. s. v., indvielse af diakonisser, ordination af diakoner, ældste (præster) og indvielse af biskopper.

John Wesley gav os de ritualer og ceremonier, som vi har i dag. Han tog dem fra den engelske kirkes bønnebog, hvorfra adskillige dele kan føres tilbage til oldkirken og derfor er fællesgods for hele kristenheden. Nogle af ritualerne forkortede og reviderede han ganske let. Disse har i dag en patina og skønhed over sig og et dybt religiøst indhold, som kun få kirker kender det.

Herrens hellige nadver

Herrens nadver er måske den kristne kirkes helligste gudstjeneste. Overalt fejres den som et minde om Kristus. Og dog syntes det, netop

som dette hellige sted har været det, der har skilt de forskellige dele af kristenheden mere end noget andet.

Metodisterne vil gerne være med til at bygge bro. Derfor forventer vi, at alle vore medlemmer deltager, når indbydelsen går ud til »alle, som oprigtigt og af hjertet angrer deres synder og lever i fred og kærlighed med deres næste, og som har besluttet at leve et nyt levned ved at følge Herrens bud og vandre på hans hellige veje.« Men den gælder også medlemmer af andre kirkesamfund; disse indbydes hjerteligt til at forene sig med os ved HERRENS nådebord. Også børn, der er døbt ind i kirkens fællesskab, er velkomne ved bordet, selvom nadveren betragtes som en forret for den, der efter overhøring er indlemmet i kirkens fællesskab.

Vi holder for, at fællesskabet ved Herrens bord er et nådemiddel, et tegn og et symbol på Kristi forløsende gerning. Det er både et minde om denne og en levende erfaring af samme. Det er et *minde,* ved hvilket vi erindrer os Kristus og hans offer for os, og hvorved vi forkynder hans død, indtil han kommer; og det er en *levende erfaring,* idet hver altergæst i tro engagerer sig i et møde med den levende Gud og modtager de velsignelser, der flyder fra Jesu lidelse, død og opstandelse. Brødet og vinen bliver da de bærende tegn for denne levende erfaring, men ikke erfaringens indhold.

Det er almindeligt, at metodister går til Herrens alter mindst en gang hver måned. Wesley opfordrede sine prædikanter til at fejre Herrens nadver med folket hver søndag.

En rigtig nadvergudstjeneste i en metodistkirke begynder i det øjeblik, da præsten står for alteret og modtager det offer, der er indsamlet til fordel for de fattige, og som administreres af menighedens hjælpekasse. Så fremsiges *offertoriet:* »Lad således jeres lys skinne for menneskene . . .« Derefter følger *indbydelsen, den almindelige bekendelse.* »Almægtige Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader, alle menneskers skaber . . .« (Denne er uændret fra 1549, da den første gang blev bedt). Herefter følger *Absolutionen,* »Almægtige Gud, vor himmelske Fader, du som af din store barmhjertighed . . .«, der forvisser den troende om syndernes forladelse, tilgivelse og afløsning. De *trøstens ord* (Om nogen synder . . .) *Sursum corda* (opløfter eders hjerter) og *Trisagion* (lad os takke . . . Hellig, hellig . . .) er valgfrie stykker, men disse bør aldrig udelades ved en gudstjeneste i nogen kirke. Derefter følger en *kollekt* om vor stilling til nadverhandlingen

og *Indvielsesbønnen,* hvorunder præsten løfter både brødet og vinen (Elevation).

Præsten eller præsterne modtager først nadveren, ikke fordi de er over folket, men for bedre at tjene ved bordet — »for at de kan være i stand til at hjælpe ypperstepræsten,« som den gamle bønnebog siger det. Begge elementer modtages af både præsten og folket.

Det er en meget gammel skik, at folket kommer frem og knæler ved alterskranken for at modtage nadveren. Det er en skik, der skal fortsættes overalt, hvor det er muligt at gennemføre den. Ved den skik, at folket modtager elementerne siddende i kirkestolene, går noget af den personlige meddelagtighed tabt, idet man ikke kan gå frem og på offentlig måde »bekende Herrens død, indtil han kommer.«

Efter at alteret igen er dækket med det hvide linned, bedes *Takkebønnen* (O, Herre Gud, vor himmelske Fader, vi dine ringe tjenere beder, at du af din faderlige godhed vil modtage dette pris- og taksigelsesoffer . . .). Dette er en gammel bøn, skrevet af ærkebiskop Thomas Cranmer på reformationstiden. Til sidst kommer den gamle og smukke lovprisning: *Gloria in Excelsis* (Ære være Gud i højeste og på jorden fred . . .), og hele handlingen slutter med *Velsignelsen.*

Privat- og sygekommunion udføres ofte af kirkens præster, og der er altid højtid over sådanne stunder, når de udføres for dem, der er forhindrede i at deltage i kirkens fællesskab.

Dåben

Dåben er det andet af den kristne kirkes sakramenter, og den udføres een gang for alle for hver enkelt person. Gendåb og dåb for døde er vrangforestillinger, der har sneget sig ind hos visse samfund og har aldrig været alment anerkendt af den kristne kirke.

Dåben har altid været døråbningen til den kristne kirke. Det var den i tidligere tider, og Ny testamente giver exempel efter exempel på, at de, der var blevet døbt, også havde aflagt løfte om at være Kristi efterfølgere.

På et meget tidligt tidspunkt blev børnene bragt ind i kirken ved dåb. Senere følte det nødvendigt, at børnene skulle give denne handling deres personlige bifald, og derved kom konfirmationen ind som en del af oldkirkens liv. Derfra har den katholske kirke, den

anglikanske kirke, de lutherske kirker og den nordiske Metodistkirke overtaget den, selv om der i hvert samfund lægges forskellig vægt på dens indhold.

Dåb af børn

Metodisterne tror sammen med størstedelen af kristenheden fast på dåb af børn. Ved denne handling indvier forældrene deres børn til den almægtige Gud, og kirken tror, at Gud bruger dåben til at bekræfte sin ejendom og sætte sit segl på den på en særlig måde.

Een har kaldt dåben for indskrivelse i Kristi skole.

De, der er modstandere af dåb af børn, er det på grund af, at det uvidende barn ikke kan have nogen bevidsthed om dåbshandlingen, der sker med det, derfor må handlingen være meningsløs. Men det er et overvældende materiale af vidnesbyrd fra de første kristne århundreder, der fortæller os, at dåb af børn allerede fandt sted da. Hvis dåb af børn var noget, som først var påbegyndt i efterapostolsk tid, ville det have skabt en revolution i kirken, men af en sådan har vi ikke det mindste spor. Tværtimod fortæller Apostlenes gerninger os om, hvorledes mere end tre tusind blev døbt på Pinsedagen (Ap. g. 2, 41), og fem husstande blev døbt på forskellige tidspunkter (Ap. g. 10, 48, 16, 15, 33, 1. Kor. 1, 16, 16, 15). Dette kunne naturligvis have været muligt uden børnenes deltagelse, men det er ikke sandsynligt og specielt ikke, hvis man erindrer sig den præken, som Peter holdt på Pinsefestens dag, hvori han siger, at de skal omvende sig og lade sig døbe »Thi jer gælder forjættelsen, jer og jeres børn« (Ap. g. 2, 38—29).

Hjemmedåb er tilladt, men vi foretrækker dåb i kirken. Dette giver udtryk for menighedens fællesskab, som repræsenterer det kristne broderskab, der står vagt om det, der sker i dåben. Og da dåben er døråbningen ind i kirken, er det også ret og rimeligt, at denne handling foretages i kirkens helligdom.

Vi har aldrig lagt megen vægt ved fadderinstitutionen eller gudforældre ved dåbsgudstjenesten. John Wesley udelod fremkaldelse og tilspørge til fadderne ved den redaktion af dåbsritualet til den amerikanske metodisme, som han forfattede i 1784.

Forældrene selv er ansvarlige for at bære deres børn til dåben og for, at »de lærer, hvad dette sakramente betyder«, samt »at de får kendskab til den hellige Skrift«, og »hvad en kristen bør tro og

vide«, og »at de selv ved ord og exempel vil lede det ind i vor Herres Jesu Kristi hellige kirkes fællesskab«. Menigheden slutter fadderskabets kreds om de små, der indlemmes i kirken, og forældrene *giver løfter på egne vegne* og ikke på barnets.

Den almindelige dåbsform i nordisk metodisme er overøsning. Men iøvrigt stilles enhver frit ved valg af overøsning, bestænkelse eller neddykkelse, da ingen sund nytestamentlig exeget vil kunne påvise en bestemt apostolsk dåbsform. Det er ikke vandets mængde, men Guds nådige handling med os, der er afgørende.

Dåb af personer i moden alder

Gudstjenesten med dåb af voksne er meget lig den, der gælder for dåb af børn i dens almindelig plan for skriftlæsning, bønner m. v. Det særligt karakteristiske ved dåb af personer i moden alder er imidlertid, at vedkommende, som naturligt er, selv svarer på de stillede spørgsmål. Der har aldrig været tale om faddere for denne handling.

De løfter, som aflægges under denne hellige handling, har væsentlig med vedkommendes vilje og hensigter at gøre. Det gamle dåbsløfte var tre foldigt — om »omvendelse, tro og lydighed«. Det var ret detaillerede spørgsmål, der stilledes til de omvendte i tidligere tider. Nu kombinerer præsten spørgsmålene på følgende måde:

> Antager du Jesus Kristus som din Frelser og Herre, og vil du bekende ham for menneskene?
>
> Vil du oprigtigt stræbe efter at følge Herrens hellige vilje og lyde hans bud?
>
> Ønsker du at blive døbt på denne tro?

Et menneske må døbes, før det kan blive medlem af Metodistkirken. Hvis derfor en person, der ønsker optagelse i kirken, ikke tidligere har været døbt, er det almindeligt, at præsten kombinerer handlingen med dåb af en person i moden alder med optagelse i kirken. I sådanne tilfælde stilles der yderligere spørgsmål til den, der døbes, om dennes fulde loyalitet overfor Metodistkirken, og vedkommende lover at være med til at opretholde den ved sine gaver, bønner, tjeneste og deltagelse i den offentlige gudstjeneste.

OTTENDE KAPITEL

Kirken i arbejde

Metodismen er tro i arbejde. Alt det, der tidligere har været forklaret i denne bog — dogmer, disciplin, organisation — er der, for at det skal frugtbargøres i kirkens aktivitet og dens mål for et energisk kristent folk, der søger Guds riges komme i denne verden. Det forventes af os, at vi giver al vor tid — selv hviletimerne og vor ferie — så det tæller for Gud. »Vær aldrig ubeskæftiget; aldrig beskæftiget med ubetydelige ting,« lagde John Wesley alvorligt sine prædikanter på sinde.

Ved at holde sig til denne ånd er Metodismen blevet en stadig aktiviserende bevægelse, der både i menigheden og i kirken som et hele er præget af liv og kraft. Fra den mindste menighed til Metodismens fjerneste dele af dens verdenspastorat forventes det, at dens enkelte medlemmers energi og personlige evner skal stilles ind på at gøre Guds gerning.

Der er to måder, hvorpå kirkens arbejde kan katalogiseres eller beskrives. Den ene er at tage det fra kirkens almindelige stilling og klassificere dens funktioner efter deres betydning for kirken som missioner, undervisning, forlag, evangelisation o. s. v. og give en bred beskrivelse af kirkens råd og de virksomheder, der skal se efter dem. Men det andet synspunkt, som vi skal følge her, er at se det organiserede arbejde fra den synsvinkel, som et almindeligt medlem ser det. Hvordan er arbejdsgrenene i hans menighed? Hvorledes bliver disse en del af Metodistkirkens hele struktur? Og vigtigst af alt: hvordan skal man i menigheden indpasse sig Guds store formål og få ens liv til at blive til velsignelse i den menighed og det samfund, hvori man lever?

Een ting er sikker: Hele kirkens store mål og energi er afhængig af den støtte og tillid, det møder hos det enkelte kirkemedlem. Fra hvor han sidder i sin kirkestol søndag formiddag, skønt han måske

ikke ved af det, går der en strakt linie gennem kirkens forbindelsesled ud over hele verden. Den rækker metodistiske feltpræster langt borte fra hjemlandet, den når et Wesley-hus for gamle og syge ved en fjern kyst, den understøtter studenter fra missionslandene, den forbereder søndagsskolemateriale og fører til lederne, der fører tilsyn med kirkens kvinde- og mandsorganisationer. Til disse og til snese andre bevægelser indenfor kirken rækker hans bønner og gaver fra kirkestolen søndag formiddag. Hvis man skulle tænke, at man ville gå i kirke for at komme bort fra det hele, så vil man snart til al held for sig selv og for ens omgivelser opdage, at man tværtimod er kommet midt ind i det hele. Selv i søndagsgudstjenestens fred kan man føle et åndedræt af kirkens universalitet, en kirke, der hverken hviler eller sover, men alle vegne og altid er en levende, åndende organisme.

— at vi må Guds husfolk være,
må samles om font og nadverbord
og dele Guds ord, det kære,
for sammen at stå i kærlighed
til Jesu, vor Frelsers ære.

(Niels Mann).

John Wesley sagde engang, at »Bibelen kender intet til isoleret religion.«

Kvartalskonferencens og menighedsrådets virksomhed er allerede beskrevet. De fire hovedudvalg, som skulle findes i enhver menighed, er også blevet forklaret. Der er imidlertid også andre vigtige arbejdsgrene i menigheden. Først og fremmest har vi

Yngste- og ungdomsarbejdet

Først standser vi ved søndagsskolen, der er en af kirkens vigtigste funktioner, ja, der er dem, der mener med rette at kunne kalde den for den væsentligste, da kirken her virker som sin egen lærer. Hjemmet har en lærergerning, det har søndagsskolen, og det har prækestolen; men i søndagsskolen er det ligesom disse funktioner samles. Timen med børnene og de unge om søndagen er vigtig.

Desværre må det vist siges, at selv de bedste forældre ikke har nogen plan, hvorefter de underviser deres børn regelmæssigt i det kristne liv. I almindelighed prøver de på at gøre livets lektier og

særligt de dybere moralske principper levende for børnene, eftersom de særlige tilfælde kommer for. Men der er et behov for et veltilrettelagt studium af Bibelens sandheder som baggrund for forståelse af de etiske problemer og kirkens verdensvide virksomheder, som det i almindelighed ikke er beskåret forældre tid og uddannelse til at give.

Uden religion falder alle etiske systemer før eller senere sammen. Kun kirken — der gennem søndagsskolen, det uniformerede yngstearbejde og ungdomsforeningerne — baserer sin undervisning på det evige evangelium kan give den rette baggrund for menneskets fælles tilværelse, fordi den lærer mennesket først at være lydig mod Gud. *Med mindre børn og unge i kirkens yngsteorganisationer og ungdomsforeninger undervises i de kristne sandheder, så vil de intet andet sted få en regelmæssig og systematisk undervisning deri.*

Metodismen har forsøgt at virkeliggøre denne sandhed. Og her bør vort yngstearbejde heller ikke i dag ligge efter. Susannah Wesley underviste en lille klasse — indbefattet hendes eget talrige afkom — i Epworth præstegård, længe før Robert Raikes begyndte de første egentlige søndagsskoler. John Wesley så det samme og havde allerede en søndagsskole med regulære klasser i Savannah sogn i Amerika.

Da Metodistkirken efterhånden voksede, fulgte søndagsskolearbejdet med. En menigheds liv og kraft kan bedst måles, ikke i antallet af dens voksne medlemmer i protokollerne eller i dens ydelse til præsteløn, men i det antal, der er indskrevet i dens søndagsskole og uniformerede arbejde. »Lige meget, hvor betydningsfuld en menighed synes at være,« sagde en af vore biskopper, »hvis den ikke har et godt børnearbejde, er den menighed på vej til kirkegården.« Og han tilføjede: »Det kan tage lang tid at nå dertil — men den kommer der.«

For at fremme og lede Metodistkirkens yngste- og ungdomsarbejde har generalkonferencen etableret evangelisationsrådets afdeling for menighederne og i hver menighed et undervisningsudvalg (eller børne- og ungdomsudvalg, som desværre ikke findes i ret mange af vore menigheder her i landet). Kirken sørger også for, at der udgives litteratur for disse arbejdsgrene, ligesom der med mellemrum afholdes kurser for at uddanne og træne medarbejderne i forskellige arbejdsgrene.

Et veldrevet yngste- og ungdomsarbejde er afhængig af:

1. *Lærernes og medarbejdernes selvopofrelse* i hver arbejdsgren. Sådanne medarbejdere må frivilligt give deres tid og opmærksomhed til arbejdet, og en del omkostninger er forbundet dermed. Deres søndag, hviledagen, må der trækkes på til fordel for andre. Men lad dette være sagt til vore lærere og medarbejdere: *lønnen er større end omkostningerne.* En trofast medarbejder eller lærer udfylder en missionsopgave, der sikkert kan måle sig med selve præstegerningen. Mange af vore bedste kristne kan i dag aflægge vidnesbyrd om vedvarende indflydelse fra sådanne medarbejdere i de karakterdannende år.

2. *Præstens og menighedsrådets interesse og støtte.* Formel interesse og gode velgangsønsker er ikke nok. Præsten må give tid og menighedsrådet af sine midler for at skabe de bedste arbejdsvilkår. Det er ikke nogen kompliment til en menighed, når forskellen er for stor mellem en skøn helligdom, hvor menigheden tilbeder, og børne- og ungdomsarbejdets utålelige arbejdsvilkår.

3. *Menighedens almindelige interesse og deltagelse* — dette gælder gamle som unge. — Vore søndagsskoler burde have klasser for mennesker i alle aldre, der studerede Bibel og kristendommens sandheder. Og vort øvrige yngstearbejde, ungdomsgrupperne og foreningslivet trænger til en fornyet vækkelse af menighedens interesse og støtte. Disse arbejdsgrene er kirkens trænings- og rekrutteringssteder. Ud fra disse organisationer kommer piger og drenge, der er kirkens medlemmer, når de når til den rette alder; blandt dem findes de, der skal være kirkens »piller« i kommende dage. Hvor er det da vigtigt, at disse har fået det rette Kristi sindelag, kristen etik og metodistisk troslære indprentet fra de karakterdannende år og opvæksten. Dagens yngstearbejde er fremtidens kirke.

Kvindernes samfund for kristen tjeneste

I de nordiske lande kaldet Metodistkirkens Kvindeselskab.

I enhver menighed er der, eller skulle der være, en sådan forening. Praktisk taget alt kvindearbejde, der udføres indenfor Metodistkirken, bæres gennem dette samfund. Dets store organisation er blevet benævnt »verdens største kvinde-klub« — og det kan med noget ret gøre krav på denne titel. I dets arbejdsånd, dets programmers

omfattende natur, de beløb, der indsamles til arbejdets fuldbyrdelse over hele verden og dets ufattelige medlemstal, kan det vist siges, at der ikke findes noget, der kan sammenlignes med M.K. (W.S.C.S.). Måske i ingen anden organisation har kvinder bundet sig så effektivt sammen i et frivilligt arbejde som i Metodismens kvinders samfund.

Organisatorisk er kvindernes afdeling for kristen tjeneste — det bånd, hvori alle kvindeforeningerne er samlet — en afdeling af Metodistkirkens Missionernes råd. Det har imidlertid sin egen grundlov, sine egne medarbejdere, sit eget budget (endogså et meget stort), og overalt fungerer det som en selvstændig organisation. Det ejer og leder skoler, seminarier, hospitaler, hjem, socialcentre, børnehjem, rekreationshjem og missionsstationer i mange fjerne egne af kloden med mærkelige navne. Det har sit eget korps af missionærer og diakonisser, der efter at være blevet udsendt af den almindelige kirke underholdes af kvindernes afdeling.

I enhver menighed er M.K. det naturlige sted for kvindernes aktivitet. Det er imidlertid ikke rigtigt at sige, at M.K. er *det eneste* sted, kvindernes arbejde udnyttes af kirken. Kvinder arbejder som medhjælpere, værger, søndagsskoleforstandere og lærerinder og fra tid til anden findes de også som delegerede ved årskonferencen samt i central- og generalkonferencerne. Det er imidlertid rigtigt, at M.K. med sit varierede program og sit meget omfattende interesse-område giver hver af menighedens kvinder lejlighed til at udfolde sine talenter i det godes tjeneste.

M.K.s formål og opgaver er fastslået i *Disciplinen* og er:

at udvikle og vedligeholde kristent arbejde blandt kvinder og børn hjemme og ude,
at udvikle kristent familieliv,
at vinde og organisere kristne kvinders, unges og børns anstrengelser for hjemlige og udenlandske befolkningsgruppers nød blandt børn og voksne samt at arbejde for almindeligt velfærdsarbejde,
at hjælpe til med at fremme missions-ånden gennem hele kirkens liv,
at udvælge, uddanne og vejlede kristne arbejdere,
at samarbejde med menigheden i det, der er dens ansvarsområde,
at søge fællesskab med kristne kvinder i dette og andre lande med det formål at skabe en kristen social orden ud over hele verden.

M.K. har gennem sine medlemmers systematiske given og god administration gjort det muligt at kunne gennemføre et kolossalt program. De beløb, der årligt ydes til ydre- og hjemmemission, løber op i adskillige millioner, og lignende beløb ydes af disse kvinder til deres menigheder. I 1953 gav de til ydre mission ca. 56.000.000 kroner og til deres lokale menigheder ca. 112.000.000 kroner. Ikke mindst den lokale side af kvindernes arbejde kan forbavse et menighedsrådsmedlem.

Det er M.K.s mål at tælle alle metodistiske kvinder i sine rækker. Samfundet vokser i tal fra år til år. Ved sidste generalkonference var det nået til ca. 1.800.000 medlemmer med et budget på godt 50.000.000 kroner.

Lægvirksomhed

Metodistkirken er en lægmandskirke. Den havde ved sidste opgørelse f. eks. i U.S.A. 42.373 prædikanter, hvoraf 26.165 var ordinerede præster, og disse skulle betjene ca. 40.000 kirker og prækepladser. I England f. eks. 4.500 præster, over 25.000 lægprædikanter, hvoraf en tiendedel er kvinder; disse betjener tilsammen 8.000 kirker, hvor der de fleste steder er to gudstjenester hver søndag. I Danmark er der 25 præster og 65 lægprædikanter, der tilsammen betjener 97 kirker og prækepladser, hvilket sammen med, hvad der iøvrigt er beretttet i denne bog, fortæller noget om lægmandsaktiviteten i kirken. I alle arter af konferencer har lægfolket lige sæde med præsterne. Og i menighedsrådene udgør lægfolket naturligvis den store majoritet og gør overalt deres indsats i Guds gerning.

Rådet for lægmandsvirksomhed har lagt sine planer sådan, at det i høj grad kommer til at berøre menighedernes daglige liv. I *Disciplinen* er det fremlagt på følgende måde:

1. betroet kristent medarbejderansvar (stewardship),
2. kristent fællesskab,
3. personlig evangelisation,
4. lægmandsforkyndelse,
5. udbredelse af kirkens blade og anden kristen litteratur,
6. godgørenhed (almindelig støtte til kirkens arbejde),
7. passende støtte til præstegerningen,
8. sund kirkelig finansiering af menigheden,
9. deltagelse i gudstjenesterne,
10. mandsarbejde,
11. uddannelse af menighedsrådsmedlemmer,
12. arbejde på, at det personlige og samfundets liv må blive kristent,

13. samarbejde med andre af kirkens råd og virksomheder,
14. at skabe distrikts- og konference-lægorganisationer for at effektivisere lægmandsvirksomheden i kirken.

Det siges til tider — og måske med rette — at med mindre en mand er medhjælper eller værge, vil han ikke være i stand til at gøre et systematisk arbejde for kirken. Men det er ikke sandt. For at udnytte Metodismens enorme mands-kraft har generalkonferencen skabt en organisation, der er kendt under navnet *Metodist mænd* og samtidig stadfæstet programmet for lægaktivitet.

Det er ethvert menighedsråds opgave sammen med præsten og læglederen at organisere *et Metodist-mænds kapitel.* Det, Metodist-mændene særligt bør være ansvarlige for, er at fremme *steward*-tanken, personlig evangelisation og lægforkyndelse. Særlig er det lagt hen til disse kapitler at lægge vægt på og fremme den kristne tiendeydelse.

Formand for Metodist-mændene er ex-officio medhjælper i hver menighed. Ved den sidste rapport var der 7.300 kapitler med 335.000 medlemmer, og for os her i Norden er det en glæde, at stadig flere menigheder tager dette arbejde op. Det er en styrke i menighedslivet.

Menighedens lægleder

Hver menighed har en *lægleder,* som årligt vælges af menighedsrådet (eller kvartalskonferencen). Lægleder har ikke nogen organisation som sådan, han presiderer over; men har et fritstillet hverv i menigheden. Derved er han stillet sådan, at han sammen med præsten vil være i stand til at hjælpe en udvalgsformand og hele menighedens virksomhed fremad.

Lægleder kan vælges til formand for menighedsrådet, eller som det er almindeligst, at han er rådets næstformand, når præsten er formand.

Distriktslægleder vælges af årskonferencen efter indstilling af distriktsforstanderen og konferencelægleder. *Årskonferencelægleder* vælges af konferencen efter nomination af konferencens råd for lægmandsvirksomhed.

Udenfor deltagelse i menighedsrådets arbejde er interessen for lægmandsarbejde vokset i kirken gennem de seneste år. Og det må forventes, at den vil vokse, eftersom kirken udvider sit arbejdsfelt, og metodist-mændenes kapitler spredes ud over hele kirken.

NIENDE KAPITEL

Metodistkirken og de andre kirker

Metodisterne glæder sig over at kunne samarbejde med andre kristne kirker. Vi vil være at finde forrest blandt dem, der ser frem mod kristen enhed. Den økumeniske bevægelse — et forsøg på at nå frem til en union af alle protestantiske kirker — støttes på enhver måde af Metodistkirken. Medens vi meget ivrigt holder på vore egne lærdomme, giver vi alle andre kristne retten til at holde på deres, forudsat, at de ved gerning og bekendelse viser, at de er Jesu Kristi alvorlige efterfølgere. Derfor respekterer vi andre kristnes fællesskab, støtter hinandens gode vilje, modtager anledningen til at deltage i andres gudstjeneste og de i vor.

Af Kirkernes verdensråds almindelige budget for 1957 på kr. 2.969.000 ydede kirker tilsluttet Metodistkirkens verdensråd kr. 824.000.

Vi opstiller ikke nogen hindring for andre kirkers medlemmer til at deltage i sakramentet sammen med os, men er glade for at have dem hos os. Vi giver fællesskabets højre hånd til alle alvorligt søgende, men vi er ikke proselytmagere overfor sådanne, som deltager i andre kirkers liv. Når medlemmer fra andre kirker kommer for at søge vort fællesskab, så afkræver vi dem ikke noget kristent løfte udover det, de har givet ved fællesskabet med deres kirke. Hvis et af vore medlemmer ønsker at tilslutte sig et andet trossamfund, giver vi ham et anbefalingsbrev og opfordrer ham til at elske og drage omsorg for den kirke, han ønsker at tilslutte sig. »Bryd ikke broderskabet« er et metodistisk princip. Derfor er det naturligt, at vi på overnationalt plan er medlem af Kirkernes verdensråd, af hvis seks præsidenter een har været metodist lige siden dets oprettelse; og på det nationale plan vil Metodistkirken altid være at finde i sunde fælleskirkelige bestræbelser.

I det følgende skal vi gennemgå vort forhold til nogle af de andre store kirkesamfund.

Metodistkirken og den romersk katholske kirke

Vi tror, at den romersk katholske kirke er en sand Jesu Kristi kirke, men at den holdes nede og dækkes af traditioner og læresætninger, som meget mere repræsenterer menneskers tradition end Guds sandhed. Vi respekterer og beundrer denne kirke for nogle af dens grundsætninger og arbejdsformer, men vi er meget forskellige fra den i andre.

Vi er eet med de romersk katholske i bekendelsen af Gud som Fader, Kristus, som Herre og Frelser og Helligånden, som leder og rådgiver. Vi tror på een hellig, katholsk (almindelig) kirke, men den kirke skal være rummelig og universel, hverken snæver eller exklusiv.

Vi forener os med de romersk katholske i ærbødighed for hellige mænd og kvinder, der i fortiden gav os et eksempel; vi påskønner den romerske kirkes utrættelige missionsarbejde og dens store kærlighedsarbejde, som udføres på hospitaler, børnehjem og lignende. Vi beundrer den særlige personlige fromhedstype, som Rom ofte fremelsker blandt sit folk. Frem for alt ser vi op til den romersk katholske kirke for den måde, på hvilken den fremholder Kristi kors og Herrens offer til alle tider og på alle steder.

Vi er i gæld til den for dens tidligere ledelse på uddannelsesområdet, og fordi den holdt lærdommens lampe brændende i mørke tidsaldre; for dens ærværdige domkirker, der er et historisk minde, der repræsenterer en udelt kristendom; for dens påstand om et strængt moralsk levned, ægteskabets hellighed, bevægelser for bedre moralske og sociale forhold.

Men vi er komplet forskellige fra de romerske katholske:

1. I dens afhængighed af den jordiske kirke og af den romerske biskop som den endelige autoritet i alle religiøse forhold. Vi afviser dogmet om, at paven er ufejlbarlig, når han taler *ex cathedra,* d. v. s. formelt og officielt, da han er et almindeligt menneske. Vi beklager præsteskabets dominerende stilling i den romerske kirke og dets lære om, at præsten har magt til at give absolution for synder. Vi holder for, at alle troende udgør et præsteskab, hvis indflydelse og ledelse hjælper enhver til at leve nærmere Gud.

2. Vi benægter den romersk katholske lære, at Kristi legeme gøres synligt i messen gennem præstens ord; vi betragter det som en

latterlig karikatur at tilbede relikvier eller velsignede medaljer eller at bruge »vievand«. Vi beklager ideen om, at mennesket kan blive frelst gennem det, det gør, og er bange for, at hele det romersk katholske system bliver en virkning af et frelse-ved-gerningers-proces.

3. Vi benægter, at man i sandhed kan få tilgivelse for synd ved at gøre bodsøvelser eller samle barmhjertighed ved at gøre pilgrimsrejser eller tænde kærter eller give hellige løfter; vi benægter, at der findes en skærsild, og betragter det som forkert at synge messer for de døde.

4. Vi vender os skarpt mod den romerske påstand om, at den alene er *Kirken,* og at kun dens biskopper og præster er Guds sande tjenere. Vi benægter endogså, at Rom kan gøre krav på at være katholsk, for katholisitet er *in*klusiv og ikke *ex*klusiv, som den romerske kirke er det.

5. Vi vender os mod den romersk katholske praksis, der forbyder folk at høre modsatte synspunkter eller at læse bøger, som fremholder, hvad de kalder for farlige lærdomme. Særligt vender vi os mod den romerske plan, der fortier forfølgelser eller tilintetgørelse af forkyndelse og lære fra andre trosformer på steder, hvor den har magten. Vi holder på principperne for en åben Bibel, et åbent forum, den uafhængige presse og den uhindrede idéspredning. Vi tror, at sandheden selv er sin bedste forsvarer, og at kristne selv skulle have lov til at tage stilling til de problemer, der angår deres egen velfærd. Historien gør det klart, at de lande, der længst har været domineret af den romerske kirke, er tilbage i intellektuel, moralsk, ja, endogså fysisk vækst. Vi kan ikke andet end føle, at et absolut romersk herredømme vil være en hindring for den kristne frihed og et slag mod den menneskelige fremgang.

6. Vi anbefaler ikke ægteskaber mellem protestanter og romersk katholske, da de med få undtagelser vanskeligt kan blive lykkelige. Den romerske part i disse blandede ægteskaber vil altid være under præstens herredømme og må enten adlyde hans instruktioner med hensyn til børnenes opdragelse og hjemmets intime forhold, eller også må man nægte at adlyde dem. I begge tilfælde skaber det let ulykkelige forhold og nerver.

Det er ud fra dette klart, at vi er uoverensstemmende med mange af de romersk katholske trossætninger, men det betyder ingenlunde

et personligt fjendskab overfor romersk katholske som individer. De er vore venner og naboer, og vi har tillid til dem som sådan. Vi er modstandere af deres *system,* ikke af *dem selv.*

Metodister og baptister

Metodister og baptister er fælles i deres evangeliske arv og formål; i deres dybe overbevisning om Guds faderforhold. Kristi herredømme og Helligåndens nærværelse, Bibelen som livets ord og behovet af at leve et liv, der viser sig i evangeliets herlighed og løfter.

Vi anerkender baptisterne:

1. for deres læggen vægt på dåbens sakramente — skønt ikke på deres påstand om, at neddykkelse er den eneste gyldige dåbsform. Det kan med rette siges, som navnet angiver, at deres samfund er bygget i det væsentlige omkring eet af Kristi sakramenter, som ofte af dem selv mere betragtes som en hellig handling end som et sakramente.

2. for deres loyalitet over for deres eget fællesskab. Baptisterne har intet kirkesamfund, som vi metodister ville kalde det. »Der er ingen baptistkirke,« sagde en af deres autoriteter. »Der er kun baptistiske menigheder.« Dog holder disse menigheder sammen i et virkeligt fællesskab, som har meget at lære andre samfund om en højere centralisering af deres organisationsform.

3. for deres pågående evangeliske forkyndelse og mål og deres evne til at gøre kristendommen virkelig i det daglige liv. Hvor så mange andre svigter i det politiske eller økonomiske livs spørgsmål om privat eller social retfærdighed, der kan man stole på baptisterne. Metodister og baptister har stået skulder ved skulder i alle kampe for den offentlige moral.

Vi er anderledes end baptisterne:

1. i deres påstand om, at den eneste anvendelige form for dåb er neddykkelse. Vi sympatiserer heller ikke med den praksis, som findes i de fleste baptistiske menigheder*, at nadverbordet er lukket,

*) De fleste danske menigheder har åbent nadverbord, mens de svenske har lukket.

så kun døbte (ved neddykkelse) tillades at deltage; og vi afviser påstanden om, at en særlig handling (dåb ved neddykkelse) er den eneste sande indgang i kirken. Enhver fastholden ved handlingens mekaniske virkning fjerner ånden fra den.

2. er vi heller ikke enige med dem i deres en gang så stærke understregning af læren — (eller af visse af deres engelske og amerikanske teologer lærte): at når engang et menneske var blevet frelst fra synd, ville han derefter altid forblive frelst. Vi ville ønske, at dette kunne bevises at være sandt, men erfaringen og livet lærer os noget andet. Efter baptistiske synspunkter har en troende, der falder fra, aldrig været frelst. Øjensynligt kan man ikke diskutere denne sag, om vedkommende har været frelst eller ej, men for en metodist stemmer denne teori hverken med fornuft eller livet.

3. adskiller eller adskilte vi os fra baptisterne, når de bragte metodisternes lære på bane om, at det forventes, at vi skal leve et syndfrit liv. Visse baptistiske ledere og teologer har fremholdt, at Guds bud blev givet som vejledning og idealer, men at det ikke kunne forventes, at disse bud skulle holdes. Ved henvisning til dette dogme om fuldkommenheden svarede vore metodistiske fædre ved at sige, at Gud ikke ville have givet os bud, som han ikke ventede, vi skulle adlyde.

Til trods for disse forskelle har metodister og baptister arbejdet godt sammen og vil fortsætte med at arbejde sammen for at fremme Guds rige her på jorden.

Metodister og lutheranere

De lutherske kirkesamfund er stort set nationalt bestemte, ligesom de kan have forskellige af reformationstidens skrifter som symbolske bøger, hvilket igen medfører, at der findes samfund, hvor man sætter bispefølgens apostolske succession i højsæde, eller andre hvor man absolut fornægter denne rækkefølge, andre hvor kirkelederen kaldes for generalsuperintendent eller kirkepræsident og atter andre, hvor man ikke ønsker anden ledelse end en synode eller konference. Dertil kommer, at disse samfund ofte bærer et lidt højkirkeligt præg og har tendens til at stivne i engang vedtagne former og arbejdsmetoder. Men lutheranere er meget trofaste overfor deres kirkelige arv.

Metodister og lutheranere er de to kirker, der ligger hinanden

nærmest, når det gælder kristenhedens store og afgørende sandheder, sådan som de er nedfældet i den Apostolske trosbekendelse. Vi værdsætter lutheranerne for deres gejstlige ledelse af samfundet. Det betyder noget for et luthersk hjem, når præsten aflægger besøg. Der er ikke noget overfladisk ved dette besøg. Han tager sin opgave alvorligt, og det samme gør de trofaste lutheranere.

Lutheranerne værner om Herrens bord, og der findes en tendens til at udelukke anderledes troende fra fællesskabet, dog er dette ikke fremtrædende i Danmark. Vi er uenige med dem i, at Herren er legemligt tilstede i, med og under brødets og vinens tegn. Vi værdsætter dem for deres højagtelse af dåbens sakramente, men vi billiger ikke deres menneskesyn, der gør dåben til selve genfødelsen, hvori mennesket bliver et Guds barn, hvad vi mener, det er allerede før dåben på grund af de ubetingede velsignelser, der flyder fra Jesu Kristi forsoning for hele verdens synd.

Ikke desto mindre er de et solidt, kristent folk, hvis personlige fromhed, uddannelse og karakteregenskaber vi i høj grad værdsætter.

TIENDE KAPITEL

Metodistkirken og den verdensvide metodisme

Metodismen er spredt ud over verden og har hjemme i næsten hvert land. Selvstændige og nationale metodistkirker er naturligvis blevet organiseret. Nogle af disse er endogså store kirkesamfund. Disse forskellige kirker har samme læresætninger og regler for kirkeorden; de er kun forskellige i deres ydre organisation. Den engelske metodisme har således ikke biskopper, det havde den canadiske metodisme heller ikke, før den gik ind i den canadiske kirke, hvori den er den største af de sammensluttede kirker.

Verdens metodistkirker sender periodisk repræsentanter til en Verdens metodist-konference, som mødes hvert femte år. Denne konference har ingen lovgivende magt overfor medlemskirkerne, men den giver anledning til fællesskab og broderligt samvirke og behandler alt, hvad der angår nutidens Metodisme, som et hele. Dens formål er at uddybe forståelsen af og inspirere John Wesleys efterfølgeres verdensvide broderskab.

Denne konference vælger et *Metodistkirkens verdensråd,* som har ret til at planlægge den efterfølgende verdenskonference. Rådet virker også som et rådgivende organ i alle spørgsmål, der rejser sig blandt metodister af forskellige nationaliteter. Dette har i de senere år bragt verdens metodister meget nærmere sammen. Wesleys drøm om et verdenssogn er blevet en virkelighed for metodister, der fortsætter hans — og Guds — arbejde i vore dage. Metodisterne er alle vegne eet folk.

Metodismen et verdensfællesskab

Mange og måske de fleste kirkesamfund tæller løseligt deres familiemedlemmer i deres statistiske rapporter. Dette er tilfældet med de romerske katholikker, de græsk ortodokse, jøderne og de lutherske

statskirkegrupper. Dette er imidlertid ikke tilfældet, når Metodistkirkerne opgiver medlemstal. Vi plejer kun at opgive antallet af optagne voksne medlemmer. Naturligvis kan denne fremgangsmåde kritiseres, da den ikke giver et sandt udtryk for den befolkningsgruppe, som Metodismen vitterlig udgør. I nedenfor opstillede statistik er det forsøgt på baggrund af internationale opgivelser at udtrykke det traditionelle medlemstal samt tillige det, der med rette må kunne kaldes områdets metodistbefolkning.

Metodismens medlemstal

	Medlemmer	Metodist-befolkningen
Metodistkirken i Storbritannien	783.000	2.500.000
Metodistkirken i Irland	49.000	75.000
Den wesleyanske, reformerte union ...	6.300	20.000
Uafhængige Metodistkirker	9.500	23.000
Det nordeuropæiske biskopsområde ...	27.500	100.000*
Det centraleuropæiske biskopsområde	65.000	105.000
Det sydeuropæiske biskopsområde ...	42.300	69.100
Metodistkirken i Italien	4.300	8.000
Metodistkirken i U. S. A.	12.922.940	26.873.150
Canada	870.000	2.867.000
Mexico	19.975	39.560
Central- og Sydamerika	202.090	429.180
Vestindien	111.705	356.050
Afrika	1.000.740	1.948.850
Asien	1.596.160	2.851.820
Australasien	425.000	1.274.500
	18.135.500	39.540.210

* tallet dækker også de baltiske stater.

N. B.: Hvis man skulle anvende den skala for folketælling, som sædvanligt anvendes ved økumeniske konferencer, og som anvendes af den romersk katholske kirke, ville metodistbefolkningen i verden i dag tælle mere end 51.000.000 sjæle. Det betyder også, at Metodistkirken i U. S. A. i virkeligheden er større end den katholske kirke, der ellers påberåber sig at være det største samfund dér.

Mål for en kristens stræben

AT *kende* Gud og betrygge min sjæls frelse en gang for alle i en dyb, stille forvisning og tillid til, at intet kan tage den bort. Dette over alt — dette over alt!

AT *leve* sådan, at hele min tid er til gavn for Gud og hans plan med mit liv — i arbejde eller adspredelse, sovende eller vågen, i ungdom eller alder, i store ting som i småt, at gøre Faderens vilje og finde min fred deri.

AT *holde* den sande kristendoms åndelige glød vedlige gennem bøn og tilbedelse, bibellæsning og nådemidlerne, systematisk og vedholdende kirkegang og dagligt at fuldføre mine åndelige pligter.

AT *fremme* Guds rige, idet jeg begynder med mit eget liv, men samtidig har tanke for og lever for andre i familien, samfundet og nationen — ved at rette det forkerte, hjælpe de hjælpeløse, styrke de brudte hjerter, give rundhåndet og elske broderskabet.

AT *lære* gennem hjemmet og kirken og skole og bøger og livets egen erfaring en rigere livsvisdom, eftersom tiden går — så at sind og sjæl langt bedre må vokse i kundskab og erkendelse, såvel som i forståelse af de dybe forhold, der hører Guds- og menneskelivet til.

AT *overlade* det til Gud, som jeg ikke forstår og måske heller ikke skal forstå, i den sikre forvisning, at han, som har skabt mig og kaldt alt i denne verden til existens, vor Gud og Fader og Vor Herres Jesu Kristi Fader, vil bevare og fuldkomme alle dem, der er hans i hans egen time — i liv, i død og i evighedernes evighed.

Netop sådan, Fader, bevare du os alle.

ALFABETISK ORDLISTE

A

Absolution, 37, 102
Administrere, dåben, 88, 98, 101, 103
  nadveren, 89, 101-103
Advent, Kristi anden, 24, 25
Aldersgate erfaring, Wesleys, 14
Almindelige bekendelse, 102
Almindelige regler, betydning, 60
  oprindelse, 59
Ansættelser, 90, 91, 94
Ansættelsessystemet, 29
Ansættende myndighed, 90, 91, 94
Apostolske succession, den, 115, 117
  trosbekendelse, den, 20, 118
Artikler, religions, 20, 21. f. f.
Arvesynden, artikel om, 29
Asbury, Francis, 16, 17
Autoritet til at administrere sakramenterne, 88, 89, 90

B

Baptister, 116
Begravelse, præstens pligt at forrette, 90
Bibelen, artikel om, 27, 28
Billeder, tilbedelse og dyrkelse af, 37
Biskoppelig adresse, 21, 78
  metodist, 11, 17
Biskopper, ansættelse foretaget af, 91, 94
  Asburys valg, 17
  indvielse af, 17, 91
  lære, udtalelse om, 21
  ordination ved, 87
  pligter, 91
  som generalsuperattendenter, 91
  valg af, 91
Bønnebog, 17
Bønner, absolution, 102
  almindelig bekendelse, 102
  gloria in exelsis, 103
  indvielse, 101, 103
  offentlige, 74, 103
  private, 74
  taksigelses, 103
  velsignelse, 103
Børnehjem, 18, 19

C

Calvinismen, 52
Cathedra, ex, 114
Centralkonferencen, 79
Citater af Wesley, 11, 14, 15, 20, 50, 51, 55, 64, 76, 106, 107
Coke, Thomas, 17
Cox, Melville B., 18

D

Delegerede til centralkonferencen, 79
  generalkonferencen, 78
  årskonferencen, 80
Deltagelse i søndagsskole, 107
  gudstjeneste, 72
Diakon, 88
  ordination af, 91
Diakonisse, 110
Disciplinen, bogen, 59, 78
Disciplin, metodistisk, 59
Distrikt, ansættelse i, 91
  forstander for, 90

Dogmer, metodistiske, 20 f. f.
  romerske, 37
Drikke, alkoholholdige, 62
Drukkenskab, fordømmelse af, 62
DuBose, biskop H. M., 20
Dåb, artikel om, 38, 39
  børn og unge, 104
  form for, 103
  voksne, 105

E

Ed, den kristnes, 46
Ejendele, de kristnes, 45
Embury, Philip, 16
Epworth præstegård, 13, 14
Erfaringskristendom, 12
Examinationer, 86. f. f.
Experimentalreligion, 12
Evangelisation, komité for, 82
  og metodismen, 55

F

Falde ud af nåden, 53
Familieandagt, 74
Faste, 75
Finanser, komité for, 82
  menighedsrådets, 82, 84
Forenede samfund, 13, 76
Forslagskomité, 92, 93
Forudbestemmelse, 52
Fri vilje, artikel om den, 31
Fuldkommenhed, kristelig, 54
Fuldmagt til at præke, 86
Fuldstændig forening i konf., 88
Første metodistsamfund, 12

G

Gamle testamente, artikel om det, 28
Generalkonference, beføjelser og pligter, 78
  begrænsning, 78
  sammensætning af, 78
  valg af delegerede til, 78
General-superintendent (se biskop)
Genfødelse, 30, 32, 47
Gode gerninger, artikel om, 33, 34
Gods, de kristnes, 45
Gudstjeneste, deltage i, 72
  metodistisk, 98
  ritual for, 99
Gudstjeneste-bogen, 100
Guld, om at bære, 65
Gyldne regel, den, 64

H

Heck, Barbara, 16
Helgener, påkaldelse af, 37
Hellige klub, den, 11, 14
Hellige nadver, den, 40, 41, 73, 101
Hellige skrift, artikel om den, 27
Helligånden, artikel om, 25
Herrens dag, 61
Hymnal, The Methodist, 99

I

Indbydelse til nadver, 102
Internationale forbindelser,
  Kirkernes verdensråd, 113
  Metodistkirkernes verdensråd, 119

J

John Street kirken, 16
Julekonferencen, 17
Juridiske råd, det, 78, 84

K

Kabinet, biskoppens, 90, 91, 97
  præstens, 84
Kald til at præke, 86
Kalken, ikke nægtes lægfolket, 41
Kandidater til konferencemedlemsskab, 87
  lokalprædikantfuldmagt, 87
Kasserer, menighedens, 113
Katholsk, romersk, 36, 114
Kirkelighed, metodismens, 72
Kirken, artikel om, 36
  den engelske, 13, 15, 17
  ejendomme, 81, 93
Knæle ved nadveren, 103
Komité, evangelisations, 82
  finans, 82

forslags, 92, 93
missions, 82
pastoral, 96
undervisning, 82
Komme, Kristi andet, 24, 25
Konference, central, 79
general, 77
jurisdictional, 79
kvartals, 81
medlemsskab af, 80, 87
menigheds, 83
års, 79
Konstitution, Metodistkirkens, 21, 59, 78
Kredse, menigheds, 77
Kristelig fuldkommenhed, 54
Kristi genkomst, 25
opstandelse, 23
Kristus, artikel om, 22, 23
Kvartalskonferencers autoritet, 81
forretningsgang, 81
fuldmagter, 83
komiteer, 82
medlemsskab af, 81
menighedens, 81
menighedsrådets forhold til, 84
Kvindeselskab, Metodistkirkens, 109. f. f.
Køb og salg, 62, 63
af smuglergods, 63
af ufortoldede varer, 63

L

Lokal-menighedens finanskomité, 82
metodist-mænd, 112
M. K., 109
præst, 90
skole, 108
søndagsskoleforstander, 81, 109
undervisningskomité, 82
værgeråd, 93
Lokalprædikant, 87
Lokalældste, 89
Lov, metodistisk, 85
Lovændringer i konstitutionen, 78, 85
Lutheranerne, 117
Lutherske kirkens bekendelser, 36
Læg aktivitet, 111
delegeret, 78, 79, 80
ledere, 112
prædikanter, Wesleys, 13
repræsentation, 78, 79, 80, 81
Lære, biskoppernes stadfæstelse, 21
metodismens, 21
Løfter, konference, 87
Løn, præstens, 81
Låne, regel om at, 64, 67

M

Medlemsskab, 90, 106, 120
Medlemsskabs- og evangelisations-komité, 82
Menigheds, finans, 82
konference, 83
lægleder, 112
råd, 84
skole, 108
Metodistkirken, navnet, 17
den biskoppelige, 17
Metodistisk idé for kirkeorganisation, 11, 13
Metodist-mænd, 112
Mission, lokal komité for, 82
metodismens del i, 18
råd for, 110
Moralske bud, 30
Mænd, metodist-, 112

N

Nadver, administration af, 101
artikel om, 40, 41
forhold vedr., 101
ritual for, 102
sakramentet, 40
ældste, der adm., 89
Nye testamentet, 27, 29
Noter til, Wesleys, 20
Nådemidlerne, 72. f. f.
Nåden, falde ud af, 53
forekommende, 33

O

Offentlig gudstjeneste, deltagelse i, 72
ritual for, 99
Offer, Kristi, 42
messe, 42
til de trængende, 102
Offertoriet, 102
Omvendelse, 47, 49, 65
mtodistisk tro, 47
Wesleys, 14
Optagelse i konferencen, 80, 86
Optagelse på prøve i konferencen, 87
Oprindelig synd, artikel om, 29
Ord, det evige, 22
Orden, gudstjeneste, 99
Ordination, 88
Ordner, diakons, 88
ældstes, 89
Organisation af menighedsråd, 84
af Metodistkirken, 13, 15, 17, 77

P

Pastoralkomité, 96
Pastorat, definition af, 77
Pinsedag, 26
Privat bønner, 74
ejendom, de kristnes, 45
kommunion, 103
Protestantismen og metodismen, 20, 113
Prædestination, 52, 53
Prædikanter på prøve, 87
Præsiderende ældste, 90
Præstens kabinet, 84
Præster, ansættelse af, 90, 95
formand i forslagskomiteen, 92
ordner, diakons, 88
ældstes, 89
pligter, 90
respekt for, 64
sakramenter, ret til at adm., 88, 89, 90
uddannelse, 87
udvalg for, 97
ægteskab, artikel om, 43
Præsteskab, fuldmagt til at præke, 87
optagelse på prøve, 86
ordner, 88, 89
rejsende, 87, 94
visitation, 90

R

Regering, kirkens forhold til, 44
Regler, de almindelige, 59. f. f.
Rejsende præsteskab, 87, 94
Religionsartiklerne, 21. f. f.
Retfærdiggørelse ved tro, artikel om, 32
Ret til repræsentation
i centralkonferencen, 79
i generalkonferencen, 78
i årskonferencen, 79
Ritualer for dåb, 104
nadver, 102
og ceremonier, artikel om, 43
Romersk katholsk kirke, 114
Råd, juridiske, 84
lægmands, 111
menigheds, 84
missionernes, 82
præsteuddannelses, 87
værger, 82, 93

S

Sabbaten, 61
Sakramenter, artikel om, 38
dåb, 39
nadver, 40, 101
ritualer for, 102
ældstes ret til at adm., 89
Salmebog, Metodistkirkens, 99
Skat på jorden, 67
Skrifterne, læsning af, 73, 99
Skærsilden, artikel om, 37
Slavehold, 62
Smykker, 65
Sociale institutioner, 18, 19
Social retfærdighed, 69
Sprog, som folk forstår, 37
Spørgsmål om lov, 85
Standard dogmer, 20
prækner af Wesley, 20

Strawbridge, Robert, 16
Sunday service, 17, 99
Surcum corda, 102
Synd efter retfærdiggørelsen, 34
  oprindelig, 29
  utilgivelig, 35
Sæde, Kristi, 24, 25
Søndagen, 61
Søndagens helligholdelse, 61, 73, 99
Søndagsskole, 108

T

Tage Guds navn forfængeligt, 60
Tale i uforståeligt sprog, 37
Teknik, evangelisations, 55. f. f.
Teologi, metodistisk, 21
Tjeneste, kristen, 46, 111
Tooghalvtres prækner, Wesleys, 20
Treenighed, den hellige, 21, 22
Trisagion, 102
Trosbekendelse, den apostolske, 20, 118
Trosregel, 28
Trøster, evige, 26

U

Ukærlige ord fordømmes, 64
Undervisningskomité, 82
  metodistisk, 18
Union af de tre metodistkirker, 18
Universel forløsning, 32, 52

V

Valg af biskopper, 17, 79
  medhjælpere og værger, 81
Webb, kaptajn, 16
Verdenspastorat, Wesleys, 15
Verdensvide metodisme, den, 119
Wesley, Almindelige regler, 59
  Charles, salmedigter, 15
  John, 13. f. f.
    citeret, 11, 14, 15, 20, 50, 51, 55, 64, 76, 106, 107
    liv og aktivitet, 14
    Noter til det Nye testamente, 20
    omvendelse, 14
    Sunday Service, 17
  Samuel, 13
  Susanne, 14
Whitefield, George, 11
Vidnesbyrd, Åndens, 47, 50
Visitation, gejstlig, 90
Vækst, metodismens, 18, 120
Værger, medlemmer af kvartalskonferencen, 81
  og ejendomsret, 93
  og valg, 81

Æ

Ægteskab, med romersk katholske, 115
  præsters, artikel om, 43
Ældste, lokal, 80, 89
  ordination af, 89
  ved julekonferencen, 17

Ø

Økumenisk bevægelse, 113, 119
Øvrigheden skal respekteres, 64

Å

Ånden, hellig, 25
Åndens vidnesbyrd, 47, 50
Årskonference, adgang til, 88
  diakoner, valg af, 88
  forretningsorden, 80
  lægmedlemmer af, 88
  myndighed og pligter, 80
  sammensætning, 80
  ældste, valg af, 89